

T.C.
NEVŞEHİR VALİLİĞİ
İL STRATEJİK PLANI
2006-2010

MART 2006

İÇİNDEKİLER

I. GİRİŞ

- Yeni Kamu Yönetiminin Temel Özellikleri
- Yeni Kamu Yönetimi Anlayışının Türkiye'ye Yansımaları
Yeni Bir Dil: 'İdare' Yerine 'Kamu Yönetimi'
- Yeni Kavramlar ve İlkeler
- İl Özel İdareleri
- Mali Kaynak Dağılımı
- Denetim

SONUÇ

II. STRATEJİK PLANLAMA ÇALIŞMASI ve UYGULANAN YÖNTEM

Stratejik Planlama Nedir ?

II.1. Yasal Çerçeve

II.2. Stratejik Plan Modeli

II.3. Stratejik Plan Modelinin Uygulaması

II.4. Stratejik Planın Varsayımları

III. DURUM ANALİZİ

III.1. NİÖİ'nin 5302 sayılı Kanuna Göre Plan Kapsamına Giren Yasal Yükümlülükleri ve Görevleri

III.2. Çevre Analizi

III.3. Güçlü Yönler, Zayıf Yönler, Fırsat ve Tehditler Analizi (GZFT)

III.4. Öneriler

III.5. MEVCUT DURUMA DAİR TESPİTLER

III.6. Stratejik Konular

IV. MİSYON-VİZYON

IV.1. Misyon

NIÖİ'nin Misyonu

IV.2. Vizyon

NIÖİ'nin Vizyonu

V. STRATEJİK AMAÇLAR, HEDEFLER VE FAALİYETLER

V.1 Kırsal Kalkınma ve İlin Altyapısının Geliştirilmesi

-STRATEJİK AMAÇ 1-7

V.2. SOSYAL REFAHIN ARTIRILMASI

V.2.1. Sağlıkta ve Eğitimde Kalitenin Artırılması
Sağlık

-STRATEJİK AMAÇ 8

Eğitim

-STRATEJİK AMAÇ 9

Spor

-STRATEJİK AMAÇ 10

V.2.2. Mikro Yatırımlar

-STRATEJİK AMAÇ 11

V.2.3. Sosyal Hizmetler ve Yardımlar

-STRATEJİK AMAÇ 12

V.2.4. Kültürel Yaşamın Zenginleştirilmesi

-STRATEJİK AMAÇ 13

V.2.5. Halk Eğitimi ve Halkın Bilinçlendirilmesi

-STRATEJİK AMAÇ 14

V.2.6. Ekonomik Gelişme

-STRATEJİK AMAÇ 15

V.3.TURİZMİN GELİŞTİRİLMESİ, KÜLTÜR VE TABİAT VARLIKLARININ KORUNMASI

-STRATEJİK AMAÇ 16-17

V.4. ÇEVRESEL VE MEKANSAL GELİŞME

V.4.1. Çevre Kirliliği ve Atıklar

-STRATEJİK AMAÇ 18-20

V.4.2. Koruma ve Ağaçlandırma

-STRATEJİK AMAÇ – 21-26

V.4.3. İmar ve Yapılaşma

-STRATEJİK AMAÇ - 27

V.5. KURUMSAL YENİDEN YAPILANMA VE YÖNETSEL GELİŞME

V.5.1 Yeniden Yapılanma

V.5.2 Etkin Personel Yönetimi

-STRATEJİK AMAÇ 28-30

I.GİRİŞ

Teknolojiden bilime, ekonomiden siyasal sistemlere, birçok alanda büyük bir değişim yaşanmaktadır. Bu değişimden kamu kesimi yönetimi de etkilenmektedir. 1980'lerden itibaren, özellikle gelişmiş batı ülkeleri, kamu yönetimlerini yeniden inşa etmeye başlamışlardır. Gelişmiş Batı ülkelerinde Kamu Yönetimi yaygın bir şekilde uygulanan Yeni Kamu Yönetimi (New Public Management) anlayışına dayanmaktadır.

Yeni Kamu Yönetiminin Temel Özellikleri

1980'li yıllar, kamu kesimi yönetimi için kırılma dönemidir. Bu dönemde geleneksel kamu yönetimi anlayışına yönelik eleştirilerin arttığı ve kamu yönetiminde yeni yaklaşımların ortaya konulduğu görülmektedir. Yeni yaklaşım, eski anlayıştan bir kopuş niteliğindedir.

Yeni Kamu Yönetimi ile ilgili farklı tanımlar ve düşünceler ileri sürülmüştür. Bunların üzerinde durmak yerine yeni yaklaşımdaki ortak noktalara değinmek daha doğru olacaktır. Yeni Kamu Yönetiminin ortak vurgu noktaları şunlardır:

- Kamunun faaliyet alanı ve kamu kesimi tarafından sunulan hizmetler, yeniden tanımlanmalıdır.
- Kamusal hizmetler sadece bürokrasi tarafından tekel olarak değil, alternatif yöntemlerle piyasa ortamında sunulmalıdır.
- Kamu birimleri ve kamu çalışanları arasında rekabet sağlanmalıdır.
- Girişimci bir yönetim oluşturulmalıdır. Çalışanların inisiyatif, risk ve sorumluluk alabilme yeteneği geliştirilmelidir.
- Kamuda tasarruf, etkinlik, verimlilik, kalite ve performans eksiklikleri vardır ve bu eksiklikler giderilmelidir. Özellikle performans ölçümüne imkan verilmelidir.
- Özel kesim işletme kavram ve teknikleri kamu örgütlerinde uygulanmalıdır.
- Kurallara değil, misyona, amaca ve sonuca odaklanmalıdır.
- Üstlerin emir ve direktiflerine değil hizmetten yararlananların ihtiyacına odaklanmak gerekir. Bu anlamda hizmetten yararlananları yeniden tanımlamak ve onlara seçenek sunmak gerekir.
- Kamu yönetiminin denetiminde bireylere söz hakkı verilmelidir.
- Sorunlar ortaya çıkarmadan önce çözülmelidir.
- Yönetime katılım sağlanmalıdır. Bu katılım hem vatandaşların hem de çalışanların sürece katılmasını gerektirmektedir.
- Yönetim, merkeziyetçilikten uzaklaşmalıdır.
- Kamu sektörü küçültülmelidir.

Yeni Kamu Yönetimi Anlayışının Türkiye'ye Yansımaları

Yeni Bir Dil: 'İdare' Yerine 'Kamu Yönetimi'

Geleneksel kamu yönetimi anlayışından farklı bir anlayışın ortaya konulması, isimlendirme sorununu gündeme getirmiştir. Yeni Kamu Yönetimi taraftarları, yeni anlayışın farkını ortaya koymak için, sadece 'yeni' (new) kavramını ilave etmekle kalmamışlar, geleneksel 'idare' (administration) kavramının yerine 'yönetim' (management) kavramını kullanmaya başlamışlardır.

Dil'deki bu değişim Türk reform hareketlerine de yansımıştır. İdari teşkilatla ilgili bir yasa tasarısında (Kamu Yönetimi Reformu Yasa Tasarısı) ilk kez 'kamu yönetimi' kavramı kullanılmaktadır. Akademik literatürde ve günlük dilde kamu yönetimi kavramı yaygın bir şekilde kullanılsa da, yasal düzenlemelerde daha çok idare kavramı tercih edilmekteydi. Yeni tasarıda 'idare' yerine 'kamu yönetimi' kavramının kullanılması, aynı zamanda Kıta-Avrupası geleneğinden bir kopuşu ifade etmektedir.

Yeni Kavramlar ve İlkeler

Yeni Kamu Yönetimi anlayışı , "katılımcı, saydam, hesap verebilir, insan hak ve özgürlüklerini esas alan bir kamu yönetiminin oluşturulması; kamu hizmetlerinin adil, süratli, kaliteli, etkili ve verimli bir şekilde sonuca odaklanarak yerine getirilmesi" gibi temellere dayanmaktadır.

Bu kavram ve ilkelerin birçoğu, kamu yönetimi kavramı gibi, idare teşkilatı ile ilgili mevzuatlar bakımından yeni olan kavramlardır. Ayrıca kullanılan bu yeni kavramlar, Yeni Kamu Yönetimi anlayışının Türk mevzuatına yansıtılmasıdır. Burada kullanılan kavramlar, yeni reformun nelere vurgu yaptığını ve önceliğinin ne olduğunu göstermesi bakımından da önemlidir.

-Katılımcılık: Yeni anlayışa göre bireyler, yönetim sürecine sadece siyasal temsilcileri aracılığıyla, dolaylı bir şekilde değil, doğrudan da katılabilmelidir. Bu yaklaşımın benimsenmesinde, bireyin güçlenmesi, bireye verilen önemin artması, demokrasi ile ilgili gelişmeler, doğrudan katılım araç ve yöntemlerinin gelişmesinin etkisi büyüktür. Kamu çalışanlarının yönetim sürecine katılması ise, çalışanların bilgi ve becerilerinin gelişmesi ile doğrudan ilgilidir. Günümüzde özel sektörde alt kademede çalışanlar, yani işçiler, bundan yüzyıl önceki, köyden şehre göç etmiş, fabrikayı ve makineyi ilk kez gören cahil kişiler değildir. Birçoğu teknik okul mezunudur. Kamuda alt kademede çalışanlar, yani memurlar da, idarenin çalışma sürecini ilk kez işe başladığı gün tanıyan, okuma yazma bilmenin ötesinde fazla bilgisi olmayan 'katip'ler değildir. Günümüzde çalışanların sadece kol gücünden değil, beyin gücünden de yararlanmak gereklidir.

-Saydamlık ve Bilgi Edinme Hakkı:

Geleneksel anlayışta 'gizlilik esas, açıklık istisna iken', yeni anlayışta tam tersine 'açıklık kural, gizlilik istisnadır'. Gizliliğin, bürokrasinin doğasından kaynaklandığı ve onun bir niteliği olduğu, gizlilik sayesinde yönetimde etkinliğin ve tarafsızlığın daha iyi sağlanacağı, kamu yararının daha iyi gerçekleştirileceği, dolayısıyla makul görülmesi gerektiği düşüncesi artık savunulmamaktadır.

-Hesap Verebilirlik : Geleneksel anlayışın dışında yeni bir ‘kamusal sorumluluk’ anlayışı gelmektedir. Hesap verme sorumluluğu daha fazla öne çıkmaktadır. Yeni Kamu Yönetimi taraftarları, genel sorumluluk (responsibility) yerine, hesap verme sorumluluğu (accountability) kavramını tercih etmektedirler. Hesap verme sorumluluğunda ekonomik verimlilik ön plana çıkmaktadır. Artık kamu kurumları çıktılarına ölçülebilir hale getirmek durumundadır. Denetimde ise parasal boyut ön plana çıkmaktadır.

-İnsan Hak ve Özgürlüklerini Esas Almak : İdarenin yapısı ve işleyişi ile ilgili bir düzenlemede insan hak ve özgürlüklerine vurgu yapılması geleneğimizde pek rastlanılan bir durum değildir. Devletler arasında ve devlet-birey ilişkilerinde temel belirleyici hale gelen insan hak ve özgürlükleri, idarenin işleyişinde de belirleyici olmak durumundadır.

-Süratli, Kaliteli, Etkili ve Verimli Olmak : Yeni Kamu Yönetimi anlayışı, kamu hizmetlerinin hızlı, kaliteli, etkili ve verimli bir şekilde yürütülmesini öngörmektedir. Bireyler müşteri olarak özel sektörden ve vatandaş olarak devletten hizmetlerin süratli ve kaliteli olarak sunulmasını istemektedirler. Dikkat çeken kavramlardan birisi de etkinlik ve verimlilik. Özel sektörde verimlilik artışına önem verilirken, kamu kesimindeki verimsizlik temel sorunlardan birisi olarak görülmüş ve geleneksel kamu yönetiminin eleştirilmesinde temel belirleyici olmuştur.

-Sonuca Odaklılık: Türk kamu yönetimi sistemi için yeni bir yaklaşımdır. Örgütler ve kurallarla ilgili en büyük sorun, zamanla bu örgütlerin ne için kurulduğunun ya da bu kuralların ne için konulduğunun unutulmasıdır. Zamanla örgütler ve kurallar bir araç olmaktan çıkıp bir amaç haline gelebilmekte ve asıl amaç ise ortadan kalkabilmektedir. Yeni anlayışa göre kamu kurumlarının dikkati, kurallar ve düzenlemeler yerine sonuca, hedeflere ve misyona kaymalıdır. Bu yaklaşım hesap verme yükümlülüğünün faaliyetlerden sonuçlara doğru kayması anlamına gelir.

İl Özel İdareleri

5302 sayılı yasayla, taşra teşkilatı kaldırılan bakanlıkların yürüttüğü kamu hizmetlerinin önemli bir bölümü il özel idarelerine aktarılmaktadır. Fakat taşra teşkilatı kaldırılan bakanlıklardan il özel idarelerine aktarılan görevlerin tamamen yerel nitelikte olduğunu söylemek oldukça zordur. Bu hizmetlerin önemli bir bölümü, ‘genel’ ve ‘ülke bütünlüğü’ içinde yürütülmesi gereken hizmetlerdir. Bu hizmetlerin yürütülmesi il özel idarelerine bırakılsa bile, merkezi idare bu hizmetlerin standartlarını belirleme ve belirlenen standartlara göre hizmetlerin yürütülüp yürütülmediğini denetleme yetkisine sahip olacaktır. Bu kadar yetki ve görev aktarıldıktan sonra il özel idarelerinin yeniden yapılandırılması kaçınılmazdır.

Mali Kaynak Dağılımı

1982 Anayasasında (m.127) “Mahalli idarelere, görevleri ile orantılı gelir kaynakları sağlanır” denilmektedir. Merkezi idare ile mahalli idareler arasındaki yetki ve görev bölüşümünde mahalli idarelerin yetkileri ve sorumlulukları merkezi idareye karşı korunmaya çalışılırken, aynı hassasiyetin mali konularda gösterilmediği görülmektedir. Halen yürürlükte olan ve mahalli idarelerin mali sorunlarını çözemeyen sistem korunmuş ve oldukça genel kavramlar kullanılmıştır. Görev ve sorumluluklarda olduğu gibi mali

konularda da somut düzenlemeler yapılmalıdır. Bu bağlamda mahalli idarelere, kendi yetkileri dahilinde serbestçe kullanabilecekleri yeterli mali kaynaklar sağlanmalıdır.

Yeniden dağıtılan kaynakların mahalli idarelere tahsisinin nasıl yapılacağı konusunda, kendilerine uygun bir biçimde danışılmalıdır. Mali kaynakları daha zayıf olan mahalli idarelerin korunması için, gerekli mali tedbirler alınmalıdır. Ayrıca mahalli idarelerin mali gelirleri Anayasa ile güvence altına alınmalıdır.

Denetim

5302 sayılı Yasa (m.38) ile yeni bir denetim anlayışı getirilmektedir. ‘Mevzuata uygunluk’ denetiminin ötesinde ‘mali’ denetim ve ‘performans’ denetiminden bahsedilmektedir. Diğer taraftan, bilgi edinme ve saydamlık gibi ilkeler ve düzenlemeler, kamu yönetiminin denetimine dolaylı da olsa yeni aktörleri katmaktadır.

Performans ölçümünün olmadığı yerde başarı veya başarısızlığı tespit etmek oldukça zordur. Performans değerlendirilmesinin olmadığı yerde değerlendirmeler nesnel ölçülere göre değil, daha ziyade siyasi kararlara göre yapılır. Sonuçların ölçülmesi, başarı ve başarısızlığın tanımlanmasına, yönetiminin kendini düzeltmesine ve hatalarından ders almasına yardımcı olur.

Kamuda performans ölçümü ve denetlenmesi oldukça zordur. Sonuçları, verimliliği, hizmet kalitesini, vatandaş memnuniyetini ve aynı zamanda hukuka uygunluğu denetlemek gerekmektedir. Değerlendirme yapılırken hizmetin niteliği ve ülkenin içinde bulunduğu koşullar ve dönemler, performans değerlendirmesini etkilemektedir.

Kamusal nitelikteki hizmetlerin ölçülebilirliğinin kesin bir yöntemi yoktur. Gerçekten de, bazı kamusal hizmetleri ve faaliyetleri girdi/çıkış analiziyle değerlendirmek, diğer bir ifadeyle sayısallaştırmak, oldukça zordur. Sağlıklı bir performans değerlendirmesi için kamusal hizmetlerin ölçülebilir hale getirilmesi, yani ‘sayısallaştırılma’sı gerekir.

Yeterli performans göstergeleri ve ölçülerinin oluşturulmasında ciddi problemler vardır. Çeşitli ölçüm metotları bulunmaktadır. Ancak bunlardan hangisinin daha başarılı ölçüm yapacağının tespiti zordur. Bu nedenle kamu kesiminde uygulanabilir performans yönetim sisteminin oluşturulması uzun dönemde gerçekleşecektir.

SONUÇ

5302 sayılı yasa, Yeni Kamu Yönetimi anlayışı doğrultusunda hazırlanmıştır. Yasa gerek dil gerek içerik bakımından yenilikler içermektedir. Ancak yasa ile özel idarelere önemli ek görevler verilmesine rağmen, bunlar yeterli miktarda mali güvenceye kavuşturulmamıştır.

Geleneksel kamu yönetimi, merkezîyetçiliği ve bütünlüğü temsil ederken, Yeni Kamu Yönetimi; merkezden kaçışı, çoğulculuğu, parçaların ön plana çıkarılmasını önermektedir. Kamu yönetiminin içinde bulunduğu sorunlar, büyük çaplı değişimleri gündeme getirmektedir. Fakat büyük değişimler beraberinde büyük sorunları da gündeme getirmektedir.

Türkiye’deki kamu yönetimi reform çalışmaları, Batı ülkelerinde uygulamaya konan Yeni Kamu Yönetimi anlayışı doğrultusunda yapılmaktadır. Yeni kamu yönetimi ise işletme yönetimi kavramlarını ve tekniklerini kullanmaktadır. Başka ülkelerin sistemlerini olduğu gibi ülkemize aktarmak ya da işletme yönetimi tekniklerini kamuya transfer etmek kolay değildir. Ancak kamu yönetimi ile ilgili deneyimlerden yararlanmak gerekir. İşletmelerin geliştirdiği teknikler ve yöntemler ise ‘dönüştürülerek’ kamuya aktarılmalıdır.

II. STRATEJİK PLANLAMA ÇALIŞMASI ve UYGULANAN YÖNTEM

I.1. Stratejik Planlama Nedir ?

Stratejik planlama, kuruluşun bulunduğu nokta ile ulaşmayı arzu ettiği durum arasındaki yolu tarif eder. Kuruluşun amaçlarını, hedeflerini ve bunlara ulaşmayı mümkün kılacak yöntemlerin belirlenmesini gerektirir. Uzun vadeli ve geleceğe dönük bir bakış açısı taşır. Kuruluş bütçesinin stratejik planda ortaya konulan amaç ve hedefleri ifade edecek şekilde hazırlanmasına, kaynak tahsisinin önceliklere dayandırılmasına ve hesap verme sorumluluğuna rehberlik eder.

Kamu idarelerinde stratejik planlamanın amaçları nelerdir ?

Stratejik planlama ile:

- Politika belirleme ve maliyetlendirme kapasitesinin güçlendirilmesi
- Amaç ve hedeflere dayalı yönetim anlayışı ve bütçeleme geliştirilmesi
- Kamu hizmetlerinin arzında vatandaş taleplerine duyarlılığın artırılması
- Hesap verme sorumluluğunun tesis edilmesi amaçlanmaktadır.

Türkiye’de gerek 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu gerekse Belediye, İl Özel İdaresi ve Büyükşehir Belediyesi Kanunları ile benimsenen yeni yönetim anlayışının gelişmesi ve kökleşmesi zaman alacaktır.

II.1. Yasal Çerçeve

Kamu Yönetimi Reformu kapsamında alınan kararlarda ve yasal düzenlemelerde (5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu 9.madde) kamu kuruluşlarının stratejik planlarını katılımcı yöntemlerle hazırlamalarını ve kuruluş bütçelerini bu plan doğrultusunda oluşturmalarını öngörmektedir. 5018 sayılı Kanunun yanısıra 5302 sayılı İl Özel İdaresi Kanunu (31. madde) ile İl Özel İdareleri, mahalli idareler genel seçimlerinden itibaren altı ay içinde stratejik plan ve ilgili olduğu yıl başından önce de yıllık performans programı hazırlamakla yükümlüdürler. Geçici üçüncü madde ile “...altı aylık süre Kanunun yürürlüğünü müteakip hazırlanması gereken ilk stratejik planlar için bir yıl olarak uygulanır.” hükmü getirilmiştir. Bu hüküm doğrultusunda İl Özel İdarelerinde, ilk stratejik planın 4 Mart 2006 tarihine kadar hazırlanması gerekmektedir. Ayrıca bu dönem yapılan plan 31. maddeden anlaşılacağı üzere bir sonraki mahalli idareler genel seçimlerine kadar

geçerli olacaktır. Bütçeleme ise 2007 yılından itibaren mümkün olacağından stratejik plan 2007-2009 yıllarını kapsayacaktır.

Yeni kamu yönetimi anlayışına uygun olarak yasalaşan 5302 sayılı İl Özel İdareleri Kanununun temel amaçların biri de, il özel idarelerinde stratejik yönetim anlayışını tesis etmektir. Özel idareler, stratejik amaçlarını, hedeflerini ve bu hedeflere ulaşmak için gerçekleştirecekleri hedeflerini faaliyetleri kapsayacak şekilde stratejik plan yapacaklardır. Yıllık çalışma programlarıyla bütçelerini ve performans ölçütlerini bu plana göre oluşturacaklardır. Böylece geleceğe dönük politikalar oluşturarak sorunlara uzun vadeli çözümler getirecek ve sonuç odaklı bir anlayışa sahip olacaklardır.

II.2. Stratejik Plan Modeli

Nevşehir İl Stratejik Planı çalışmalarında DPT tarafından hazırlanan SP Kılavuzunda yer alan model ve yaklaşım esas alınmıştır. Bu model kamu kuruluşlarında stratejik planlama uygulamaları yapan diğer ülkeler ile genel nitelikleri itibariyle benzerlik göstermektedir.

Uygulanan stratejik plan modelinin aşamaları sırasıyla aşağıdaki gibidir:

- Üst yönetim desteğinin sağlanması
- Kamu Yönetimi Reformu çerçevesinde yerel yönetimlerin yetkilerinin artırılmasını dikkate alan bir yaklaşımla SP'nin hazırlanmasına karar verilmesi
- Stratejik planlama ekibinin (SPE) oluşturulması
- SPE'nin çalışma normlarının oluşturulması
- Yasal yetki ve yükümlülükler çalışması
- Durum Analizi çalışması
 - ✓ Güçlü, Zayıf Yanlar- Fırsatlar Tehditler (GZFT) çalışması
 - ✓ Öneriler çalışması
- Stratejik Konular çalışması
- Misyon
- Vizyon
- Stratejik Amaçlar, Hedefler ve Faaliyetler çalışması

II.3. Stratejik Plan Modelinin Uygulaması

- Stratejik Planlama Çalışmasında başlangıçta üst düzey yönetim desteği sağlanmış, süreç ile ilgili ayrıntılı bilgilendirme çalışması yapılarak stratejik planlama ekibinin (SPE) konuyu algılama ve sahiplenme düzeyi artırılmıştır.

Bu çerçevede 9 Aralık 2005 tarihinde; Nevşehir Valisi Sayın Alaattin TURHAN, Vali Yardımcıları, İl Özel İdaresi Genel Sekreteri ve ilgili daire temsilcilerinin katılımıyla bir ön değerlendirme toplantısı yapılarak SP çalışmasına başlanılmıştır. Vali Sayın Alaattin TURHAN başkanlığında oluşturulan Stratejik Planlama Ekibi (SPE) üyelerine, İl Planlama Müdürlüğü tarafından stratejik planlama hakkında genel bilgileri içeren bir sunuş yapılmış ve konu üzerinde yoğun çalışmalarda bulunacak bir alt komisyonun kurulmasına karar verilmiştir. Bu toplantıyı 25 Ocak, 15 ve 17 Şubat 2006'da yapılan 3 toplantı takip etmiştir. Alt komisyon tarafından oluşturulan plan taslağı 17 Şubat 2006 tarihinde SPE tarafından son kez görüşülmüş ve 24 Şubat 2006 tarihinde İl Daimi Encümenince İl Genel Meclisine havale edilmiştir. Mecliste 4 gün süren görüşmeler sonucunda bazı değişikliklerle Nevşehir İl Stratejik Planı oybirliği ile kabul edilmiştir.

SPE Üyesi Birimler :

Vali Yardımcısı,
İl Özel İdaresi Genel Sekreteri,
İl Genel Meclis Üyesi,
Tarım İl Müdürlüğü,
İl Sağlık Müdürlüğü,
İl Milli Eğitim Müdürlüğü,
İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü,
İl Çevre ve Orman Müdürlüğü,
İl Bayındırlık ve İskan Müdürlüğü,
İl Sosyal Hizmetler Müdürlüğü,
İl Planlama Müdürlüğü
Sanayi ve Ticaret İl Müdürlüğü
Gençlik ve Spor İl Müdürlüğü

AKTİF GÖREV ALANLAR:

Vali: Alaattin TURHAN

İl Özel İdaresi Genel Sekreteri : Ahmet BELADA

Tarım İl Müd.: Ahmet SERTOĞLU

Sağlık İl Müd. : Dr. Salim AYTEKİN

İl Milli Eğitim Müd.: Harun FATSA

İl Kül. Ve Tur. Müd. : Velettin BİRSÖZ

İl Çevre ve Orman Müd. : Eren BİRCAN

İl Bay. Ve İsk. Müd.: Abdulkadir TATAR

İl Sosyal Hizmetler Müd : Mehmet YILDIRIM

İl Planlama Müd. : Sadettin ERCİYAS

Sanayi ve Ticaret İl Müd. : Bekir YILDIRIM

Gençlik ve Spor İl Müd. : Mehmet BUDAK

İl Özel İdaresi Yol Şube Müd. : Uğur AKGÜLLER

Müze Müd. : Halis YENİPİNAR

İl Sağlık Müd. 112 Şube Müd. : Dr. Levent DOĞANAY

İl Tarım Müd. Ziraat Müh. : Zekeriya CANKAT

İl Planlama Müd. Uzm Yrd. : Erdem YAZGI

KATKIDA BULUNANLAR :

Yrd. Doç. Dr. İbrahim İLHAN (E.Ü. Nevşehir Tur. M.Y.O.)

Nazif DEMİR (KAPTİD Gen Sek., Padok Yön. Kur. Bşk.)

Nevzat AĞILLI Taskobirlik Gen. Müd.

Oğuz ÖZDEN Kapadokya TV Gen. Müd.

Uğur AYDOĞAN Ticaret Borsası Gen Sek.

İ.Hakkı AYDOĞAN Ticaret Od. Gen Sek.

II.4. Stratejik Planın Varsayımları

Nevşehir İl Özel İdaresinin görev alanının ildeki diğer kamu kurumlarıyla kesişmesi ve faaliyetlerinin belirli kısımlarını merkezi kuruluşların il müdürlükleri eliyle gerçekleştirilmesi, SP için tanımlanan “kuruluş” özelliğini zayıflatan unsurlardır. Bu nedenler, SP'nin yapılmasında izlenecek uygulama stratejisinin ve sürecinin farklı tasarlanmasına yol açmıştır. Bu nedenle plan İl Özel İdaresi Stratejik Planı olarak değil, İl Stratejik Planı olarak ele alınmıştır.

Bu farklılıktan yola çıkarak, 5302 sayılı İl Özel İdaresi Yasasında belirtilen görev ve organizasyon yapısı temel alınarak SP uygulama stratejisi belirlenmiştir. Buna göre Kanunda belirtilen İl Müdürlükleri NİÖİ'nin içinde bir birim gibi düşünülmüş, İl Genel Meclisi, İl Daimi Encümeni SPE'ne dahil edilmiştir. Gerek Özel İdarenin gerekse Kamu Kurumlarının Valiliğe bağlı olması planın uygulanması açısından bir bütünlük sağlamaktadır.

5302 sayılı kanunun özel idarelere yeni görevler ihdas etmesi ve yetkilerini artırması, özel idarelerin beşeri ve kurumsal yapısını yakın gelecekte değiştirmesini gerektirmektedir. Bu durum, mevcut kurumsal yapısı ile özel idarelerin kuruluş düzeyinde SP hazırlamasında ve uygulamasında ciddi güçlükler neden olabilecektir. SP'lerin hayata geçirilmesinde diğer önemli sorun ise özel idarelerin görev alanlarının genişletilmesine bağlı olarak, gerekli mali kaynak sağlayacak yasal düzenlemenin henüz gerçekleşmemiş olmasıdır. Ayrıca İl Özel İdaresine gelecekte bağlanması muhtemel kurum/kuruluşlar İl Özel İdaresine bağlandığı takdirde hizmetlerin yürütülmesi için Genel İdareden temin edilen kaynaklar da kayda değer bir değişiklik olmayacağı varsayılmıştır.

Belirlenen bu uygulama stratejisi, NİÖİ'nin performans bütçesi yapılırken bazı güçlükler neden olmasına ve çalışmanın kapsamını oldukça genişletmesine karşın, SP'nin il özel idarelerine gelecekte yapılacak çalışmalar için iyi bir örnek olma özelliği taşıyacaktır.

III.1. NİÖİ'nin 5302 sayılı Kanuna Göre Plan Kapsamına Giren Yasal Yükümlülükleri ve Görevleri

Kamu Yönetimi Reformu çalışmaları çerçevesinde ele alınan İl Özel İdaresi Kanunuyla, İl Özel İdarelerinin görevleri önemli oranda artırılmaktadır.

Nevşehir İl Özel İdaresinin görev alanını belirlemek, yapılacak planın dolayısıyla kuruluşun faaliyet alanlarının sınırlarını oluşturmak açısından büyük önem taşımaktadır. Kuruluş düzeyinde plan yapıldığı, il özel idarelerinin görev alanlarının geniş kapsamlı ve çok sayıdaki yasal düzenlemelerle ilişkili olması sebebiyle bu kuruluşların yasal yetki ve yükümlülüklerinin belirlenmesi zorunlu olmaktadır. Stratejik planda yeni yasal düzenleme dikkate alınarak il özel idarelerinin yasal yetki ve yükümlülükleri çalışması yapılmıştır. Bu görevlerin diğer Kamu Kurumlarıyla kesişenlerinin ve 5302 sayılı Kanunla ilave edilmiş olanların yasal mevzuatı tamamlanmamış olduğundan faaliyetlerin ne şekilde yapılacağı belirsizdir. Ancak bu görevler İlde faaliyet gösteren Kamu Kurumları eliyle

yapılmaktadır.Yasal sürecin devam etmesi, koordinasyonun Vali tarafından yapılıyor olmasından dolayı uygulamaları kesintiye uğratmayacaktır. Bu sebeple, stratejik planlama çalışmaları kapsamında eski ve yeni kanunlardan hareket edilerek 5302 sayılı Yeni Kanun'da İl Özel İdarelerinin yetkilerinin ve yükümlüklerinin ne olduğu aşağıda gösterilmiştir.

İl Özel İdaresinin Görev, Yetki ve Sorumlulukları

İl Özel İdaresinin Görev ve Sorumlulukları

5302 sayılı İl Özel İdaresi Kanununun 6. maddesi İl Özel İdaresinin görev ve sorumluluklarını tanımlar.

İl Özel İdaresi Kanununun 6. Maddesi :

a) Gençlik ve spor, Sağlık, tarım, sanayi ve ticaret, İlin çevre düzeni planı, Bayındırlık ve İskan, toprağın korunması, erozyonun önlenmesi, kültür, sanat, turizm, sosyal hizmetler ve yardımlar, yoksullara mikro kredi verilmesi, çocuk yuvaları ve yetiştirme yurtları, ilk ve orta öğretim kurumlarının arsa temini, binaların yapımı, bakım ve onarımı ile ilgili hizmetleri, (İL SINIRLARINDA)

b) İmar, yol, su, kanalizasyon, katı atık, çevre, acil yardım ve kurtarma, orman köylerinin desteklenmesi, ağaçlandırma, park ve bahçe tesisine ilişkin hizmetler, (BELEDİYE SINIRLARI DIŞI)

İl Özel İdaresinin Yetkileri ve İmtiyazları

İl özel idaresinin yetkileri ve imtiyazları şunlardır:

a) Kanunlarla verilen görev ve hizmetleri yerine getirebilmek için her türlü faaliyette bulunmak, gerçek ve tüzel kişilerin faaliyetleri için kanunlarda belirtilen izin ve ruhsatları vermek ve denetlemek.

b) Kanunların il özel idaresine verdiği yetki çerçevesinde yönetmelik çıkarmak, emir vermek, yasak koymak ve uygulamak, kanunlarda belirtilen cezaları vermek.

c) Hizmetlerin yürütülmesi amacıyla, taşınır ve taşınmaz malları almak, satmak, kiralamak veya kiraya vermek, takas etmek, bunlar üzerinde sınırlı aynî hak tesis etmek.

d) Borç almak ve bağış kabul etmek.

e) Vergi, resim ve harçlar dışında kalan ve miktarı yirmibeşmilyar Türk Lirasına kadar olan dava konusu uyuşmazlıkların anlaşmayla tasfiyesine karar vermek.

f) Özel kanunları gereğince il özel idaresine ait vergi, resim ve harçların tarh, tahakkuk ve tahsilini yapmak.

g) Belediye sınırları dışındaki gayri sıhî müesseseler ile umuma açık istirahat ve eğlence yerlerine ruhsat vermek ve denetlemek.

İl özel idaresi, hizmetleri ile ilgili olarak, halkın görüş ve düşüncelerini belirlemek amacıyla kamuoyu yoklaması ve araştırması yapabilir.

Yeni Kanunla birlikte il özel idarelerinin görevleri artmıştır. Bu kapsamda, 3360 sayılı yasada yer almayıp 5302 sayılı yasayla getirilen yükümlülükler özet olarak aşağıdaki gibidir:

1. İl çevre düzeni planı
2. Yoksullara mikro kredi verilmesi
3. Orman köylerinin desteklenmesi
4. Ağaçlandırma
5. Hizmetleri ile ilgili olarak halkın görüş ve düşüncelerini belirlemek amacıyla kamuoyu yoklaması ve araştırması yapmak
6. Görev alanıyla ilgili konularda faaliyet gösteren uluslararası teşekkül ve organizasyonlara kurucu üye ya da üye olmak, bu faaliyet ve organizasyonlarla ortak faaliyet ve hizmet projeleri gerçekleştirmek
7. NİÖİ'nin mali işlemler dışında kalan diğer idari işlemlerinin, idarenin bütünlüğüne ve kalkınma planı ve stratejilerine uygunluğu açısından denetlemek
8. Stratejik plan ile yatırım ve çalışma programlarını yapmak, kurumsal stratejileri oluşturmak, NİÖİ faaliyetlerini ve personelin performans ölçütlerini hazırlamak, uygulamak, izlemek, değerlendirmek, bunlarla ilgili raporları meclise sunmak
9. Stratejik plan ve performans hedeflerine göre yürütülen faaliyetleri, belirlenmiş performans ölçütlerine göre hedef ve gerçekleşme durumu ile meydana gelen sapmaların nedenlerini açıklayan faaliyet raporunu hazırlamaktır.

Kanun metninde de anlaşılacağı üzere Belediyelerin görev kapsamında kalan işlerin dışında, İllerde Bakanlıkların taşra teşkilatları vasıtasıyla yürütülen hizmetlerin neredeyse tamamı İl Özel İdaresinin görev alanında kalmaktadır.

Ayrıca diğer kanun ve yönetmeliklerle Özel İdarelere verilmiş görevler vardır.

Bu görevlerden bazıları :

- Maden kanunu uyarınca 1-a gurup maden ocaklarını ruhsatlandırma v.b. görevler,
- Kültür ve tabiat varlıklarını koruma kanunu ile verilmiş bulunan koruma, denetleme, projelendirme görevleri,
- Sıcak ve soğuk maden sularının istismarı ile kaplıcalar tesisatı hakkındaki 927 sayılı kanun gereği verilen görevler,
- 23.01.2005 Tarih ve 2005/1 sayılı Valilik kararı uyarınca temel su kuyularının açılması, kullanılması ve denetimine ilişkin görevler,

- İş yeri açma ve çalışma ruhsatlarına ilişkin yönetmenlik gereğince verilmesi gereken izin ve ruhsatlarına ilişkin görevler,
- İlköğretim okullarının kantinlerinin işletilmesine ilişkin görevler,
- Kabahatler kanunu gereğince verilen görevler,
- Çevresel gürültünün değerlendirilmesi ve yönetimi ve yönetmenliğince verilen denetleme v.b. görevler,
- Tarım ve Köy işleri Bakanlığının 2003/46 sayılı tebliğ ile ilgili su ürünlerinin üretim yerlerinin kiraya verilmesi ile ilgili görevler,

Görev kapsamının bu şekilde belirlenmiş olması ve kamuda yapılan ve yapılmakta olan yeniden yapılanma İl Özel İdarelerinin kimliğini, devletin taşradaki faaliyetlerinin merkezi ve koordinatörü olarak ortaya koymaktadır. Gelecekte İl sınırları içerisindeki kamu etkinliğinin;

- a) Belediyelerce verilen hizmetler,
- b) Genel İdare tarafından yürütülen arayış, sosyal güvenlik v.b. hizmetler,
- c) Diğer hizmetlerin İl Özel İdare tarafından gerçekleştirilmesi,

olarak ele alınması yanlış olmayacaktır.

Geleceğe yönelik projeksiyon ve öngörülerde bulunurken bu hususun dikkate alınması planın daha gerçekçi olmasını sağlayacaktır.

NEVŞEHİR İL ÖZEL İDARESİNİN MEVCUT DURUMU

a) Hukuki durum :

5302 sayılı yasa İl Özel İdaresinin görev sorumluluk alanlarını tespit etmiştir.

Ancak kanunun uygulanmasına yönelik hukuki altyapı henüz oluşmamıştır. Bu kanun ile verilen görevlerin çoğunluğu Bakanlıkların taşra teşkilatları tarafından da halen yürütülmektedir. Bu görevlerin hangi kısımlarının ve ne şekilde paylaşılacağı belirlenmiş değildir. Gelecekte Bakanlıkların taşra teşkilatlarının yapmakta oldukları görevlerin pek çoğunun İl Özel İdaresine tamamen bağlanması söz konusudur. Ancak 3 yıllık planlama dönemimiz içerisinde hangi görevlerin ne zaman tamamen Kurumumuza verileceği konusunda öngörüle bulunmak olanaksızdır.

Bu nedenle Bakanlıkların taşra teşkilatları ile müşterek yürütülen görevlerin İl Özel İdaresinden ödenek takviyesi yöntemiyle ele alınması, daha uygulanabilir bir yöntem olacaktır.

İl Özel İdaresinin salt görev alanında kalan işlerle ilgili de gerek teşkilat yapılanması, gerekse İl Özel İdaresi gelirleri ile ilgili mevzuatın tamamlanmamış olması belirsizlik oluşturmaktadır. Bu belirsizlik nedeniyle İl Genel Meclisince kabul edilip, yürürlüğe konması gereken yönetmeliklerde henüz yürürlüğe konamamaktadır. Bir geçiş dönemi yaşanıyor olması nedeniyle belirsizlikler bir hayli fazladır.

5302 sayılı yasa Özel İdareleri Belediye sınırları dışındaki yollar konusunda görevli ve yetkili kılmıştır. Ancak kapatılan Köy Hizmetleri yol ağının bir kısmı Belediye hudutları dahilinde kalmaktadır. Bu konuda yasal bir çelişki söz konusudur. Özel İdare olarak bu

konuda yeni bir düzenleme yapıncaya kadar mevcut yol ağı görev alanı olarak değerlendirilerek işlem yapılmaktadır.

b) Mali durum :

İl Özel İdaresi gelirleri 3 kısımdan oluşmaktadır.

- 1- Yerel gelirler,
- 2- Kamu kaynaklarından kurum emrine gönderilen ödenekler,
- 3- Bakanlıklardan kendi görev alanlarından kalan işler için gönderilen tahsisli ödenekler,

1- Yerel gelirler :

- Kanunla belirlenen vergi, resim, harç ve katılma payları,
- Taşınır, taşınmaz malların kira, satış v.b. gelirler,
- Hizmet karşılığı tarifelere bağlı ücretler,
- Faiz ve ceza gelirleri,
- Bağışlar,
- Her türlü girişim, iştirak ve faaliyetler karşılığı sağlanacak gelirler,
- Diğer çeşitli gelirler (Hazineye ait gayrimenkullerin satışından ayrılan paylar)

Bu gelirler irdelendiğinde bütçe içerisinde kayda değer bir yer işgal etmediği görülmektedir.2005 yılı Ocak-Kasım döneminde bu gelirlerin tamamı **1.355.637,36.-YTL** olarak gerçekleşmiştir.Bu gelirlerin toplam gelirlere oranı **1.355.637,36 / 25.432.138,73 = % 5,33'** tür.Bunun büyük bir kısmını ise faiz gelirleri oluşturmaktadır.Faiz gelirleri ise her yıl büyük oranda azalmaktadır.Önümüzdeki yıllarda mevcut yapı içerisinde öz gelirlerin toplam gelirlere oranı daha aşağı düşeceği kesin görülmektedir.

2- Kamu kaynaklarından kurum emrine gönderilen ödenekler :

2005 Ocak-Kasım döneminde gerçekleşen miktar **4.130.749,04.-YTL** olarak gerçekleşmiştir.Gelirler toplamı içerisindeki oran **4.130.749,07 / 25.432.138,73 = % 16,24'** tür.Bu oran çok düşüktür.Ancak kaldırılan Köy Hizmetlerinin cari harcamaları karşılığı Tarım ve Köyişleri Bakanlığında gönderilen ödenekle birlikte kurumun esas gelirini teşkil etmektedir.Tarım ve Köyişleri Bakanlığında gelen yardım; 5286 sayılı kanun (Köy Hizmetlerinin kapatılması hakkındaki kanun) gereği, İl Özel İdaresi gelirleri hakkında yasal düzenleme yapıncaya kadar gönderilecek olan bir yardımdır.İl Özel İdaresi gelirleri hakkında kanun yürürlüğe girdiği zaman bu yardım kesilecektir.İl Özel İdaresi gelirleri hakkında yapılacak yasal düzenlemenin gelirleri ne kadar artıracığı, Tarım ve Köyişleri Bakanlığında gönderilen yardımı karşılayıp karşılamayacağı belli değildir.

Bu konuda yapılacak yasal düzenlemenin mevcut gelirleri (Tarım ve Köyişleri Bakanlığı yardımları dahil) azaltmayacağı öngörülmektedir.Ayrıca önümüzdeki yıllarda gerek yerel idare olmaktan kaynaklanan kaynak kullanımı verimliliği, gerekse genel bütçeden her geçen yıl yatırıma ayrılan ödeneğin artan bir trendde süre gelmesi, gelecekte yüksek miktarda yatırım ödeneği temin edileceğine işaret etmektedir.

3- Bakanlıkların kendi görev alanlarında kalan işler için gönderilen tahsisli ödenekler :

Bu ödeneklerin kullanımı kurum tasarrufunda olmayıp, kurumumuz tarafından sadece saymanlık görevi yapılmaktadır. Ancak gelecekte Bakanlıkların taşra teşkilatları kuruma bağlandığında direkt kurum hizmetlerinin ifasında kullanılabilir.

Giderler :

Gider içerisindeki en önemli payı personel harcamaları ve diğer cari ödemeler oluşturmaktadır. Bu ödemeler 2005 yılı Ocak-Kasım döneminde toplam **14.140.296,06.-YTL** olarak gerçekleşmiştir. Bu harcamaların toplam harcamalara oranı **14.140.296,06 / 23.488.556,75 = % 60,20'** dir. Yatırımların büyük oranda bu dönemde tamamlandığı göz önünde bulundurulduğunda bu oranın yıl toplamında daha da yükselmesi muhtemeldir. Aynı dönemde gerçekleşen yapı tesis büyük onarım giderleri **6.748.335,87.-YTL'** dir. Yani personel giderleri yatırım giderlerinin 2 katından fazladır.

Mali durum genel olarak değerlendirildiğinde Genel İdarenin bazı hizmetlerinin yerleşmesinin geçiş dönemi yaşanıyor olması gelirler hakkında bir belirsizlik oluşturmaktadır.

Genel bütçeden temin edilen ödeneklerin dışındaki gelirler toplam gelirler içerisinde önemli bir meblağ teşkil etmemektedir.

Bu gelirlerle ancak bir kamu kuruluşu olarak verilmesi gereken bürokratik hizmetlerin cari harcamalarının karşılanması mümkün olabilecektir.

Yatırım yapılabilmesi için gerekli kaynak ancak Genel İdareden temin edilecek ödeneklerle mümkün olabilecektir.

Ayrıca önümüzdeki yıllarda KÖYDES projeleri ve AB fonları kapsamında gerek altyapı gerekse ekonomik-sosyal hizmetler bazında kurum bütçesi dışında ciddi kaynak temini mümkün olabilecektir.

Sulama sektöründe ise yapılacak işler büyük kapasiteli olup, Kurumun teknik imkanlarıyla yapılması mümkün değildir. Bu işlerde ihale usulünün benimsenmesi esastır.

KAPASİTE İLE İLGİLİ GENEL DEĞERLENDİRME :

Olağan şartlarda çalışma yapılabildiği takdirde Kurumun kendi elemanları ile bir çalışma sezonunda 250 km. II. kat asfalt, 50 km. I. kat asfalt, 800 km. asfalt yama, yeni yapılacak yollara yetecek miktarda sanat yapısı (Köprü hariç), yeni yapılacak yollarda yeterince işaret levhaları, 30 km. kanalizasyon hattı, 5 km. içmesuyu isale hattı, 10 adet fosseptik yapma kapasitesi mevcuttur. Geçmiş yıllar ödenekleri dikkate alındığında Kurumun kendi teknik imkanları ödenek ayrılabilen işleri gerçekleştirilmesine kifayet etmekte idi. Ancak geleceğe dair yapılan projeksiyonlar neticesinde teknik kapasitenin mali kapasiteye göre düşük kalması söz konusudur. Ödenek ayrılan işlerin gerçekleştirilebilmesi için bir yandan teknik kapasitenin ve verimin artırılması diğer yandan bazı işlerde ihale yoluna gidilmesi gerekmektedir.

Kapasite kullanımının artırılması için aşağıda belirtilen hususlar :

- 1- Ödeneklerin tahsis edilme zamanı; (Ödeneklerin erken tahsis edilmesi, malzeme stoklanması ve hazırlıkların yapılması suretiyle kapasiteye direkt tesir etmektedir.)
- 2- Araçların verimliliği; (Gerek araçların taşıma kapasiteleri, gerekse arıza sebebiyle zaman kayıpları,)
- 3- Personel durumu; (Personelin genel vasıfları, yaşları, emeklilik durumu, sayısı, işe konsantrasyonları, tecrübeleri,)
- 4- Organizasyon; (İşlerin bir program dahilinde yürütülmesi, çalışma yerleri arasındaki nakiller, yapılacak işlerin ölçüleri,)
- 5- Malzeme temini; (Piyasadan temin edilen malzemelerin kolay temin edilebilir olmayanlarının bulunması, örneğin; mıcır ve bitüm temininde yaşanan sıkıntılar gibi.)
- 6- Mevzuattan kaynaklanan zaman kayıpları; (İhale süreci ve ihale iptali gibi durumlarla karşılaşılması, kamulaştırma, izin, ruhsat v.b. konularda zaman kayıpları,)
- 7- Çalışma yapılacak yerlerin merkeze mesafesi;
- 8- Çalışma şartları ve çalışma yapılacak yerlerin fiziki durumu;
- 9- Teknoloji kullanımı,
- 10- Toplu iş sözleşmesi,

d) Ana Konularda Mevcut Durum :

A- MAKİNE PARKI :

Kurumun makine parkında bulunan araçlar oldukça yaşlı ve verimsizdir. Araçların yaşlı olması hem kullanmalarını güçleştirmekte hem de işletme maliyetlerini çok arttırmaktadır. Ayrıca kurumumuzun gelecekte yapmayı hedefleri gerçekleştirmede yetersizdir. Bu nedenle araç parkının modernizasyonu ve kapasitelerinin artırılması gereklidir.

B- YOL :

Köy Hizmetleri yol ağı olarak belirlenmiş olan yollar :

Görev kapsamının içerisinde olan yollarda asfalt kaplama oranlarında Türkiye' de 1. sırada yer almaktayız. 1. derece yollarımızın asfalt kaplama oranı 01/01/2005 tarihi itibariyle % 98, 2. derece yol ağı asfalt kaplama oranı % 58, toplam yol ağı asfalt kaplama uygulama oranı % 80' dir.

C- KANALİZASYON :

Kanalizasyonu tamamlanmış bulunan köy sayısı toplam 35 olup, köylerimizin pek çoğunda kanalizasyon yapımı henüz hiç başlanmamıştır. İleriki yıllarda kanalizasyon yapımı kurumu en çok zorlayacak iş kollarından biridir.

D- İÇME SULARI :

İçmesuyu konusunda ilimizde fazla sıkıntı bulunmamaktadır. Ancak gerek küresel ısınma, gerekse bölgenin kuraklığı nedeniyle ileriki yıllarda su sıkıntısı yaşanması muhtemeldir.

E- SULAMA :

İlimizde sulanabilecek olduğu halde sulanamayan arazi ekilebilir arazinin % 15 dir.Bu alanların sulanması hem İlimiz hem de ülke ekonomisi açısından önem arz etmektedir.

Çevre/Hizmet Durumu :

5302 sayılı kanun ile birlikte İl Özel İdareleri birçok alanda geniş yetki ve sorumluluklara sahip olmaktadır. Bu kapsamda, verilen hizmetlerde önemli artışlar ve çeşitlenmeler ortaya çıkmıştır.Verilen hizmetlerin hangi birimlerin görev alanlarıyla kesiştiğini belirlemek üzere, Çevre/Hizmet çalışması oluşturulmuştur.

Hizmet Birimleri

Vali

1. Sağlık, eğitim, bayındırlık, güvenlik, vb. konularda kararlar alıp hükümet programları ile yürütülmesini koordine etmek,
2. N.İ.Ö.İ'ye başkanlık etmek,

İl Genel Meclisi

1. Kent ile ilgili plan ve program kararlarını almak,
2. N.İ.Ö.İ'nin bütçesini, kesin hesabını ve programını hazırlamak ve onaylamak
3. İlin iktisadi ve sosyal kalkınmasında öncü görev yapmak, yol göstermek,
4. Kamu kurumlarının, ilçe, kasaba ve köylerin öncelikli gereksinimlerini belirlemek, karar almak ve uygulamaya konulmasını sağlamak,

İl Özel İdaresi Hizmet Şubeleri (Eski Köy Hizmetleri)

1. Devlet ve il yolları dışında köylerin yol ağını tespit etmek, bu yollarla köyiçi yollarını, üzerindeki köprü ve sanat yapılarını yapmak, mevcutlarını geliştirmek,istikamet ve km. levhalarını düzenlemek,
2. Doğal afetlerle mücadele (kar, sel, vb),
3. Tarım arazileri ve hayvanlar için gölet yapmak,
4. Saniyede 500 lt'ye kadar olan suların sulama tesislerini kurmak, işletilmelerini sağlamak,
5. Arazi toplulaştırma ve tarla içi geliştirme hizmetlerini yapmak,
6. Tarım arazilerinin ıslahı, imarı ve toprak erozyonunu önleyici çalışmalar yapmak.
7. Tarımsal sulama ve toprak muhafaza konularında proje yaparak çiftçinin tarımsal kredi almasını sağlamak,
8. İçmesuyu, sulama suyu tahlilleri, toprak analizleri, sınıflandırmaları ve toprak harita raporlarını yapmak ve yaptırmak.
9. Köy ve bağlı yerleşme birimleriyle askeri garnizonlara sağlıklı ve yeterli içmesuyu temin etmek, sondaj kuyuları açmak.

10. Terfili içme ve kullanma suyu inşaatlarının enerji nakil hatlarını (ENH) yapmak ve yaptırmak.
11. Kanalizasyon, arıtma tesisi, sosyal ve ekonomik tesislerin proje, ihale, denetim ve yapımı
12. Kendi Evini Yapana Yardım (KEYY) metodu ile konut ve tarımsal işletme kredileri vermek, denetlemek.
13. Serbest göçmen işlerini yürütmek, iskanlı göçmen kabul etmek,
14. Kamulaştırmalar nedeniyle taşınmaz mallarını kısmen veya tamamen terk etmek zorunda kalanlar ile göçebe ve gezgincilerin iskanını sağlamak.
15. Yerinde kalkındırılmayan köylerin nakli, dağınık mahallelerin toplulaştırılması amacıyla yeni yerleşim yerlerinin oluşturulması (2510 sayılı Kanun)
16. Köy gelişme alanlarının tespitini yapmak ve yerleşme planlarını hazırlamak (3367 sayılı Kanun)
17. Evvelce dağıtılan arazilerdeki tahsis ve ıslah işlemlerini yapmak.
18. Müdürlüğe ait her türlü bina ve tesislerin yapım, bakım ve onarım işlerini yapmak

Milli Eğitim İl Müdürlüğü

1. Eğitim ve öğretim altyapısı oluşturulurken hayırsever katkılarına da alarak eğitim yatırımlarının desteklenmesini sağlamak,
2. Eğitimin fiziki kapasitesinin artırılması için yeni okul, ek derslik, pansiyon, çok amaçlı salon ve bahçe tanzimleri yapmak,
3. Mevcut okulların standardının artırılması için onarım ve tadilat yapmak,
4. İlköğretim okulu arsalarının imara uygun hale getirilmesini sağlamak ve gerektiğinde hibe, kamulaştırma vb işlemleri yapmak, faaliyetlerini sürdüren okulların cari harcamalarını düzenlemek,
6. Halk eğitim hizmetlerini yaygınlaştırmaya yönelik kurs ve yarışmalar açmak,
7. Okul öncesi eğitimin yaygınlaştırılmasını sağlamak
8. İlin eğitim düzeyini yükseltmeye yönelik gerekli önlemleri alarak, hazırlanan plan, program ve projeleri uygulamak, izlemek ve denetlemek..

Kamu Sağlık Hizmetleri Birimleri

1. Sağlık hizmetlerine ilişkin yatırımların, tahsis edilen ödeneklerin yerinde kullanılması,
2. Kırsal ve kentsel tüm koruyucu ve tedavi edici sağlık hizmetlerini sunmak, muayene ve tedavi hizmetleri vermek,
3. Sağlık hizmet birimlerinin yapımı, onarımı, donanımı ve faaliyet alanlarıyla ilgili destek sağlamak,
4. Özel kuruluşların ve kamu sağlık kuruluşlarının denetimi ve takibi,
5. Gıda üreten birimlerin kontrol ve denetimlerini yapmak,
6. Halk sağlığı ve çevre sağlığı alanlarında toplumu bilinçlendirmek, eğitim, tarama ve araştırma yapmak,
7. Sağlık hizmetlerinin kalitesinin artırılması için yeni yatırımlarla desteklemek, mevcut sağlık tesislerinin günümüz koşullarına uygun hale getirilmesini sağlamak,
8. Birinci basamak sağlık hizmetlerinin yaygınlaştırılması ve önemi hakkında halkı bilinçlendirmek,

9. Yerel olanaklarla yapılacak sağlık hizmetlerinin planlanması, programlanması ve projelendirilmesi

Kültür ve Turizm İl Müdürlüğü

1. Kültür ve turizm bilincinin geliştirilmesi için ilgili kamu kurum ve kuruluşlarını yönlendirmek ve işbirliğinde bulunmak.
2. Kültür ve Tabiat varlıklarımızı, arkeolojik araştırma ve kazılarla ortaya çıkarılmasını, korunmasını, değerlendirilmesini ve tanıtılmasını sağlamak, tahribini ve kaçırılmasını önleyici tedbirler almak,
3. Turizm alanlarını koruyarak, Turizmin geliştirilmesini ve tanıtımını sağlamak,
4. Halkın kültürel varlıkları koruma çabalarına öncülük etmek,
5. Toplumun sosyal ve kültürel gelişme bakımından güzel sanatlara olan ilgisini artırmak amacıyla gerekli desteği sağlamak.
6. Turizm işletmelerini ve turizm meslek kuruluşlarının faaliyetlerini denetlemek.
7. Halkımıza, okuma alışkanlığı kazandırmak ve yaygınlaştırmak, kitap ve kütüphaneyi sevdirmek, kütüphaneyi kullanma alışkanlığı kazandırmak için gerekli faaliyetlerde bulunmak.
8. İlin her alanda tanıtılmasına ilişkin hizmetleri, yörenin özelliğini de dikkate alarak planlamak, yürütmek ve tanıtıcı broşür, kitap, CD, Belgesel film vb. alışmalar yapmak.
9. Halk kültürünün gelenek, görenek ve inançlarını, halk müziği ve oyunlarını, el sanatlarını, mutfağını, giyim-kuşam vb. bütün dallarda araştırma, derleme yapmak, yaptırmak ve tanıtıcı faaliyetlerde bulunmak.
10. Bağlı birimleri olan Müze Müdürlüğü, İl Halk Kütüphanesi Müdürlüğü, Güzel Sanatlar Galerisi ve Turizm Danışma Bürosunun çalışmalarını koordine etmek

Bayındırlık ve İşkan Müdürlüğü

1. Kamu tarafından yapımı planlanmış işlerin ihale n hazırlığını ve ihalesini yapmak ,yaptırmak ,inşa ettirmek, ayrıca hayırsever inşaatlarına danışmanlık yapmak,
2. Kamu yapıları ile bağlı kuruluşların tesislerini inşa etmek esaslı onarım işlerinin yapımı ve kontrolü.
3. Resmi bina ve tesisler için imar planlarında yer ayırmak, tadilat yapmak, Belediyeler ile koordineli çalışmak.
4. Kamu ve N.İ..İ. tarafından yapımı planlanmış işlerin ihale n hazırlığını yapmak veya ihalesini yapmak ve yaptırmak.
5. İnşaat yapım ve onarım işlerinin kontrolü, keşif zeti ve hak edişlerini yapmak.
6. Kamu, Tüzel ve özel kişilere ait inşaatlarda test ve deneyler yapmak. (Laboratuvarın devreye girmesiyle birlikte)
7. Köylerde köy yerleşik alanlarının tespitini yapmak.
8. İl genelinde bulunan tüm yatırımcı kuruluşlara teknik danışmanlık yapmak.
9. Bakanlıkça taşra teşkilatlarına ait yapılar için ayrılmış, yıllık programa alınan yardımların dağıtımını sağlamak ve izlemek.
10. Doğal afetlere karşı tedbirler almak,hazırlık ve organizasyon yapmak, ilgili teknik çalışmaları yürütmek ve afet konutlarını yapmak.

İl Çevre ve Orman Müdürlüğü

1. Görev alanı dahilindeki motorlu kara taşıtlarının egzoz emisyon ölçümleri ile ilgili hizmetleri yerine getirilmesini sağlamak ve çevre kirliliği ile ilgili olarak mahallinde ölçüm ve tesbit yapılmasını –sağlamak,
2. Kuruluşlarca yapılan ve yerel yönetimler tarafından izin verilen tesisler ile yerel yönetimlerce yapılan atık toplama ve deşarj sistemlerinin çevre kanunu ve ilgili yönetmeliklerde belirlenen çevre standartlarına göre kontrolün yapılmasını sağlamak,
3. İlin doğal zenginliklerini göz önünde bulundurarak korunması gerekli görülen alan ve kaynakları tesbit etmek, özellikleri ile birlikte Bakanlığa sunmak,
4. Çevresel etki değerlendirmesi raporu ve çevresel etki değerlendirmesi ön araştırma raporu ile ilgili iş ve işlemleri yürütmek,
5. Mahallin çevre envanterini hazırlanmak, envanter sonuçlarını il haritasına işlemek ve çevre durum raporları ile ilgili çalışmalar yapmak, sonuçlarından Bakanlığa bilgi vermek,
6. İldeki çevre ve orman ile ilgili eğitim faaliyetlerini düzenlemek,
7. Fidanlık, ağaçlandırma, rehabilitasyon, erozyon kontrol, mera ıslahı, orman ve köy ilişkileri, milli parklar, tabiat parkları, tabiatı koruma alanları, tabiat anıtları, Orman Genel Müdürlüğüne verilenler hariç olmak üzere orman içi su ürünleri, mesire yerleri ve av-yaban hayatı faaliyetlerine ilişkin planlama, projelendirme ve uygulama çalışmalarının yapılmasını sağlamak,
8. Gerçek ve tüzel kişilerce yapılacak veya yaptırılacak ağaçlandırma, erozyon kontrolü, imar – ihya, fidanlık çalışmaları ve verilecek kredilere ilişkin her türlü iş ve işlemleri yapmak ve yaptırmak, teknik yardımda bulunmak ve teşvik etmek,
9. Görev alanı dahilinde hizmet verilen alan ve tesislerde çıkacak her türlü yangınlara etkin olarak müdahale edilmesi, söndürülmesi ve zararların en alt seviyede tutulması için gerekli tedbirleri almak,

Kaymakam

1. İlçe ile ilgili tüm faaliyet, yatırım ve hizmetlerde bulunmak
2. N.İ.Ö.İ'nin ilçelere ayırdığı ödenekler ve yatırım programlarıyla ilgilenmek,
3. İlçedeki faaliyetlerin gerçekleşmesinde yönlendirici, denetleyici ve uygulayıcı rol oynamak,
4. Kanun, tüzük, yönetmelik ve hükümet kararlarının yayınlanmasını ve uygulanmasını sağlamak,
5. İlçeyi yönetmek,

Gençlik ve Spor İl Müdürlüğü

1. Gençliğin boş zamanını değerlendirilmesine ilişkin hizmetleri yürütmek, bilgi ve beceri kursları düzenlemek, gençlerin kötü alışkanlıklarından korunması için gerekli tedbirleri almak,
2. Beden eğitimi, gençlik ve spor faaliyetleri için gerekli olan gençlik merkezleri, hotelleri, kamplar ile; saha, tesis ve malzemeleri yaptırmak, işletmek ve bu tesisleri vatandaşın istifadesine sunmak
3. Beden eğitimi ve spor faaliyetlerine araç, gereç ve benzeri ihtiyaçları sağlamak

Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakfı

1. Fakr-u zaruret içinde ve muhtaç durumda bulunan, doğal afetlerde zarara uğrayan, geçici olarak küçük bir yardım veya eğitim ve öğretim imkanları sağlanması halinde topluma faydalı hale getirecek, üretken duruma geçirilebilecek kişilere her türlü maddi ve manevi yardımda bulunmak

Sosyal Hizmetler İl Müdürlüğü

1. Sosyal yardım ve hizmetlerle ilgili esasları, sosyal hizmetler politikası ve hedeflerine uygun olarak tespit etmek, çalışma plan ve programlarını hazırlamak, uygulamak
2. Korunmaya, bakıma ve yardıma muhtaç çocuk, özürlü ve yaşlıların tespiti, bunların korunması, bakımı, yetiştirilmesi ve rehabilitasyonlarını sağlamak üzere gerekli hizmetleri yürütmek,
3. Çalışan ana ve babalar ile yurt dışındaki işçilerin çocuklarının bakımını ve korunmasını sağlamak amacıyla gündüzlü veya yatılı kuruluşlar kurmak ve işletmek.
4. Doğal afetler nedeniyle ortaya çıkabilecek sorunların çözümüne yönelik sosyal hizmetleri önceden planlamak, afetzedelerin ivedi gereksinimlerini karşılamaya ve afet sonrası sorunlarını çözümlenmeye yönelik geçici veya sürekli hizmetleri yerine getirmek, afetle bağlantılı göçler ve göçmenlerle ilgili her türlü sosyal hizmeti gerçekleştirmek.

Tarım İl Müdürlüğü

1. İlin tarımsal envanterini çıkarmak ve ilin tarım üretim potansiyelini mevcut teknolojiye göre belirlemek.
2. Her türlü il yayım programlarını hazırlamak (bitki, hayvan, su ürünleri üretimi, girdi kullanımları, değerlendirilmesi vb) faydalı bilgileri broşür, el kitabı, gösteri vb. yollarla kendi elemanlarına ve çiftçilere ulaştırmak, çözüm getirilmesi istenen çiftçi problemlerini araştırma merkezleri ve Bakanlık Araştırma Planlama ve Koordinasyon Kurulu Başkanlığına intikal ettirmek.
3. Araştırma kuruluşları ile doğrudan merkeze bağlı olan benzeri kuruluşları ve merkezlerce işbirliği halinde uygulamaya dönük deneme ve demonstrasyon programlamak ve yürütmek.

4. İl Özel İdaresi ve Devlet Su İşleri Genel Müdürlükleri ile halk tarafından sulamaya açılan alanlarda tarım tekniklerini çiftçilere öğretmek ve yaymak.
5. İlin tohum, fidan, fide, gübre, ilaç, aşı serum, zirai alet ve makine, damızlık hayvan, yumurta, civciv, balık yavrusu ve yumurtası, ipek böceği tohumu, ana arı, kovan, sperma ve zirai kredi gibi girdi ihtiyaçlarını köy grup teknisyenleri ve ilçelerden gelen bilgiler ışığında tespit etmek, bunların tedarik ve dağıtımını için TZDK ve T.C. Ziraat Bankası, tarımsal amaçlı kooperatifler, döner sermaye bütçe imkanları ve varsa fon gibi kaynaklardan yararlanmak üzere tedbirler almak.
6. Tarım ürünlerinin işlenip değerlendirilmesine, pazarlanmasına ve bunun için gerekli tesislerin kurdurulmasına yardımcı olacak çalışmaları yapmak, bu konuda üreticileri ve müteşebbisleri yönlendirmek.
7. İlin tarım ürünlerini ekiliş, verim ve üretimlerini tahmin çalışmaları yapmak, tarımla ilgili her türlü istatistik bilgilerinin zamanında toplanmasını sağlamak.
8. İldeki hayvanların salgın ve paraziter hastalıklardan korunmasını sağlamak, başlıca hastalıkların yurt çapında yayılmasını önlemek amacıyla il çapında plan, program ve projeler hazırlamak, uygulamak denetlemek.
9. İl dahilinde çözümlenemeyen hastalık, tedavi ve teşhis problemlerini ilgili araştırma merkezlerine ve bakanlığa intikal ettirmek, araştırma ve teşhis sonuçlarına göre gerekli tedbirleri almak.
10. Suni tohumlama çalışmalarını yürütmek ve soy kütüğü sisteminin yurt çapında yaygınlaştırılması için il bazında gerekli çalışmaları yapmak.
11. Bakanlığa bağlı hayvan sağlığı ile ilgili hastahane, klinik vb. merkezleri yönetmek, özel sektörde kurulacak bu çeşit tesislere Bakanlıkça belirlenecek esaslara göre izin vermek ve kurumlu olanları denetlemek.
12. Özel sektörde kurulacak suni tohumlama istasyonları ve damızlık yetiştirme işlemlerine Bakanlıkça belirlenecek esaslara göre izin vermek ve denetlemek.
13. İl dahilinde uygulanan entegre ve münferit tarım ve kırsal kalkınma projelerinin gerektirdiği hizmetleri yapmak yeni yapılacak projelerin gerektirdiği ön etüd ve envanter çalışmalarını yürütmek.
14. Projeye dayalı olarak kurulacak işletmelere ait kredi taleplerini inceleyerek uygun olanların gerekli proje ve çiftlik geliştirme projelerini hazırlamak.
15. İl dahilindeki bitki ve hayvan sağlığı ile ilgili karantina hizmetlerini yürütmek, resmi ve özel mezbaha ve kombinaları sağlık yönünden denetlemek, ildeki damızlık koç, boğa, teke ve aygırların sağlık kontrollerini yapmak, uygun olmayanları enemek.
16. İl dahilinde bitkilere zarar veren hastalık, zararlı ve yabancı otların tespitini yapmak ve koruma programlarını hazırlamak, onaylanmış programların uygulanmasını sağlamak.
17. İl dahilinde faaliyette bulunan ilaç bayileri ile ilaçlama yapan özel ve tüzel kişilerin kontrolünü yapmak, gıda ve yem stokları, gıda ve yem konularını ilgilendiren etüd ve envanterleri hazırlamak, ruhsatlı yem fabrikalarını asgari teknik ve sağlık şartları bakımından denetlemek, gıda ve yem sanayileri ürünlerinin belirlenmiş esaslara uygunluğunu denetlemek.
18. Su ürünleri ile ilgili araştırmalar yapmak ve her türlü teşvik ve koruma tedbirlerinin alınmasını, üretim alanlarının kiralanmasını ve işletilmesini ve verimlerinin artırılmasını sağlamak, su kaynaklarının kirletilmesini önleyecek ve su ürünlerini zarardan koruyacak tedbirleri almak ve aldirmek.

19. Tarım arazilerinde ekili, dikili ve mera gibi bitki alanlarının ve bunların ürünlerinin taşınır ve taşınmaz çiftçi mallarının korunmasını ve tabii afetlerden zarar gören çiftçilere özel kanunlara göre yardım yapılmasını sağlamak için ilgili kuruluşlarla işbirliği yapmak ve çalışmalara yardımcı olmak.
20. Projeler çerçevesinde köylerde istihdam imkanlarını artırmak amacıyla el sanatlarının geliştirilmesini, yayılmasını ve tanıtılmasını sağlayıcı ve mamullerinin pazarlanmasını kolaylaştırıcı tedbirler almak.
21. Çiftçilerin teşkilatlanmasını ve kooperatifçiliği teşvik etmek, bu amaçla etüd ve projeler hazırlamak, kooperatiflerin kurulması için teknik ve yetkisi dahilinde mali yardımda bulunmak ve denetlemek.
22. Örnek çiftçi yetiştirmek gayesi ile çiftçi çocukları ve gençleri için eğitim programları ve projeleri uygulamak.

Sanayi ve Ticaret İl Müdürlüğü

1. Sanayi envanteri çıkarmak, envanter sonuçlarını İl haritasına işletme ve Bakanlığa bilgi vermek.
2. İl'in sanayi ve ticaret potansiyelleri ile kaynaklarına uygun olabilecek ve istihdam yaratacak uygun yatırım konularının tesbiti hususunda gerekli araştırmaları yapmak.
3. İl'deki vatandaş tasarruflarına (özellikle dış ülkelerde çalışan vatandaşlarımızın) yatırıma yöneltmek için çok ortaklı şirketlerin kurulmasını sağlayacak konferans, seminer ve eğitim çalışmaları düzenlemek, kuruluş çalışmalarına yardımcı olmak, küçük sanayici, sanatkar ve imalatçı esnafa teşkilatlanma, eğitim, hammadde temini, iç ve dış fuar sergilere katılma gibi konularda ihtiyaç duydukları hizmetleri vermek, kooperatifçiliğin tanıtılması eğitimi için İl'de kooperatifçilikle ilgili çalışmalar yapmak, sergi, kurs, seminer ve benzeri toplantılar düzenlemek.
4. Küçük Sanayi Siteleri ve organize sanayi bölgelerinin kurulması için kuruluş şekil ve şartları hakkında ve uygun yerlerin seçilmesinde ilgililere yardımcı olmak ve konu ile ilgili kamu Kuruluşları ile işbirliği halinde hareket etmek, gerektiğinde bunların inşaatlarını kontrol etmek ve inşaatların iş planlarına uygunluğunu izlemek.
5. İldeki el sanatlarının kaybolmaması ve geliştirilmesine yönelik araştırma çalışmaları yapmak, icabı halinde kurslar açılması için Bakanlığa teklifte bulunmak; bu konuda İlde kurs tertip eden diğer kuruluşlarla temas kurmak.
6. 4077 Sayılı Tüketicinin Korunması Hakkında Kanunun uygulanmasını sağlamak.

Çalışanlar

1. N.İ.Ö.İ'nin her faaliyeti, yatırımları, çıktısı, vb. ile ilgilenmek,
2. Sosyal yardımlar yönüyle ilgilenmek,
3. N.İ.Ö.İ'nce İl Müdürlüklerine ayrılan ödenekleri gereksinimler doğrultusunda yönlendirmek,
4. Kamu hizmetlerinin ve yatırımlarının projelendirilmesi, uygulanması, takibi ve denetimini sağlamak

1. N.İ.Ö.İ'nin toplumsal alanda ve altyapıya verdiği destekler ile sorumluluk alanlarına giren faaliyetlerde işbirliğinde bulunmak
2. Okul, hastane, sağlık ocağı ve N.İ.Ö.İ. görevleri arasındaki kamu kurumlarına arsa temin etmek,
3. İl Özel İdaresi ile ortaklaşa sosyal ve kültürel faaliyetlerde bulunmak, fuarlar, sergiler açmak

III.3. Güçlü Yönler, Zayıf Yönler, Fırsat ve Tehditler Analizi (GZFT)

NİÖİ ve SPE'de yer alan il müdürlüklerinin her biri faaliyetlerine yönelik ayrıntılı mevcut "durum analizi" çalışması gerçekleştirmiştir. Rapor haline getirilen bu çalışmalar değerlendirilmek üzere SPE'ne sunulmuştur. Bu raporlar SPE tarafından incelenmiş, durum analizine ilişkin raporlardan GZFT çalışmasında nasıl yararlanılabileceği hususu belirlenmiştir. Ayrıca, Nevşehir İlinin sosyo-ekonomik yapısını analiz eden İl Raporundan yararlanılmıştır.

SPE, il müdürlükleri bazında durum analizi çalışmaları ayrıntılı olarak değerlendirerek, NİÖİ'nin güçlü, zayıf yanlarının, fırsat ve tehditlerinin belirlenmesinde önem taşıyan GZFT analizini gerçekleştirmiştir.

Aşağıda Tablo-4'teki GZFT matrisinde, güçlü ve zayıf yanlar ile fırsat ve tehditler sıralandırılmıştır.

Tablo-1: GZFT Matrisi

Güçlü Yanlar	Zayıf Yanlar
<p>İl yönetiminin (Vali, Genel Sekreter) desteği Karar alma ve icra yetkisi İl Özel İdaresinin idari yapısı Kapadokya bölgesinin UNESCO tarafından doğal,tarihi,kültürel miras Kabul edilmesi İl idari sınırlarının küçük olmasından dolayı ulaşımın kolay olması Havalimanı Yerleşim alanlarının dağınık olmaması Kültür ve turizm değerleri açısından zengin oluşu Ören Yeri Gelirleri Her mevsimde turizme hizmet verilebilmesi, turizmde çeşitlilik Jeotermal Kaynakların Varlığı Uyumlu il genel meclisi ve encümen İlin konum olarak merkezi bir yerde olması,ulaşım avantajları Kalkınmada öncelikli yörelerden ve yatırım teşviği alan illerden biri olmak İlimizin altyapı konusunda komşu iller ve bütün illerle mukayese edildiğinde üst sıralarda yer alması Tüf kayaların doğal görünümü yanı sıra tarımsal depolama amaçlı kullanılabilmesi Büyükşehirlerde yaşayanların bölgede gayrimenkul edinme eğilimi Taşınmalı eğitimin başarısı Nüfus hareketlerinin azlığı Nakliye araçları ticaretinin gelişmiş olması Okullaşma oranının yüksekliği Sağlık kurumu sayısının yeterli olması</p>	<p>Doğal kaynakların etkin kullanılamaması Merkezi idarede yavaş işleyen bürokrasi nedeniyle işlerde yavaşlama Kamu personeli arasındaki ücret adaletsizliği Hizmet içi eğitim yetersizliği Havalimanının etkin kullanılamaması Yerli sermayedarların yatırıma yönelmemiş olması Ulusal demiryolu ağıyla bağlantı bulunmayışı Tarım alanlarının çok parçalı olması İklim şartları Kültürel ve sportif faaliyetlerin düşüklüğü Ören Yeri Gelirlerinin Olduğu Gibi Merkeze Aktarılması Jeotermal Kaynakların Yeterince Değerlendirilememesi Sektörel örgütlenmenin zayıflığı Yatırım cazibesinin bulunmaması Sanayi altyapısının yetersizliği İl bazında makro plan eksikliği, üst üste binmiş teknik statülerden dolayı, etkin planlama yapılamaması İlçe Özel İdarelerinin kapasite düşüklüğü nedeniyle etkin kullanılamaması STK ların hizmet işleyişine katkıda bulunmayışı Hızlı değişen mevzuatın yakından takip edilememesi ve uyum güçlüğü Plansız kamu yatırımları Turizm çeşitlerinin yeterince tanıtılamaması Kurumlar (belediyeler dahil) arasında koordinasyoneksikliği Tarım faaliyetlerinin bilinçsiz yapılması OSB nin faaliyette olmaması Sağlık bilincinin yetersiz olması, uzman hekim yetersizliği</p>

Fırsatlar	Tehditler
<p>Jeotermal enerji kaynağı Turizmin çeşitlendirilmeye müsait olması, kaynak değerlerin çok olması (tracking, golf, kış, inanç, doğa, arkeoloji, sağlık) Organik tarıma uygun arazi varlığı El sanatları kültürünün güçlü varlığı Gelişmeye uygun coğrafyanın olması Doğalgazın gelecek olması Turizmin tüm dünyada yükselen değer olması Yerli ve yabancı turizm yatırımcılarının bölgeye ilgi duyması</p>	<p>Planlı kentleşmenin uygulanmasına karşı direnç Toprak ve su kaynaklarının bilinçsiz kullanımı nedeniyle kirlenme Bürokratik gecikmelerden dolayı yatırımların başka yerlere kayması Küresel ısınmadan dolayı iklim anormallikleri Tarım arazilerin gittikçe parçalanması Yeni yasayla İl Özel İdaresinin görev- gelir dengesi sağlanmasının zorluğu Değişen kurumsal yapıya uyum güçlüğü, yeniden yapılanmada yasal sürecin devam ediyor olması Genel idare yatırımları konusunda belirsizlik İhale süresinin uzun olması nedeniyle mal ve hizmet alımının gecikmesi Turizmin kırılğan bir yapıya sahip olması.</p>

III.4. Öneriler

SPE üyelerince ifade edilen, ilde uygulanabilecek fikir ve projeler, planda fark edilemeyen eksiklikler bir araya getirilerek Öneriler bölümü oluşturulmuştur. Ancak ayrıntı ve hacim sınırlarını aşmamak için bunlara planda doğrudan yer verilmemiş, değerlendirileceği belirtilmiştir.

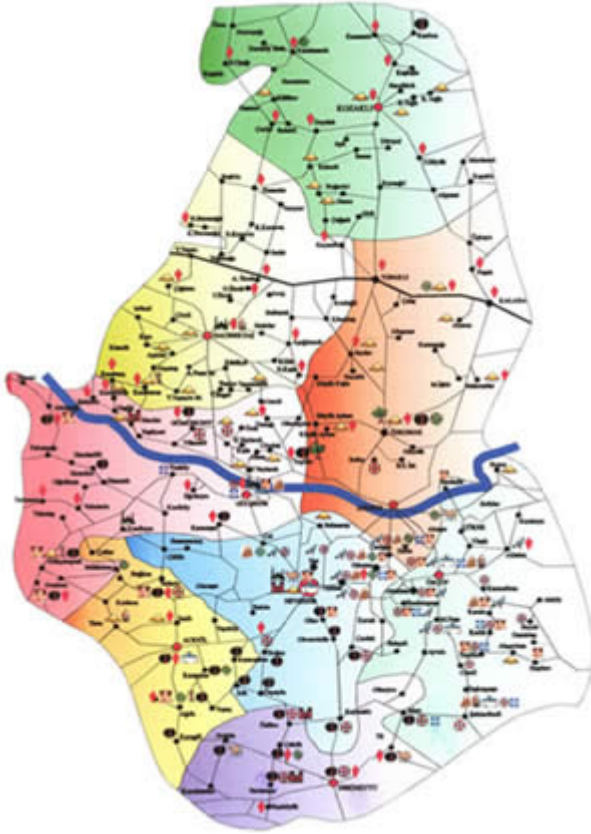
Tablo-2: Öneriler

No	Öneri
1	Stratejik Planın uygulama dönemi içerisinde sürekli takip edilerek aksayan kısımların tespit edilmesi, alınacak tedbirlerin araştırılması.
2	Zaman içerisinde planın uygulanması imkansız olan kısımlarını çıkartmak ve gerekli konuların ilavesi için plan revizyonundan imtina edilmemesi.
3	Planın içeriğinde bulunan faaliyetlerin icrası genel olarak mali kaynağa dayalıdır. Ancak planın en kolay icra edilecek kısmı kurumsal yapının geliştirilmesi olduğundan bu konuya önem verilmesi ve eş güdüm sağlanması
4	Özel Kapadokya Üniversitesinin gelişimine destek olmak
5	Patates ve üzüm üretim ciddi dalgalanmaları engellemek ve üreticinin gelirini artırmak için gerekli yan sanayinin oluşturulması
6	Bio-yakıt üretimi amacıyla tarım ürünlerinin değerlendirilmesi
7	Ağaçlandırma çalışmalarının hızlandırılması için bölge iklimine uyumlu hızlı gelişen ve ekonomik değeri olan ağaç türlerinin belirlenmesi ve dikilmesi
8	Mevcut su kaynaklarının en tasarruflu şekilde değerlendirilmesi için tarımda sulama tekniklerine ve içme suyunda arıtma tesislerine önem verilmesi
9	Üretilmesi muhtemel organik tarım ürünlerinin turizm tesislerinde de pazarlanması
10	Bölgenin doğal ve tarihi değerlerinin turizm açısından daha çekici hale getirilmesi için yeni tanıtım yöntemleri uygulanması
11	İl çapında uygulanacak ekonomik kalkınma planı oluşturulması
12	Özel idarenin ek gelir sağlamak amacıyla bizzat veya iştirakçi olarak yatırımcı olması
13	Özel idarenin etkili ve esnek örgütlenmesinin sağlanması ve nitelikli personele görev ve yetki verilmesi
14	Şehir çevre planının belediye ile birlikte yapılması ve yapılacak tüm binalara buna göre estetik-mimari bir çehre kazandırılması

- 15 Hizmetlerin planlamasında ve verilmesinde il çapında nitelikli tüm personelin ve vatandaşların gönüllü katılımının sağlanması
- 16 Mevcut genç nüfus potansiyelinin değerlendirilmesi amacıyla bilgisayar yazılımı konusunda etkili eğitim verilmesi ve somut projeler geliştirilip uygulanması
- 17 Hizmet üretim ve sunumunda uygulanması mümkün tüm fikirlerin değerlendirilmesi amacıyla il çapında çeşitli alanlarda proje yarışmaları düzenlenmesi
- 18 Tarım ve hayvancılık alanında mutlak surette üreticilerin örgütlenmesini sağlamak
- 19 Tarımda çok parçalı toprak yapısında mikro üretimden vazgeçilmesi için hukuk sınırları içinde tüm yollara başvurulması
- 20 İlde ziraat araştırma, zemin-etüd laboratuvarı kurulması
- 22 Turizmde ve ulaşım yöntemlerinde farklılık yaratmak için doğrudan Ankara veya Antalya ya bağlı yeni bir demiryolu hattı inşaatı
- 23 İmalata dayalı hafif sanayinin geliştirilmesi ve tarıma dayalı yan sanayinin kurulması için projelerin oluşturulması ve uygulanması
- 24 Gezici sağlık hizmetlerinin yaygınlaştırılması
- 25 Köylerde, kasabalarda sporun teşvik edilmesi, spor gereçlerinin temin edilmesi, turnuvalar düzenlenmesi.
- 26 Gençlerin, çocukların kötü alışkanlıklar kazanmasını sağlayan internet kafelerin etkisinin kırılması
- 27 İşlerinde sıkıntı çeken veya işini büyütmek isteyen vatandaşlara teknik danışmanlık hizmeti verilmesi
- 28 İlin toprak haritasının çıkarılması, her bölge için toprak analizlerinin yapılması
- 29 Özel ağaçlandırmanın teşviki, tanıtımın yapılması
- 27 Tüm bina yapılarında ses ve ısı yalıtımına önem verilmesi, bu konuya standart getirilmesi
- 28 Tarımda sulamanın dikkatli ve bilinçli yapılmasının sağlanması, alternatif ürünlerin etkin tanıtımının yapılması, eğitim verilmesi

Genel Değerlendirme :

Yukarıdaki durum tespit çalışmaları birlikte değerlendirildiğinde; İlimizin altyapı konularında (kanalizasyon ve katı atık hariç) genel olarak Türkiye ortamlarının üstünde yer aldığı, ekonomisinin tarım ve turizm ağırlıklı olduğu, sanayinin ise gelişmediği görülmektedir. Tarihi ve doğal zenginlikler, kaynak değerler açısından potansiyel mevcuttur ancak bugüne kadar yeterince değerlendirilmemiştir.

III.6. Stratejik Konular

Daha önce gerçekleştirilen GZFT Matrisi ve Öneriler çalışmaları gözönünde bulundurularak, oluşturulacak stratejik amaç ve hedeflere çerçeve çizmesi amacıyla “stratejik konular” çalışması gerçekleştirilmiştir. Bu amaçla, NİÖİ'nin çok sayıdaki görev ve sorumluklarını sınıflandırmak ve stratejik amaç-hedeflerin oluşturulmasında temel teşkil etmek üzere stratejik konuların belirlenmiştir. Bu çerçevede, SPE tarafından belirlenen Stratejik Konular aşağıdaki Tabloda yer almaktadır.

Tablo-3 : Nevşehir İl Özel İdaresi Stratejik Konuları

Sıra	Stratejik Konular
1	Tarımda Gelişme
2	Sulama ve İçme Suyu
3	Ulaşım Altyapısı
4	Sağlıkta ve Eğitimde Kalitenin Artırılması
5	Mikro Yatırımlar
6	Sosyal Hizmetler ve Yardımlar
7	Kültürel Yaşamın Zenginleştirilmesi
8	Halk Eğitimi ve Halkın Bilinçlendirilmesi
9	Ekonomik Gelişme
10	Turizmde Tanıtımın ve Çeşitlendirmenin Sağlanması, Kalitenin Artırılması
11	Doğal ve Kültürel Varlıkların Korunması
12	Çevre Düzeni ve Planlama
13	Çevre Kirliliği ve Atıklar
14	Koruma ve Ağaçlandırma
15	İmar ve Yapılaşma
16	Yeniden Yapılanma
17	Etkin Personel Yönetimi

Belirlenen 17 adet Stratejik Konu ilgili alanlarına uygun olarak toplulaştırılarak beş ana başlığa ayrılmıştır. Bu çerçevede, stratejik amaç, hedef ve faaliyetlerin belirlenmesinde daha kapsamlı katkı sağlaması için SPE haricinde bir alt çalışma grubu daha oluşturulmuştur. Oluşturulan bu grup, atölye çalışmalarıyla sorumlulukları altındaki konuları ayrıntılı olarak değerlendirmiş ve içeriği son haline getirmiştir.

Tablo-4 : NİÖİ Stratejik Konuları

No	Temel Stratejik Konular	Alt Başlıklar	Sorumlu Kuruluşlar
1	KIRSAL KALKINMA VE İLİN ALTYAPISININ GELİŞTİRİLMESİ	1.1 Tarımda Gelişme	Tarım İl Müdürlüğü, İl Özel İdaresi
		1.2 Sulama ve İçme Suyu	Tarım İl Müdürlüğü, İl Özel İdaresi
		1.3 Ulaşım Altyapısı	İl Özel İdaresi, Bayındırlık ve İskan İl Müdürlüğü,
2	SOSYAL REFAHIN ARTIRILMASI	2.1 Sağlık ve Eğitimde Kalitenin Artırılması	Sağlık İl Müdürlüğü, Milli Eğitim İl Müdürlüğü, İl Özel İdaresi
		2.2 Mikro Yatırımlar	Tarım İl Müdürlüğü, İl Özel İdaresi, Kültür ve Turizm İl Müdürlüğü, Sanayi ve Ticaret İl Müdürlüğü, SYD Vakfı, Sosyal Hizmetler İl Müdürlüğü
		2.3 Sosyal Hizmetler ve Yardımlar	Sosyal Hizmetler İl Müdürlüğü, İl Özel İdaresi
		2.4. Kültürel Yaşamın Zenginleştirilmesi	Kültür ve Turizm İl Müdürlüğü, İl Milli Eğitim Müdürlüğü, İl Özel İdaresi,
		2.5 Halk Eğitimi ve Halkın Bilinçlendirilmesi	Çevre ve Orman İl Müdürlüğü, Sağlık İl Müdürlüğü, Milli Eğitim İl Müdürlüğü, Tarım İl Müdürlüğü, İl Özel İdaresi,

		2.6 Ekonomik Gelişme	İl Özel İdaresi, Sanayi ve Ticaret Müdürlüğü, İl Planlama Müdürlüğü
3	TURİZMİN GELİŞTİRİLMESİ, KÜLTÜR VE TABİAT VARLIKLARININ KORUNMASI	3.1 Tanıtımın ve Çeşitlendirmenin Sağlanması, Kalitenin Artırılması	Kültür ve Turizm İl Müdürlüğü, İl Özel İdaresi
		3.2 Doğal ve Kültürel Varlıkların Korunması	İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü, İl Çevre ve Orman Müdürlüğü, İl Özel İdaresi
		3.3 Çevre Düzeni ve Planlama	İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü, İl Çevre ve Orman Müdürlüğü, İl Özel İdaresi, Belediye
4	ÇEVRESEL VE MEKANSAL GELİŞME	4.1 Çevre Kirliliği ve Atıklar	Çevre ve Orman İl Müdürlüğü, İl Özel İdaresi, Tarım İl Müdürlüğü
		4.2 Koruma ve Ağaçlandırma	Çevre ve Orman İl Müdürlüğü, Bayındırlık ve İskan İl Müdürlüğü, Tarım İl Müdürlüğü, İl Özel İdaresi
		4.3 İmar ve Yapılaşma	Bayındırlık ve İskan İl Müdürlüğü, İl Özel İdaresi
5	KURUMSAL YENİDEN YAPILANMA VE YÖNETSEL GELİŞME	5.1 Yeniden Yapılanma	Vali, Genel Sekreter, NİÖİ Bütçe Müdürü, İl Genel Meclisi Üyesi
		5.2 Etkin Personel Yönetimi	İl Özel İdaresi

IV. MİSYON-VİZYON

IV.1. Misyon

NIÖİ'nin Misyonu

Nevşehir İline, ildeki kişi ve kuruluşlara yönelik, başta eğitim, sağlık, tarım, çevre ve bayındırlık alanlarında olmak üzere yasalarla belirlenen tüm kamu hizmetlerini; etkinlik, katılımcılık, kalite, hesap verebilirlik, sosyal içerik ilkeleri çerçevesinde yürütmek; özellikle Kapadokya'nın tarihi ve turistik zenginliklerini değerlendirerek, ilin kaynaklarının bir plan dahilinde, rasyonel biçimde dağıtımını ve kullanımını sağlayarak halkın yaşam kalitesini ve ilin refah düzeyini yükseltmektir.

IV.2. Vizyon

NIÖİ'nin Vizyonu

Çağdaş, güvenilir, yerinden yönetim anlayışını yerleştirmiş, kır-kent arasındaki farklılıkları en aza indiren, hizmet sunumunda kaliteyi esas alan;

- ✓ Etkili
- ✓ Sorumlu
- ✓ Özverili
- ✓ Öngörülü
- ✓ Özgüvenli
- ✓ Kararlı

bir kuruluş olmaktır.

Bu yolda NIÖİ;

- **Etkinlik** : Verilen hizmetlerin yerinde ve zamanında olmak üzere ihtiyaç aciliyeti sırasıyla yapılmasına çaba gösterir.
- **Katılımcılık** : Tüm İdari birimler ve Sivil Toplum Örgütleri, Hemşehrilerin karar alma ve uygulamada katılımını ön planda tutar .
- **Kalite** : Hizmet verilecek tüm kesimlerin çağdaş yaşam gereklerine uyacak şekilde ihtiyaçlarının karşılanmasını hedefler.
- **Hesap verebilirlik**: Tüm faaliyetlerinin sonuçlarından sorumluluk duyar.
- **Sosyal içerik** : Tüm yurttaşlara ihtiyaçları doğrultusunda ve kır-kent arasındaki hizmet farklılıklarının azaltan bir anlayışla hizmet sunar.

V. STRATEJİK AMAÇLAR, HEDEFLER VE FAALİYETLER

Daha önce GZFT analizinden, SPE'nin önerilerinden ve kurumun faaliyetlerinin toplulaştırılması ve önceliklendirilmesi ile oluşturulan Stratejik Konulardan yararlanılarak stratejik amaçlar belirlenmiştir. Her bir stratejik amaca yönelik hedefler ve her bir hedefe yönelik faaliyetler oluşturulmuştur. Bu süreçte beş ayrı Stratejik Konu için hazırlanan ayrıntılı raporlardan geniş ölçüde yararlanılmıştır.

NIÖİ'nin stratejik planı kuruluş düzeyinde hazırlanan bir plan olduğundan stratejik amaç, ve hedefler de kuruluşun faaliyetleri bazında önceliklendirilerek belirlenmiştir.

V.1. KIRSAL KALKINMA ve İLİN ALTYAPISININ GELİŞTİRİLMESİ

Kırsal Kalkınma

'Kalkınma' kişi başına düşen üretim hacminde , önemli ve reel artışlar sağlamak ve toplumun refah düzeyini yükseltmek için belirli bir yaşam alanının sosyo-ekonomik yapısını değiştirmeye yönelik çabalardır.

Ekonomik yönden doğal kaynaklarla sınırlı, teknolojik gelişmelerin diğer yörelere kıyasla gecikmeli olarak benimsendiği, hayatın daha çok geleneklere göre şekillendiği, kendine özgü kültürel yapısı bulunan ve ülkenin diğer yörelerine kıyasla halkın yaşam standartlarının düşük olduğu yerler kırsal alan olarak kabul edilmektedir.

Kent-kır arasındaki sosyo-kültürel ve ekonomik farklılıkların optimum bir dengeye kavuşturulmasını, kırsal nüfusu yerinde kalkındırmayı amaçlayan politikaya kırsal kalkınma denir.

Nevşehir İlinde mevcut Durum

Kırsal alan nüfusunun toplam nüfusa oranının düşüklüğü belirli bir yaşam alanının gelişmişlik düzeyinin en önemli göstergelerinden biridir.Nevşehir ilinde bu oran 1955-2000 yılları arasında kademeli olarak düşmüş ancak İç Anadolu Bölgesi ve Türkiye ortalamasının üstünde kalmıştır.

Sayım Yıllarına Göre Şehir Ve Köy Nüfusu

Sayım Yılı	Toplam	Şehir	Şehir %	Köy	Köy %
1955	163.878	37.744	0,23	126.134	0,77
1960	187.398	41.190	0,22	146.208	0,78
1965	203.316	46.710	0,23	156.606	0,77
1970	229.830	57.545	0,25	172.285	0,75
1975	249.308	68.634	0,27	180.674	0,73
1980	256.933	77.404	0,30	179.529	0,70
1985	278.129	94.871	0,34	183.258	0,66
1990	289.509	112.955	0,39	176.554	0,61
1997	287.866	123.813	0,43	164.053	0,57
2000	309.914	136.523	0,44	173.391	0,56

Kaynak: DİE 2000

2000 yılı genel nüfus sayımı sonuçlarına göre Köy nüfusu, il nüfus toplamının % 56 sını oluşturmaktadır.Ancak ilimizdeki yerleşim yerlerinin dağınık olmaması ve köylerin kentlere yakın mesafede olmasından dolayı köyde yaşayanların bir kısmı tarımsal faaliyetlerin yanı sıra diğer alanlardan da gelir elde etmektedir.

MEVCUT TARIMSAL DURUM

Aktif nüfusumuzun % 42'sinin tarımsal üretimle uğraştığı ülkeyiz.İlimiz nüfusunun % 70'i ise tarımsal üretimle uğraşmakta olup çiftçi ailesi sayısı 37.120 adet olup, işletme başına düşen arazi miktarı 92 da.'dır.Bu nedenle tarımsal üretim ilimizde önemle üzerinde durulması gereken bir üretim koludur.Bitkisel üretim ve hayvancılık alanında gelişmenin olması demek ilimiz nüfusunun % 70'inin ekonomik durumunun düzelmesi demektir.

İlimizin toplam arazi varlığı 538.630 ha.dır.Toplam arazi varlığının % 62,10'si ekilebilir arazi grubundandır.Bunu % 19,51'le çayır mer'a arazisi takip etmektedir.Ekilebilir alan toplamı 334.413 ha. olup ilk sırayı tahıllar (buğday. Arpa. çavdar vs.) almaktadır.Bunu bağ ve endüstri bitkileri izlemektedir.

İlimizde tarım sektöründe önemli gelişmeler olmasına rağmen henüz arzu ettiğimiz seviyeye ulaşmamıştır. Pazarlama problemleri ve fiyat istikrarsızlığı gerek çiftçimizi, gerekse İlimiz ekonomisini olumsuz etkilemektedir. Tarımsal alanların marjinal sınırlara ulaştığı göz önüne alındığında üretimin artırılması, verimin yükseltilmesi ile mümkün olacaktır. Tarımda ekstansif (yaygın) gelişme şekli, yerini entansif (yoğun) üretime bırakmalıdır.Bunun için de çiftçilere modern tarım teknolojilerini benimseterek bitkisel ve hayvansal üretimi artırmak mümkün olacaktır.

STRATEJİK AMAÇ 1:

Tarımda Gelişme

İnsana ve çevreye dost, doğal dengeyi yeniden kurmaya yönelik, üretimde miktar artışının yanı sıra ürün kalitesinin de artışı sağlayacak tedbirler alarak sağlıklı gıda üretimi ve tüketimini yaygınlaştırmaktır.

Hedef 1.1: Organik tarımın ilimizde geliştirilmesi ve yaygınlaştırılması, hedef kitlelere ulaşılabilmesi için tüm kamu ve özel kuruluşlar, sivil toplum örgütleri ile işbirliği yapılarak ilimizde uygun bir eğitim ve yayım programı geliştirmek.

Faaliyet 1.1.1 :

- a) Organik tarım konusunda eğitim almış bakanlık uzmanları tarafından eğitim ve yayım programı düzenlenerek merkez köy ve kasabalardaki hedef kitlelere (çiftçilere, tüm kamu kurum ve kuruluşlara, tüketicilere) eğitim hizmeti gerçekleştirilecektir.Organik tarım projesi için gerçekleştirilen eğitim ve yayım hizmetleri sonucunda ilimizde çiftçiler eğitilerek kendi arazilerinde istihdam oluşturabileceklerdir.Böylece il içi ve il dışı göçler azalacaktır.Eğitimde sadece hedef kitle çiftçiler olmayıp, özellikle tüketiciler açısından günümüzde oldukça önemli yer tutan sağlıklı gıda tüketimi konusunda da bölge insanı bilinçlendirilmiş olacaktır.

Strateji : Organik tarımın yaygınlaştırılması kapsamında mevcut eğitim imkanlarını kullanarak uygun bir eğitim-yayım politikası ve stratejisi belirlenecektir.

Hedef 1.2: İlimizde bulunan koruma alanları, baraj havzaları, hazine arazileri gibi organik tarım açısından avantajlı konumda olan bakir arazilerin organik tarımın geliştirilmesine yönelik olarak, yerlerinin tespit edilerek organik ürün üretimi yaptırmak.

Faaliyet 1.2.1. : İlimizin toprak haritası çıkarılarak organik tarım yapılabilecek alanların sertifikalandırılması sağlanacaktır. Atıl durumda olan arazilerin tarıma kazandırılması sağlanacaktır. Bu arazilerin organik tarım üretimine açılması sayesinde hem yeni istihdam alanları açılmış olacak hem de bakir alanlar bu şekilde korunmuş olacaktır.

Strateji : Atıl durumda olan araziler ekonomiye kazandırılacak, bölgede sürdürülebilir bir tarım sistemi oluşturulacaktır.

Hedef 1.3: Organik tarımın ekoköy ve ekoturizm gibi ilgili sektörlerle entegrasyonunun sağlanarak, üreticilere ekonomik katma değer yaratacak projeleri hazırlayıp geliştirmek.

Faaliyet 1.3.1: İlimizde yetiştirilen geleneksel ve yörede markalaşmış yerel tarımsal ürünlerin organik tarım tekniği ile üretimlerinin yapılması ile üreticilerin elde ettikleri ürünlerin pazarlarda, marketlerde ve özellikle turizm bakımından ön planda olan yerlerde satışları yapılacaktır. Böylelikle hem bölgedeki dış turizmle beraber tarım turizmi de canlanacak hem de bu durum sosyo ekonomik yönden yöre çiftçisi ve üreticilere katkı sağlayacaktır.

Strateji : Organik tarımın ekoköy ve ekoturizm gibi ilgili sektörlerle entegrasyonu sağlanarak projeler hazırlanıp geliştirilecektir.

Hedef 1.4: Organik tarım faaliyetlerini gerçekleştirebilmek için organik tarımın ilimizde üretici bazında geliştirilip yaygınlaştırabilmesi amacıyla tarımsal üretim kapsamında olan desteklerden faydalanmak.

Faaliyet 1.4.1: Organik tarım faaliyetlerini gerçekleştirebilmek için gerekli insan gücü vardır. Bunun yanında ilgili projelerin hazırlanıp geliştirilmesine yönelik ihtiyaç duyulan en önemli girdi parasal kaynaktır. Bu nedenle AB, Dünya Bankası gibi kuruluşlardan temin edilecek mali kaynakların temini çalışmaları yapılacaktır. Bu faaliyet organik tarımın geliştirilmesi açısından faydalı olacaktır.

Strateji : Organik tarım projesinin yaygınlaştırılıp geliştirilmesi amacıyla mevcut kaynakların yanında AB, Dünya Bankası gibi kuruluşlardan mali kaynakların temini yoluna gidilecektir.

STRATEJİK AMAÇ 2:

İlimizde geleneksel olarak yetiştirilen ürünlere alternatif olarak bahçe bitkileri tarımında üreticileri teşvik etmek, üretim alanlarını arttırarak mevcut üretim içerisindeki payını arttırmak.

Hedef 2.1: Bodur elma yetiştiriciliğinde 750 dekar alanda 200.000 adet fidanın dikilmesiyle küçük ve büyük çapta bahçeler kurulmuş durumdadır. Ancak beklenen dikim alanına henüz ulaşılmamıştır. Bunda bahçe kurmanın maliyetinin fazla olması etkilidir. Mevcut olan alanın gelecekte 3.000 dekar alana çıkarılması hedeflenmektedir.

Faaliyet 2.1.1: Elma bahçelerinin dikim alanlarının genişletilebilmesi için yayım çalışmalarına, teşvik ve desteklemelere devam edilecektir. Geçmiş yıllarda yapılan il özel İdaresi destekli projeler, bodur elma bahçelerinin kurulmasında önem rol üstlenmiştir.

Faaliyet 2.1.2: Elma uygun koşullarda 6-8 ay depolanabilmektedir. İlimizde çok sayıda doğal depo mevcut olmasına rağmen, sıcaklık bakımından elma depolamaya uygun olmamaktadır. Bu nedenle genişleyen bahçelerden elde edilen ürünün bölgemizde depolanabilmesi için toprak altı veya topraküstü klimalı soğuk hava depolarının kurulması ile ilgili projeler hazırlanacaktır.

Faaliyet 2.1.3. : İlimizde meyve yetiştiriciliğini yaygınlaştırmak amacıyla belirlenecek alanlarda demonstrasyon çalışmaları yapılacaktır.

Strateji : Yerel, AB, ve Dünya bankası kaynaklarından etkin faydalanabilmek için gerekli araştırmaları yapıp projeler hazırlanacaktır.

Hedef 2.2 : Bölgemizde bağcılık çok uzun yıllardan beri uğraş konusu olmuştur. Günümüzde ise 23.141 ha. Alanda 148.859 ton üretim sağlanmaktadır. Ağırlıklı olarak üretim alanı ve miktarı şıralık ve kurutmalık olarak kullanılan dimrit çeşidine aittir. Bu çeşit kurutulup içki sanayinde kullanılmaktadır. Ancak son yıllarda ürün fiyatlarının düşük seyretmesi bu çeşitten vazgeçmeye neden olmaktadır. Bunun yerine daha yüksek fiyata pazar bulabilen şaraplık çeşitlere ağırlık vermek gerekir.

Faaliyet 2.2.1: Pazar değeri yüksek olan şaraplık çeşitlerin bölgede denenip yaygınlaştırılması ve üreticilere tanıtılması fayda sağlayacaktır. Özellikle asmaları donlardan korumada etkili olan yüksek telli terbiye sistemlerinin yaygınlaştırılmasına yönelik çalışmalar yürütülecektir.

Strateji : Yerel, AB ve Dünya bankası kaynaklarının etkin kullanılmasıyla ilgili olarak bağcılık projesi hazırlamak, şarapçılık konusunda eğitim olanaklarının araştırılıp uygulamaya konulacaktır.

Hedef 2.3. : Bitkisel üretimi çeşitlendirmek, kullanılan girdilerin olumsuz etkisini denetim hizmetleri ile gidermek, verim ve kalite artışını sağlayıcı tedbirler almak.

Faaliyet 2.3.1. : Bitkisel üretimde verim ve kalite artışı sağlayan sertifikalı fidan ve tohumluk kullanımı ile makinalaşma yaygınlaştırılacaktır.

Faaliyet 2.3.2. : Bitkisel üretimde verim ve kaliteyi olumsuz etkileyen bitki hastalık ve zararlıları ile etkin ve zamanında mücadele için gerekli çalışmalar yapılacaktır.

Faaliyet 2.3.3. : Patates üretiminin yasak olduğu alanlarda alternatif ürün projesi uygulanacaktır.

Faaliyet 2.3.4. : Bitkisel ve hayvansal üretime girdi sağlamaya yönelik işletmelerin (gübre, ilaç, yem bayii ve fabrikaları vs.) denetimleri rutin olarak yapılacaktır.

Hedef 2.4. : İlimizde önemli bir ekonomik önem arz eden patates üretiminde sulama maliyetini azaltmak, yeraltı su kaynaklarının gereğinden fazla kullanımını, toprak ve yeraltı suyunun aşırı gübreleme ile kirlenmesini önlemek.

Faaliyet 2.4.1 : Tarım Müdürlüğünce yapılacak olan eğitim ve yayım çalışması ile damla sulama yapılarak patates üretimi yapılması durumunda su tüketiminin % 50 azalacağı üreticilere anlatılacaktır.

Faaliyet 2.4.2 : Damla sulama sistemi ile verilen gübreden patatesin % 15-20 oranında daha fazla yararlandığı, azotlu gübrenin ise en fazla 90 cm.ye kadar yıkandığı için toprak ve yer altı suları kirliliğinin de önüne geçildiği konusunda üreticiler bilgilendirilecektir.

Faaliyet 2.4.3 : Patates üretiminin yapıldığı ilçelerimizde birer köyde en az 5 dekarlık alanda örnek damla sulama tesisi kurulacak ve ilk kurulum maliyeti yüksek olduğu için çeşitli kaynaklarla desteklenecektir.

Hedef 2.5. : İlimiz tarımında önemli bir yere sahip patatesin pazarlanması, değerlendirilmesi, depolanması ile ilgili çalışmalar yapmak.

Faaliyet 2.5.1 : Patatesin değerinde pazarlanabilmesi için gerekli olan çiftçi örgütlenmesi sağlanacaktır.

Faaliyet 2.5.2 : Patateste depo kayıplarının azaltılması ve depoların modernizasyonu için gerekli çalışmalar yapılarak üreticiler bilinçlendirilecektir.

Faaliyet 2.5.3 : Patates yan sanayisinin kurulması sağlanacak (cips, nişasta , patates unu vs.) ve pazarlama problemi azaltılacaktır.

Faaliyet 2.5.4 : Patatesin insan gıdası olarak tüketiminin önemi konusunda gerekli çalışmalar yapılacaktır.

Hedef 2.6. : İlimiz Kozaklı ilçesinde bulunan jeotermal enerjinin ısıtma amaçlı kullanımıyla seracılık faaliyetini geliştirmek.

Faaliyet 2.6.1 : Bölgede mevcut jeotermal enerjinin seracılık faaliyetinde kullanılabilmesi için gerekli fizibilite çalışması yapılacaktır.

Faaliyet 2.6.2 : Yapılacak çalışma sonucunda değerlendirilebilecek nitelikte olanlar projelendirilecektir.

Strateji : Bölgemizdeki jeotermal kaynakların potansiyelinin tespit edilerek, değerlendirilmesi.

Hedef 2.7. : Tarım ürünlerinin daha etkin pazarlanmasını sağlamak ve kullanım alanlarını çeşitlendirmek suretiyle üreticinin gelirini yükseltmek.

Faaliyet 2.7.1. : Tarım ürünlerinin bio-enerji üretiminde kullanımı sağlamak için araştırma ve girişimlerde bulunulacaktır. Böylelikle ekim yasağı getirilen alanlar da üretime açılacaktır.

STRATEJİK AMAÇ-3 :

Kooperatifleşme ile yeterli derecede iktisadi güce sahip olmayan gerçek kişilerin meslek ve geçimlerine ait ihtiyaçlarını karşılıklı yardım, dayanışma ve kefalet suretiyle rasyonel bir şekilde ve ekonomik olarak karşılamak, verimliliği artırmaktır.

Hedef 3.1: İlimizin merkez ve ilçelere bağlı kasaba ve köylerde kooperatif teşkilatlanmasını tamamlamak, bu kooperatiflerin üst birliklere üye olarak daha da güçlenmesini sağlamak, kooperatif üyelerinin bütün girdilerinin kooperatiflerce temin edilmesi yoluyla verimliliği ve çiftçi karlarını artırabilmek.

Faaliyet 3.1.1: İlimizde her yıl kooperatif sayısı % 5 artırılarak 2010 yılında il geneli kooperatif sayısı toplam 77' ye çıkarılacaktır.

Faaliyet 3.1.2: Köylerde kooperatif kurmak için kooperatiflerin yararlarını anlatmak, kooperatifçilikle ilgili bilgileri verebilmek için eğitim çalışmaları yapmak ve mevcut kooperatiflerin etkin çalışması için gerekli yardımlarda bulunarak ilimizin bütün köylerinde kooperatiflerin kurulmasını sağlamak.

Faaliyet 3.1.3: Kooperatiflere devlet tarafından verilen kredilerin verimli kullanılabilmesi için kooperatif ortaklarının bilgilendirilmesi ve eksikliklerin giderilmesi , kredinin takibinin yapılması ve mevcut durumun değerlendirilmesi.

Faaliyet 3.1.4 : İlimizde faaliyet göstermekte olan Taskobirlik üretici birliği ile İl Özel İdaresi müşterek girişimlerde bulunmak suretiyle, birliğin imalat çeşitleri arttırılarak üretimin desteklenmesi sağlanacaktır. Piyasada çiftçinin ürününü direkt olarak pazarlayabileceği bir kuruluşun olması ürün fiyatlarının spekülasyona uğramasını engelleyecek ve üreticilerin gelir durumunu iyileştirecektir.

STRATEJİK AMAÇ 4:

Hayvancılığı ve hayvansal ürünler üretimini geliştirerek, yetiştiricinin gelir seviyesini ve hayvancılığın il ve ülke ekonomisine katkısını yükseltmektir.

Hedef 4.1: İlimizin 40.806 baş sığır mevcudu 16.606 işletmede bulunmaktadır. Bir işletmenin ortalama sığır varlığı 2,45 baştır. Bu değer oldukça düşük olup, entansif ziraata geçiş zor olmaktadır.Kültür hayvancılığı alanında uygun teknikle çalışan, kontrollü üretim yapan, hastalıktan arî ve optimum büyüklükte hayvancılık işletmelerinin oluşturulması teşvik edilerek işletme başına düşen hayvan sayısı asgari 5' e yükseltilecektir.

Faaliyet 4.1.1: İşletme büyüklüklerini arttırmaya yönelik uygulamalar hayata geçirilecektir. Hayvancılık Desteklemelerinde ve Kredilendirmede işletme büyüklükleri göz önüne alınacaktır.

Faaliyet 4.1.2: Süt ve besi sığırcılığı alanlarında organize hayvancılık bölgelerinin oluşturulması çalışmaları yapılacaktır.

Hedef 4.2: Kültür ırkı ve melezi hayvan sayısı ve birim üretim faktörü başına verimlilik arttırılacaktır. İlimizdeki hayvanların % 25.7 si kültür ırkı, % 64.4 ü Kültür melezi ve % 9.9 u da yerli ırktan oluşmaktadır. Bu oranların asgari olarak sırasıyla % 65, % 30 ve % 5 olması hedeflenmiştir.

Faaliyet 4.2.1: Hayvan varlığının genetik yönden üstün ve verimli hayvanların spermleri ile tohumlanarak, hayvan Islahının en önemli aracı olan suni tohumlama uygulaması arttırılacaktır.İlimiz Boğa altı sığır sayısı 22.000 baş civarında olup, 2001 yılında yıllık 7500 Suni Tohumlama sayısından 2005 yılında 19.000 Suni Tohumlama sayısına ulaşılmıştır.Suni Tohumlamaya verilen dolaylı-dolaysız desteklemeler bu amaca hizmet etmekte olup, arttırılarak devam ettirilecektir

Faaliyet 4.2.2: İlimizde Hayvanların Ön Soykütüğü kayıtları 2000 yılından itibaren tutulmakta olup, 29.000 Hayvan kayıt altına alınmıştır.Ayrıca Soykütüğü kayıtlarının tutulması ve embriyo transferi yönünde çalışmalar yapılması sağlanacaktır.

Hedef 4.3: İlimiz Büyükbaş ve Küçükbaş hayvan mevcudu dikkate alındığında 131.871 ton yoncaya eşdeğer, kaba yem ihtiyacı söz konusudur.Meraların karşıladığı ihtiyaç düşüldüğünde kalan 120.000 ton yoncaya eşdeğer kaba yem ihtiyacının yem bitkileri üretimi ile karşılanması gerekmektedir.İlimizdeki 49.943 ha. yem bitkileri ekilişi neticesinde 39.740 ton yoncaya eşdeğer kaba yem üretimi gerçekleşmektedir.Bu durum göz önüne alındığında ilimiz yem bitkileri ekiliş alanlarının en az 3 kat arttırılması hedeflenmektedir.

Faaliyet 4.3.1: Yem bitkileri üretimine yönelik desteklemelerin ve yerel kaynaklarla yürütülmüş olan projelerin de etkisiyle 2000 yılında 2.046 hektar olan İlimizdeki yem bitkileri ekiliş alanı, 2005 yılında 4.994 hektara yükselmesine karşın ekilebilir arazinin % 1,49 unu kaplamaktadır. Teşviklere devam edilerek bu oranın asgari olarak % 5' e çıkarılmasına çalışılacaktır.

Faaliyet 4.3.2: Çayır Mera ve Yem Bitkilerini Geliştirme Projesi kapsamında mera, yaylak, kışlak ve otlak alanlarından azami istifadenin sağlanması için yılda birim alandan elde edilen ortalama 35 kg/dekar olan ot verimi, yapılacak mera ıslah çalışmaları ile 50 kg/dekara çıkarılacaktır.

Faaliyet 4.3.3: 2007 yılı sonuna kadar tüm ildeki tespit çalışmalarının tamamlanması planlanmaktadır. Kadastro görmemiş birimlerde tespit çalışmaları güçlükle yapılabilmektedir. Özellikle Ürgüp ilçesindeki köylerin tespit çalışmalarının, kadastro çalışmalarına paralel olarak 2007 yılı sonuna kadar tamamlanması planlanmaktadır. 2006 yılında 2005 yılında yarım kalanlar da dahil olmak üzere 18 yerleşim biriminde (Tahmini 8.200 ha), 2007 yılında da 10 yerleşim birimde (Tahmini 8.000 ha) tespit çalışması planlanmaktadır.

Faaliyet 4.3.4 : Tahdit çalışmalarının 2008 yılı sonuna kadar tamamlanması planlanmaktadır. 2005 yılına kadar tespit çalışması tamamlanan 70 yerleşim biriminin tahdit işlemlerinin 2006 yılı içinde (Yaklaşık 23.954 ha), kalan 28 yerleşim biriminin ise 2007 ve 2008 yıllarında tamamlanması planlanmaktadır. (Tahmini 16.200 ha)

Faaliyet 4.3.5 : Tahsis çalışmalarının ise 2008 yılına kadar tamamlanması planlanmaktadır. 2005 yılında tahdit gören 23 ve 2006 yılı içinde tahdit çalışması tamamlanacak olan 31 yerleşim birimi olmak üzere 54 birimde tahsis çalışmalarının 2006 yılı içinde, 39 yerleşim biriminin 2007 yılı içinde, 30 yerleşim biriminin ise 2008 yılı içerisinde tahsis çalışmalarının tamamlanması planlanmaktadır.

Faaliyet 4.3.6 : 2008 yılından itibaren tespit, tahdit ve tahsis çalışmalarının tamamlanmasıyla birlikte ıslah ve amenajman projelerinin uygulanmasına ağırlık verilecektir.

Faaliyet 4.3.7 : Şu anda ilimizde 1 yerleşim biriminde 7.328 da alanda ıslah çalışması devam etmekte olup, bu çalışma 2008 yılına kadar sürdürülecektir.

Faaliyet 4.3.8 : 2006 yılından itibaren her yıl 1 veya 2 yerleşim biriminde yaklaşık 15.000 da. alanın ıslah programına alınması sağlanacaktır.

Hedef 4.4: Tarım ve hayvancılık alanında çevresel faktörlerden ve çiftçilerimizin bilgi eksikliğinden kaynaklanan sorunları önlemek, pazarlama sorunlarına çözüm bulmak ve çiftçi örgütlenmesini sağlamak.

Faaliyet 4.4.1: Hayvancılık, bitkisel üretim ağırlıklı tarım işletmelerinin içerisinde çok az sayıda hayvan bulunduran çoğunlukla geleneksel yöntemlerin uygulandığı küçük aile tipi işletmecilik anlayışıyla yapılmaktadır. Bu durum verimliliği önemli ölçüde etkilemektedir. Bu noktadan hareketle çiftçilerin eğitimine yönelik faaliyetlere ve çiftçi örgütlenmesine ağırlık verilecektir.

Faaliyet 4.4.2: Üretilen sütlerde Ph değerinin ve bakteri sayısının kontrol altına alınması, pazarlama sorununa çözüm bulunması için, tesis edilmiş olan süt toplama ve soğutma tesis kapasitesinin ve hayvansal ürünlerle ilgili sanayi tesislerinin artırılmasına çalışılacaktır.

Faaliyet 4.4.3: Hayvansal ürünlerin tüketiminin ülke ve il genelinde teşvik edilmesi, fakir ailelerin daha fazla hayvansal ürün tüketebilmesi yönünde sosyal projelerin hayata geçirilmesi ve pazar alanının büyütülmesi yönünde adımların atılması için çalışma yapılacaktır.

Hedef 4.5: Hayvan hastalıklarının yayılmasının başlıca nedenlerinden olan hayvan hareketlerinin takibi ve sağlık taramalarının daha sağlıklı yapılabilmesi için tüm hayvancık işletmelerinin ve hayvanların kayıtlarının tutulmasını sağlamak. Hayvansal üretimde gerekli olan tüm hijyenik tedbirleri alarak, hastalık ve zararlılarla mücadele ederek sağlıklı üretimin gerçekleşmesini sağlamak, insan ve hayvan sağlığını korumak.

Faaliyet 4.5.1: İlimizde mevcut bütün hayvancılık işletmelerinin kayıt ve tescili yapılacak, bu işletmelerde bulunan hayvanlar bilgisayar barkotlu küpelerle küpelenecek ve tanımlanıp internet ortamındaki veri tabanına işlenecektir. İlimizdeki tüm sığırlara pasaport verilecektir. Hastalıkların yayılmasındaki önemli etken olan hayvan hareketleri titizlikle takip edilecektir.

Faaliyet 4.5.2: Büyükbaş ve küçükbaş hayvanlarımız her yıl ilkbahar ve sonbahar olmak üzere 2 defa şap aşısı ile aşılanacaktır.

Faaliyet 4.5.3: Damızlık işletmelerin brucelloz hastalığı yönünden taramaları yapılarak brucelloz hastalığından arı işletmelerin tespiti yapılacaktır. Hastalık tespit edilen işletmelerdeki hayvanlarla ilgili olarak yasalar çerçevesinde işlem yapılarak hastalığın yayılması önlenecektir. Koruyucu amaçla sığırlarda 4-8 aylık danalara, koyunlarda 3-7 aylık kuzulara brucella genç aşısı yapılacaktır.

Faaliyet 4.5.4: Hayvan hastalıkları ile mücadele kapsamında hastalık taramaları artırılarak sürdürülecektir. Büyükbaş ve küçükbaş hayvanlarla kedi ve köpeklerde görülebilen bulaşıcı ve bulaşıcı olmayan diğer hastalıklara karşı aşılama çalışmaları yapıp hayvan hareketleri kontrol edilecektir.

Faaliyet 4.5.5: Hayvansal gıdalarda güvenlik önlemleri artırılarak, tüketici sağlığının korunması amacıyla hayvan ve hayvansal birincil ürünlerde belirli maddelerin kalıntıları izlenecektir. Hayvancılık işletmesi sahiplerinin, Veteriner Hekimlerin ilaç kullanımı ile ilgili eğitim ve duyuruları yapıp gerekli kayıtların tutulması sağlanacaktır. Bu amaçla veteriner

hekimlerin üç suret reçete kullanmaları ve işletmelerdeki ilaç kayıt defterlerine bunları kaydetmeleri sağlanacaktır.İlaçların, atım süresince imha edilen ürünlerin kayıtları tutulacaktır.

Hedef 4.6: Sürdürülebilir kullanım ilkesi çerçevesinde su kaynakları korunarak, su ürünleri üretimi 2010 yılına kadar % 10 artırılabilecektir.

Faaliyet 4.6.1: Doğal ortamın korunmasını sağlayıcı tedbirleri alarak ekonomik değeri yüksek balık türlerinin yetiştirilmesi teşvik edilecektir.

Hedef 4.7: Sağlıklı arı ve arı ürünleri üretilmesi için arıcılık yapan üreticilerin üretimle ilgili faaliyetleri desteklenerek arıcılığın geliştirilmesi sağlanacaktır

Faaliyet 4.7.1: İlimizdeki ortalama bal verimini (9 kg./kovan) % 25 artırmak için bakım ve besleme ile ilgili gerekli eğitim çalışmaları yapılacaktır.

Faaliyet 4.7.2 : Yaşlı olan ana arıların 3 yılda bir değiştirilmesi için üretici teşvik edilecektir.

STRATEJİK AMAÇ 5:

Gıda Güvenliğinin temini,her türlü gıda maddesinin ve gıda ile temasta bulunan madde ve malzemelerin teknik ve hijyenik şekilde üretim, işleme, muhafaza, depolama, pazarlamasını ve halkın gereği gibi beslenmesini sağlamak , üretici ve tüketici menfaatleriyle halk sağlığını korumak üzere gıda maddelerinin üretiminde kullanılan her türlü ham, yarı mamul ve mamul gıda maddeleri ile gıda işlemeye yardımcı maddeler ve gıda ile temasta bulunan madde ve malzemelerin güvenliğine ilişkin özelliklerin denetimlerle tespiti, gıda maddeleri üreten ve satan işyerlerinin asgari teknik ve hijyenik şartlarının sağlanması ve gıda maddeleri ile ilgili hizmetlerin artırılması.

Hedef 5.1: Gıda Kontrolörlerinin mesleki bilgi ve tecrübelerini artırmak.

Faaliyet 5.1.1 : Yurt içi ve yurt dışında teknik gezi, sempozyum ve gıda fuarlarına katılacaktır.

Faaliyet 5.1.2 : Konu ile ilgili hizmet içi eğitim düzenlenecektir.

Hedef 5.2: Gıda üreticilerinin, satış ve toplu tüketim yerlerinin mevcut mevzuata uygun üretim yaptırmak.

Faaliyet 5.2.1: Yıl içerisinde işletmelerin rutin olarak denetlenmesi, mevcut denetimlerin arttırılması ve bu denetimlerle sektörün aynı zamanda eğitilmesi sağlanacaktır.

Hedef 5.3. : Tüketicinin korunması ve bilinçlendirilmesi sağlanacaktır.

Faaliyet 5.3.1: İlgili kurum ve kuruluşlar, meslek odaları ve sivil toplum örgütleri ile koordineli olarak eğitim çalışmaları düzenlenecektir.

Faaliyet 5.3.2: Bu amaç için kitle iletişim araçları kullanılacak, broşür ve basılı kâğıtlardan yararlanılacaktır.

Faaliyet 5.3.3: Çiftçi Eğitim Şube Müdürlüğünün kadın çiftçilere yönelik yaptığı iyotlu tuz kullanımının artırılması konulu eğitim çalışmalarında koordinasyon sağlanarak katılımcılara iyotlu tuz dağıtılacaktır.

Hedef 5.4: Etkin Kontrol ve Denetim çalışmalarının yapılması.

Faaliyet 5.4.1: Acil eylem planları oluşturulacaktır.

Faaliyet 5.4.2: Bu plan kapsamında gıda kontrolörleri donanımlı olarak icab sistemi ile 24 saat göreve hazır tutulacaktır.

Faaliyet 5.4.3: Gıda kontrolörlere sadece gıda denetimlerinde kullanılmak üzere araç tahsis edilmesi, seyyar analiz cihazları vb. teknolojik araçlar alınması sağlanacaktır.

STRATEJİK AMAÇ 6 :

İnsan ve çevre sağlığını son derece olumsuz yönde etkileyen zirai mücadele ilaçlarına olan gereksinimi en alt düzeye indirmek ve ilaç kalıntısı bulunmayan ürün elde etmektir.

Hedef 6.1 : Bitki hastalık ve zararlıları ile mücadelede mekanik ve biyolojik mücadele yöntemlerine öncelik vermek bu yöntemleri etkili ve bilinçli olarak kullanmak.

Faaliyet 6.1.1. : Mekanik ve biyolojik mücadelenin önemi, uzun vadede kimyasal mücadeleye göre daha avantajlı ve daha ekonomiktir. Bilinmeyen yönler ayrıntılı olarak çiftçilere anlatılacaktır.

Hedef 6.2 : Biyolojik mücadele de doğal düşmanların korunması ve desteklenmesi.

Faaliyet 6.2.1 : Biyolojik mücadelede son derece önemli bir yer tutan tilki ve bazı kuşların avlanması önlenecektir. Anız yakma yasağının etkili bir şekilde uygulanmasıyla yılan ve benzeri birçok canlı türünün korunması sağlanacaktır.

Hedef 6.3 : Kimyasal mücadeleye son çare olarak başvurmak.

Faaliyet 6.3.1. : Çiftçilerin Zirai mücadele ilaçlarını doğru üründe doğru dozda ve doğru zamanda kullanmalarını sağlanacaktır.Bunun için zirai mücadele ilacı nedir, nasıl kullanılmalıdır, yan etkileri nelerdir gibi konularda üretici bilgilendirilecektir.

Hedef 6.4 : Zirai mücadele ilaçlarına ait ambalajların yok edilmesi.

Faaliyet 6.4.1. : Zirai mücadele ilaçlarına ait kutular doğal çevre açısından son derece zararlı ve tehlikelidir.Bu kutuların çevreye rastgele atılması çevreyi ve taban sularını kirletmektedir.Bu maddelerin çiftçiler tarafından doğaya rastgele atılmamaları için eğitim çalışmaları düzenlenecektir.

Sulama ve İçmesuyu

Su Kaynakları : Bölgenin tek akarsuyu Kızılırmak'tır.

Barajlar – Göletler :

Damsa ve Tatların barajları ile Kumtepe, Bölükören, Yalıntaş ve Karaburna Göletleri hizmettedir.Tuzköy, Sarılar ve Taşlıhöyük gölet inşaatları devam etmektedir.Ayhanlar Barajı ve Sulaması 2005 yılında tamamlanarak 1.773 ha alanı sulamaya başlamıştır.Doyduk Barajının temeli atılmış olup inşaatı devam etmektedir.

İl genelinde asfaltsız, susuz, telefonsuz ve elektriksiz köyümüz yoktur. 133 köyümüz şebekeli içme suyuna sahiptir.Cazibe ile su alan köy sayısı 33, terfilisi sistemle su alan köy sayısı 100 dür.

STRATEJİK AMAÇ 7 :

Kent-kır ve sosyo-ekonomik gruplar arasındaki hizmet farklılıklarını azaltan, çağdaş yaşamın gerekleriyle uyumlu, halkın ihtiyaç ve beklentilerine uygun bir anlayışla fiziki alt yapı çalışmaları yürütmek.

İçmesuyu :

Hedef 7.1. : Görev alanımızda kalan işler konusunda uluslararası standartlara ulaşmak.

Faaliyet 7.1.1. : Köylerde yaşayan insanlarımıza yeterli ve sağlıklı içmesuyu sağlanacak, İçmesuyu yetersiz kalan köylerin kaynak temini ve ikmali yapılacaktır.

PROGRAM :

YAPILACAK İŞLER :

	<u>2006</u>	<u>2007</u>	<u>2008</u>	<u>2009</u>
İçmesuyu kuyusu	10 Ad.	İhtiyaç hasıl olduğu kadar.		
İsale hattı	10 km	İhtiyaç hasıl olduğu kadar.		
ENH.	10 km	İhtiyaç hasıl olduğu kadar.		
Depo	5 adet	İhtiyaç hasıl olduğu kadar.		

Strateji : İçmesuyu ihtiyaçlarının karşılanmasında kriz yönetimi prensibiyle ivedi çözümler üretilmesi.

Sulama :

Faaliyet 7.1.3. : Mevcut yer altı ve yerüstü sularının optimum şekilde tarımsal sulamaya kazandırılması için aşağıdaki çalışmalar yapılacaktır.

- a) Gövde inşaatı tamamlanan 2 adet göletin kanallarının yapılarak işletmeye açılması,
- b) İnşaatı devam eden 4 adet yağmurlama sulama projelerinin tamamlanması,
- c) İnşaatları tamamlanmış bulunan sulama projelerinin incelenerek bu projelerdeki aksaklıkların giderilmesi için bakım-onarım projelendirme çalışmalarının yapılması ve yine bölgemizde kuraklık sebebiyle etütleri hazırlanan sulama ve hayvan içmesuyu göletlerinin yapımının kurum teknik imkanlarıyla yapılması,
- d) Sulama suyu kaynaklarının tespiti, fizibilite ve proje çalışmalarının yapılması,
- e) Bir sonraki dönem için etüt, proje, teknik çalışmaların tamamlanması.

Faaliyet 7.1.4 : Her yıl yatırım programı uygulamaları sonucu sulamaya açılan sahalardaki arazi sahipleri sulu tarım konusunda bilgilendirilecektir.

Strateji : Su kaynaklarının verimli kullanılması için özellikle patates üretiminde damla sulama yönteminin ön plana çıkarılması.

PROGRAM :

<u>YAPILACAK İŞLER :</u>	<u>2006</u>	<u>2007</u>	<u>2008</u>	<u>2009</u>
Devam eden sulama gölet kanalları (2 Proje toplam 35 km Kanal)	% 25	% 25	% 25	% 25
Devam eden yer altı su kanalları (4 proje fiziki gerçekleşme olarak)	% 50	% 25	% 25	----
Sulama tesisi bakım onarım projesi (km)	5	10	12	15
Yeni proje sulama tesisi (km)	7	10	10	10

Kanalizasyon :

Faaliyet 7.1.2. : Köylerimizin en az %60 'ının 4 yıl içerisinde kanalizasyon ve deşarj tesislerine kavuşturulması, kanalizasyonu yapılan köylerden köy katkısı sağlanabilenlerin fosseptiklerinin yapılması sağlanacaktır.

PROGRAM :

<u>YAPILACAK İŞLER :</u>	<u>2006</u>	<u>2007</u>	<u>2008</u>	<u>2009</u>
Kanalizasyon (km)	20	30	30	40
Foseptik (Adet)	5	8	8	10

Ulaşım Altyapısı

İlimizde ulaşımı olmayan yerleşim birimi yoktur. Tüm yerleşim birimleri bir biriyle bağlantılıdır. Toplam 1.266 km. köy yolu ağının 1.032 km.si asfalt, 219 km.si stabilize 13 km.si tesviye yoldur. Ham yol köy yolu ağı 2 km. dir. Karayolları Genel Müdürlüğünün yapım ve bakımından sorumlu olduğu toplam 553 km. karayolu ağının ise %97'si asfalttır. Bu yol ağının 238 km.si devlet, 298 km.si il yolu ve 17 km.si otoyol olarak sınıflandırılmıştır. Ayrıca 15 Kasım 1998 tarihinde resmi açılışı yapılan Kapadokya Havalimanında seferlere başlanmıştır. İlimizde sadece Kozaklı İlçesi sınırlarından geçen bir demiryolu hattı mevcuttur.

Hedef 7.2 : Köy yollarının standartlarının yükseltilmesi.

Faaliyet 7.2.1. : Bütün köy içi yolların asfalt veya parke kaplanması, ilimiz sınırları içerisinde asfalt olmayan köy yolu kalmaması için ;

- 4 yıl içerisinde yol ağımızın asfalt olmayan güzergahlarının, onarımı (genişletme) yapılan güzergahların köy içi yollardan önem arz edenlerin ve sağlık ocağı, okul v.b. kurum yollarının asfalt kaplama yapılması
- 4 yıl içerisinde yol ağımızın tamamının II. kat asfalt kaplamasının yapılması okul, sağlık ocağı v.b. kuruluşların yollarının kaplamasının yapılması, takip eden yıllarda her yıl asfalt yolların 1/5' inin kaplamasının yapılması
- Bütün köy içi yolların ulaşım elverişli hale getirilmesi; Ana güzergahların asfalt veya parke kaplanması, diğer sokakların çamur olmayacak malzeme ile pekiştirilmesi
- Yol standartlarının geliştirilmesi, grup köy yollarının kaplama genişliklerinin 7 metreye çıkarılması, yatay ve düşey kurların azaltılması trafik işaret ve levhalarının ikmal edilmesi ve yol çizgilerine başlanması,
- 4 yıl içerisinde öncelikle asfalt kaplama yapılacak yolların daha sonra köy içlerinden aciliyet arz edenlerin sonra ise köy katkısı suretiyle arazi yollarının gerekli olan kısımlarının stabilize, kumlama yapılması
- Kaplaması bozulan yolların tamamının her yıl yamasının yapılması,

- g) Yama kifayet etmediği yolların II. kat asfalt kaplamalarının yapılması; kaplama yapılan yolların yamaya ihtiyacı azalacağından her yıl daha çok güzergahın daha az malzeme ile yama yapılması, 4. yıl sonunda her yıl bütün güzergahların yamasının yapılması
- h) Resmi kurumlar bünyesinde bulunan araç-gereç ve teçhizatın her türlü ihtiyaç halinde kamu hizmeti amaçlı kullanılması sağlanacaktır.

Strateji : İşlerin öncelikle İl özel idaresi eliyle yapılması, kurum teknik kapasitesinin yetersiz kaldığı durumlarda ihale yoluna gidilmesi

PROGRAM :

<u>YAPILACAK İŞLER :(En Az)</u>	<u>2006</u>	<u>2007</u>	<u>2008</u>	<u>2009</u>
I. Kat asfalt kaplama	50 km.	70 km.	90 km.	120 km
II. Kat asfalt kaplama	250 km.	300 km.	300 km.	300 km.
Onarım-Stabilize	150 km.	200 km.	200 km.	200 km.
Yama	750 km.	900 km.	1000 km.	Tamamı
Kar mücadelesi	Gerektiği miktarda			
Malzemeli bakım köy içi kumlama	100 km.	150 km.	150 km.	200 km.
Trafik işaretleri ve Levha.	Gerektiği miktarda			
Sanat yapıları (Köprü hariç) Büz-Menfez	300 m.	300 m.	300 m.	300 m.
İstinat duvarı	100 m.	100 m.	100 m.	100m.
Köprü	1 Ad.	1 Ad.	1 Ad.	1 Ad.

V.2. SOSYAL REFAHIN ARTIRILMASI

Sosyal Refah:

Kişilerin ve grupların verim kabiliyetlerini tam olarak geliştirebilmeleri ve aileleri ile toplumlarının ihtiyaçlarını karşılayarak refaha ulaştırabilmeleri için doyurucu bir hayat ve sağlık standartlarına ulaşmaları, aynı zamanda kişisel ve sosyal ilişkilerini dengeli olarak devam ettirmelerini sağlamak amacı ile sosyal hizmetlerin ve sosyal kurumların organize edilmiş bir sistemidir.

V.2.1. SAĞLIKTA ve EĞİTİMDE KALİTENİN ARTIRILMASI

Sağlık

İl merkezinde; Dr.İ.Şevki ATASAGUN Nevşehir Devlet Hastanesi 250 (210 Fiili yatak, 30 yataklı Acıgöl Devlet Hastanesi de entegre edilmiştir) ve Nevşehir Kadın Doğum ve Çocuk Hastalıkları Hastanesi 75 (Fiili yatak 68), Ürgüp ilçesinde 50 (Fiili yatak 30), Hacıbektaş ilçesinde 25 (Fiili yatak 13), yataklı olmak üzere 4 adet Devlet Hastanesi , ile 30 yataklı özel hastane (Fiili yatak 25) olmak üzere 5 hastane mevcuttur. İl Sağlık Müdürlüğü bünyesinde Sağlık Ocağı Sayısı 64, Sağlık Evi Sayısı 50 dir. İl Ambulans Servisi Başhekimliği bünyesinde 1 Acil Sağlık Hizmetleri Komuta Kontrol Merkezi, 10 adet Acil Sağlık Hizmetleri İstasyonu ile hizmet verilmektedir.

Ayrıca, 1 AÇSP Merkezi, 4 adet Sağlık Merkezi, 8 İlçe Sağlık Gurup Başkanlığı, 1 Halk Sağlığı Laboratuvarı, 1 Sıtma Savaş Dispanseri, 1 Verem Savaş Dispanseri Baştabipliği, 1 adet Sağlık Meslek Lisesi bulunmaktadır.

İl genelinde, 86 uzman hekim, 158 pratisyen hekim, 23 diş tabibi, 278 hemşire, 230 ebe ve 154 sağlık memuru görev yapmaktadır.

İlimizde Sağlık Ocağı başına düşen nüfus 4.843 olup 3.604 kişiye 1 Uzman Hekim, 1.962 kişiye 1 Pratisyen Hekim, 1.115 kişiye 1 hemşire düşmektedir.

Birinci basamak sağlık kuruluşlarında 2005 yılında toplam 672.789 muayene ve 123.799 laboratuar tetkiki, ikinci basamak sağlık kuruluşlarında toplam 572.555 muayene ve 1.189.776 laboratuar tetkiki yapılmıştır. Ayrıca, 9.652 kişiye Mobil sağlık Hizmetleri ve 6.178 kişiye de 112 Acil Sağlık Hizmetleri kapsamında hizmet sunulmuştur.

2005 yılında İlde Bebek Ölüm Hızı %0 9.74(Binde 9,74), Anne Ölüm Hızı Yüzbinde 0'dır. Sağlık personeli yardımı ile doğum yapan anne oranı % 97 , aşılama oranının ise yaklaşık % 80.1 olduğu tespit edilmiştir.

STRATEJİK AMAÇ 8 :

Halkın ihtiyaç ve beklentilerine uygun, çağdaş yaşamın gerekleriyle uyumlu, kır-kent arasındaki sağlık hizmeti farklılıklarını azaltıcı, ulaşılabilir ve verimli bir şekilde kaliteli hizmet sunmaktır.

Hedef 8.1. : Sağlık hizmetlerinde kalitenin yükseltilebilmesi için sağlık kurumlarının fiziki altyapı donanımı ve personel ihtiyaçları optimal düzeyde karşılanacaktır.

Faaliyet 8.1.1. :

- a) İl merkezi ve ilçelerdeki kamu sağlık kurumlarının fiziki altyapı, donanım ve personel envanteri gözden geçirilerek, uygun standartlar çerçevesinde yapılandırılacaktır.
- b) Sağlık birimlerinden öncelikle 1.basamak kuruluşlarının laboratuvar malzemesi, EKG cihazı, acil müdahalede kullanılacak alet ve cihazlar gibi tıbbi donanım ile bilgisayar ve yazıcı, demirbaş malzeme gibi idari ve teknik donanım durumları gözden geçirilip, eksiklikleri giderilerek, birinci basamak sağlık hizmetinin gerektirdiği çağdaş hizmet sunumu standartlarına ulaştırılacak ve böylelikle ikinci basamağa sevk oranı azaltılacaktır.
- c) Merkez laboratuvarı kurularak 1.basamak sağlık kuruluşlarında hizmet kalitesinin artırılması sağlanacaktır.
- d) Daha çağdaş ve kaliteli sağlık hizmeti sunulabilmesi için sağlık birimlerinin fiziki altyapı eksiklikleri giderilecektir.

Hedef 8.2. : İl merkezindeki hastanelere yığılmaları önlemek ve hizmetin ulaşılabilirliğini artırmak amacıyla, ilçe devlet hastanelerinin personel ve tıbbi donanım eksiklikleri giderilip, daha verimli çalışmaları yoluyla sağlık hizmet kalitesi yükseltilecek ve yatak işgal oranları artırılacaktır.

Faaliyet 8.2.1. :

- a) İlçelerden merkeze sevki ve yoğunlaşmayı azaltmak için standardı yükseltilerek ilçe devlet hastanelerinin personel ve tıbbi donanım eksiklikleri stratejik plan dönemi içerisinde giderilmeye çalışılacaktır.
- b) Devlet hastanesi olmayan ilçelerin sağlık ocakları 24 saat hizmet vermekte olup, bu sağlık ocaklarına personel ve tıbbi malzeme desteği yapılacaktır.
- c) Mevcut ve yeni açılması düşünülen sağlık tesislerinin, merkezi yerleşim birimlerine uzaklık ve nüfus kriterleri göz önünde bulundurularak, faaliyette bulunması sağlanacaktır.

Hedef 8.3. : İldeki sağlık kurumları ve hizmet basamakları arasında koordinasyon ve işbirliği güçlendirilecektir.

Faaliyet 8.3.1. :

- a) 2. ve 3. basamak sağlık kurumlarındaki yoğunluğu azaltmak amacıyla hasta sevk zinciri etkin biyimde işletilmeye çalışılacak, 2. ve 3. basamak sağlık kurumlarına gerçekten ihtiyaı olan hastaların gitmesi sağlanacaktır.
- b) İldeki kamu, yerel yönetimler, niversite birimleri ve özel sağlık kurumları arasında koordinasyon ve işbirliği sağlanacaktır.
- c) İlimizdeki psikiatri hastalarının sevk ve tedavilerinin, kurumlar arası (Sağlık Müdürlüğü, Adli Teşkilat, Emniyet Müdürlüğü, Jandarma Teşkilatı, Sosyal Hizmetler İl Müdürlüğü, Sosyal Yardımlaşma Vakfı v.b.) işbirliği yapılarak, sosyal hayatlarının düzene konulması, geliştirilerek sağlanacaktır.
- d) zel sağlık kuruluşları etkin ve düzenli olarak denetlenmeye devam edilecektir.

Hedef 8.4. : Kendi hizmet binasında hizmet veremeyen sağlık ocaklarımız için hizmet binası sorunu giderilerek, fiziki altyapısı yeterli olan kendi binalarında hizmet vermeleri sağlanmaya çalışılacaktır.

Hedef 8.5. : Koruyucu sağlık hizmetlerine öncelik verilerek, bu hizmetlerin temel sağlık hizmetleriyle birlikte yaygın, sürekli ve etkili bir şekilde sunulması sağlanacak, rutin aşı oranları ortalaması artırılabilecek, bebek ölüm oranı %0 9,89 ‘dan %0 1-5 arasına düşürülecektir.

Faaliyet 8.5.1. :

- a) Sağlık ocaklarının bilgisayar donanım ve yazılımları tamamlanarak, otomasyon sistemine geçilecektir.
- b) Sağlık ocaklarına bağlı nüfusun sağlık kayıtları elektronik ortama aktarılacak ve özellikle koruyucu olmak üzere bireyin tüm sağlık bilgileri (yks, kullanmakta olduğu ilaçlar, bağışıklama, AS ve aile planlaması gibi) aynı gün içinde işlenerek kaçaklar önlenecektir.
- c) Kırsal kesime yönelik halk sağlığı hizmetlerinin daha etkin olarak yerine getirilebilmesi için, mevcut sunulan Mobil Sağlık Hizmetleri geliştirilerek, yeterli personel ve özel mobil sağlık araçları temin edilerek, gezi ve ziyaret sayısının artırılması sağlanacaktır.
- d) Tüm sağlık kuruluşlarımızda, acil sağlık hizmetleri yeniden yapılandırılarak, acil müdahale odası ve diğer gerekli tıbbi cihaz ve malzemeler temin edilecektir.

- e) İl Ambulans Servisi Başhekimliği Komuta Kontrol Merkezine bilgisayar ve santral donanımı alınarak, gereksiz aramaların bertaraf edilmesi, kayıtların daha düzenli tutulması sağlanacaktır. Ayrıca, hastane acil servisleriyle koordinasyon sağlanarak hasta ve yaralılara daha hızlı ve etkili müdahale yapılmasına çalışılacaktır.
- f) 2006 yılında Bebek Dostu İl Projesine başlanacaktır. Bu kapsamda; tüm yenidoğan bebeklerin doğumdan sonra hemen emzirmeye başlatılması, ilk 6 ay “sadece” anne sütü verilmesi, 6. aydan sonra ek besinlere başlanmasının yanı sıra emzirmenin 2 yıla kadar devam ettirilmesi hedefimizdir. Büyük market, mağaza, otopark v.b. yerlerde annelere emzirme odası ayrılması için İl Hıfzısıhha Kuruluna teklif sunulacaktır.
- g) 2005 yılı için Anne Ölümü Oranı Yüzbinde Sıfırdır. Anne ve çocuk sağlığının korunması, doğum öncesi, doğum sırası ve sonrası bakım hizmetlerinin sürekli iyileştirilerek devam etmesi ve kalitesinin artırılması sağlanacaktır.
- h) İlimizdeki sağlık çalışanlarının gebe izlem sayısı, bebek izlem sayısı artırılabilecektir.
- i) Kadınların ve çocukların beslenme, aşı, ağız-diş sağlığı ve diğer sağlık kontrollerinin yapılması sağlanacaktır.
- j) Fert, toplum ve çevre sağlığını olumsuz yönde etkileyen katı, sıvı, tehlikeli ve tıbbi atıkların usulüne, tekniğine ve mevzuat hükümlerine uygun olarak toplanması, taşınması, uzaklaştırılması, izole ve bertarafının sağlanması konusunda köklü ve kalıcı çalışmaların uygulamaya konulabilmesi için tüm belediyeler ve yerel yönetimler tarafından etkin tedbirlerin alınmasına yönelik ıslah hizmetlerinin işbirliği içerisinde yürütülerek çözümlenmesine çalışılacaktır.
- k) Halkımıza yeterli ve sağlıklı su temini ile su kaynaklarının korunması konusunda araştırma, düzenleme, geliştirme, kontrol ve denetim hizmetleri çerçevesinde; ilçe, belde ve köy yerleşim bölgelerinde tüketime verilen içme ve kullanma sularının dezenfeksiyonu için gerekli olan otomatik klorlama cihazının temini ile dezenfeksiyon işlemlerinin yeterli ve aksatılmadan yapılmasını sağlayarak, ilimizde su ile bulaşan hastalıklara karşı alınması gereken tedbirlerin eksiksiz ve devamlı bir şekilde uygulanması sağlanacaktır.
- l) İlimizde faaliyet gösteren Halk Sağlığı Laboratuvarının, su ve gıda maddeleri, biyolojik ürünler, insan sağlığını ilgilendiren eşya ve levazımın, tüm parametreler yönünden analizlerini yapabilecek konuma getirilmesi ya da böyle bir Laboratuvarın başka bir kurum ya da kuruluş tarafından (İl Özel İdaresi, Belediyeler Birliği, Sanayi ve Ticaret Odası, Ticaret Borsası v.b) ilimizde kurulması için ilgili kurum ve kuruluşlar nezdinde çalışma yapılacaktır.
- m) Sağlıklı köy projesi kapsamında, İlimizdeki tüm köylerin çevre sağlığı sorunları araştırılarak, tespitlere göre her köy için uygun çöp depolama alanı, gübreliklerin ıslahı, kanalizasyon, fosseptik, sağlıklı ve yeterli su temini gibi toplum sağlığını doğrudan ya da dolaylı olarak ilgilendiren konularda ilgili kurum ve kuruluşlarla işbirliği içerisinde gerekli her türlü tedbirler alınacaktır.

- n) Sağlık hizmetlerinde bilim ve teknolojinin maksimum seviyeye çıktığı bu dönemde yenilikleri ve bilgiyi alarak, tüm sağlık personeli tam bir gönüllü toplum sağlığı eğitimcisi olarak yetiştirilecek, personelin hizmet kalitesi ve bilgi seviyesi yükseltilecektir.
- o) Her ilçe ve sağlık ocağı düzeyinde sıfır yaş grubunda, aşı ile önlenbilir hastalıkların, aşılama oranları % 90 'ın üzerine yükseltilecek ve bunun devamlılığı sağlanacaktır. Beş yaş altı çocukların eksik aşıları tamamlanacak ve okul çağı çocukların aşılamaları güçlendirilecektir.
- p) Bütün gebelerin aşı takvimine uygun olarak aşılması, doğumların mutlaka bir sağlık kuruluşunda yapılması sağlanacaktır. Neonatal tetanoz açısından riskli olan yerleşim birimlerinde 15-49 yaş grubu bütün kadınların “ Neonatal Tetanoz Eliminasyon Programı” kapsamında aşılınmaları sağlanacaktır.
- q) Tüberküloz kontrolüne yönelik “ Doğrudan Gözlem Altında Kısa Süreli Tedavi” (DOTS) uygulamasının il çapında yaygınlaştırılması ve gerekli araç, personel yetersizliği v.b eksikliklerin giderilmesi sağlanacaktır.
- r) Kuduz, bruselloz ve şarbon başta olmak üzere zoonotik enfeksiyonların görülme sıklığını düşürmek amacıyla, sokak köpeği kontrolüne yönelik çalışmalar sektörlerarası işbirliği ile geliştirilecek ve hayvanlarda gerekli aşılama yaygınlaştırılacaktır.
- s) İlimizde, intihar olaylarının sayısı yüksek olup, bölge illeri arasında üst sıralarda yer almaktadır. İntiharı önleme programı kapsamında sağlık personelimizin büyük çoğunluğuna gerekli hizmet içi eğitimler verilmiştir. Bu konuda, tüm sağlık personelinin hizmetiçi eğitimleri tamamlanmaya çalışılacak ve toplum bilincinin artırılması amacıyla özellikle kitlesel iletişim araçları da kullanılarak eğitici ve bilgilendirici halk eğitimleri düzenlenecektir. Ayrıca, üniversiteler ile işbirliği içerisinde ilimizdeki intihar olaylarının oluş ve artış nedenlerinin tespiti ile çözüm yolları ve önlenmesi hakkında araştırma ve çalışmalar yapılması planlanacaktır.
- t) Toplum sağlığı açısından önemli bulaşıcı olmayan hastalıkların sıklığını ve bunlara bağlı erken ölüm, sakatlık ve işgöremezliği azaltarak yaşam kalitesini yükseltmek için çalışmalar yapılacaktır.
- u) Toplumda önemli hastalık ve ölüm nedenlerinden birisi olan kanserin, erken teşhis edilmesi, tespit edilen vakaların düzenli kontrolü ve danışmanlık hizmetleri v.b. gibi sunulan hizmetleri daha verimli ve kaliteli hale getirmek için, Sağlık Bakanlığı'nın projeleri ve yönlendirmesi de temel alınarak, mevcut Kanseri Erken Teşhis ve Tarama Merkezinin bina, fiziki alt yapı, tıbbi donanım ve personel açısından eksiklikleri giderilecektir.

Hedef 8.6. : Yaşlı ve özürlü nüfusun beden ve ruh sağlığını iyileştirmek ve sosyal yaşamlarını geliştirmek.

Faaliyet 8.6.1. :

- a) Bu hedefe ulaşma konusunda, hizmete talep artırılarak, yaşlı ve özürllülerin sağlık hizmetlerinden yeterince yararlanmaları sağlanacaktır.
- b) Yaşlı sağlığı ve bakımı ile özürllülerin bakımı, eğitimi ve istihdamı konusunda sektörlerarası işbirliğiyle proje ve programlar üretilmeye ve uygulanmaya çalışılacaktır.
- c) Artan yaşlı nüfus nedeniyle yaşlı sağlığı ve rehabilitasyon hizmetlerinde toplum bilincinin oluşması için hizmetiçi ve halk eğitimleri yapılacaktır.
- d) Doğuştan gelen önlenabilir ve kazalar sonucu oluşan sakatlıklar azaltılmaya çalışılacaktır.
- e) Özürllü nüfusunda artış olmaması için koruyucu sağlık hizmetleri ve sektörlerarası koordinasyon ve işbirliği ile şehir içi ve şehirlerarası yollarda gerekli önlemler alınacak, trafik kazalarının önüne geçmek için çeşitli programlar üretilmeye ve uygulanmaya çalışılacaktır.

Eğitim

STRATEJİK AMAÇ 9 :

Eğitimde fırsat eşitliği yaratmak ve ilk-ortaöğretimde eğitimin kalitesini yükseltmek için altyapı yatırımlarını artırmaktır.

9.1.2. GENEL DEĞERLENDİRME

Okul,Öğretmen/öğretim görevlisi, öğrenci sayısı

<u>Okul</u>	<u>Sayı</u>	<u>Öğretmen/Öğr.Gör.</u>	<u>Öğrenci</u>
İlköğretim	170	2.027	41.371
Orta Öğretim	54	900	11.237
Yüksekokul	5	76	2.034
Fakülte	1	28	665

170 İlköğretim Okulu , 1 Eğitim Uygulamaları Okulu ve İş Eğitim Merkezi, 13 Normal Lise, 5 Anadolu Lisesi, 1 Fen Lisesi, 3 Anadolu Öğretmen Lisesi, 2 Özel Lise ve 2 Özel Fen Lisesi olmak üzere 26 Genel Lise; 8 Erkek Teknik , 7 Kız Teknik , 6 Ticaret Turizm ve 6 Din Öğretimi, 1 Sağlık Eğitim olmak üzere toplam 28 Mesleki Teknik ve Lise mevcuttur. Anasınıfları toplamı 173'tür.

Turistik tesislere kalifiye personel yetiştirilmesi amacıyla Turizm Bakanlığınca Ürgüp ilçesinde açılan TUREM (Turizm Eğitim Merkezi) diğer bir eğitim birimidir.İlimizde okur yazar oranı 2000 nüfus sayımı DİE verilerine göre % 88 dir.İlk ve Ortaöğretimde bir öğretmene 20 öğrenci düşmektedir.

2005-2006 Öğretim yılında 267 örgün ve yaygın eğitim kurumunda; 4.101 okul öncesi eğitimde, 41.371'i ilköğretimde, 11.237'si ortaöğretimde olmak üzere toplam 56.709 öğrenci öğrenim görmektedir.

Tablo 1. Eğitim Kademelerine göre öğrenci ve kurum sayıları

NEVŞEHİR MİLLİ EĞİTİM MÜDÜRLÜĞÜ	
OKUL ÖNCESİ ÖĞRENCİ SAYISI	4.101
İLKÖĞRETİM ÖĞRENCİ SAYISI	41.371
ORTAÖĞRETİM ÖĞRENCİ SAYISI	11.237
TOPLAM ÖĞRENCİ SAYISI	56.709
RESMİ OKUL/KURUM SAYISI	230
RESMİ OKUL VE KURUMLARDAKİ KADROLU İDARECİ VE ÖĞRETMEN SAYISI	3.176
ÖZEL OKUL/KURUM SAYISI	43

MİLLİ EĞİTİM MÜDÜRLÜĞÜ'NE BAĞLI RESMİ VE ÖZEL OKUL VE KURUMLAR

SIRA NO	KURUMLAR	RESMİ KURUM	ÖZEL KURUM	TOPLAM
1	ANAOKULLARI	4	-	4
2	İLKÖĞRETİM OKULLARI	167	3	170
3	ORTAÖĞRETİM OKULLARI	43	4	47
4	REHBERLİK VE ARAŞTIRMA MERKEZİ	1	-	1
5	EĞİTİM UYGULAMA OKULU VE İŞ EĞİTİM MERKEZİ	1	-	1
4	HALK EĞİTİM MERKEZLERİ	8	-	8
5	MESLEKİ EĞİTİM MERKEZLERİ	2	-	2
6	ÖĞRETMEN EVLERİ	4	-	4
8	ÖĞRENCİ YURTLARI	-	12	12
9	MOTORLU TAŞIT SÜRÜCÜ KURSLARI	-	11	11
10	ÖZEL ETÜD MERKEZLERİ	-	1	1
11	DERSHANELER	-	10	10
12	ÖZEL BİLGİSAYARVE YABANCI DİL KURSLARI	-	2	2
GENEL TOPLAM		230	43	273

MİLLİ EĞİTİM FİZİKİ ALT YAPISI

İL GENELİ	Resmi Okul	Öğretmen Sayısı	Öğrenci Sayısı	Derslik Sayısı	Derslik Başına Düşen Öğrenci
Okul Öncesi	4	110	4101	215	19
İlköğretim Okulu (*)	168	2027	41371	1784	23
Genel Lise	22	424	6759	269	25
Mesleki ve Teknik Lise	21	476	4476	228	19
Liseler Toplamı	43	900	11235	497	22
GENEL TOPLAM:	215	3.037	56707	2496	23

(* İlköğretim Okulu verilerine Eğitim Uygulama Okulu ve İş Eğt. Merkezi bilgileri dahildir.

NOT: İlimiz genelinde çeşitli branşlarda norm kadroya göre 424 öğretmen ihtiyacı bulunmakta olup, bu ihtiyacın 58'i kısmi zamanlı sözleşmeli öğretmen, 7'si vekil öğretmen, 89'u ücretli öğretmen ve 115'i kadrosuz usta öğreticiler ile kendi branş öğretmenlerimizce karşılanmaktadır.

9.1.2. b) Teknolojik Altyapı

- ✓ Her okulumuzun idari iş ve işlemlerinde kullandıkları en az 1 bilgisayarı bulunmaktadır. ADSL Kurulan okul ve kurum sayısı 170'dir.
- ✓ İlimiz ilköğretim okullarında 24 adedi Bakanlığımız tarafından 20 adedi ise okul aile birlikleri, gönüllü kuruluşlar tarafından yapılan yardımlarla kurulan 44 adet bilgi teknolojisi sınıfı bulunmaktadır. Ancak bu sınıfların çoğunluğu mevcut durumu itibarıyla gelişen teknolojinin gerisinde kalmıştır. Bilgisayarların donanım terfisinin yapılması gerekmektedir. Bilgisayar sayısı 621'dir. Nevşehir Belediyesi tarafından 10 okulumuza 101 adet bilgisayar bağışı yapılmış olup, bağışlar devam edecektir.
- ✓ İlimizde ortalama 65 öğrenciden sadece 1'i okullarımızda bilgisayarla tanışma fırsatı buluyor.
- ✓ Ortaöğretim kurumlarımızın tamamında bilgi teknolojileri sınıfı bulunmaktadır.

Hedef 9.1.2. :

- ✓ Çocuklarımızın geleceği bugünden yakalaması için her öğrencinin bilgisayar kullanabilmesi ve bilgisayarsız okul kalmamasının sağlanması.
- ✓ Anadolu türü liseler ve öğrenci sayısı çok olan genel liselerden başlamak üzere ortaöğretim kurumlarındaki laboratuvarların bilgisayar destekli hale getirilmesi,
- ✓ Milli Eğitim Müdürlüğüne bağlı bütün okul ve kurumların internet bağlantılarını ADSL üzerinden yapmalarının sağlanması,
- ✓ İlköğretim okullarına yeni Bilgi Teknolojileri sınıfları kurulması,
- ✓ Her öğretmen ve öğrenciye "Teknoloji ve bilgisayar okur-yazarlığı" becerilerinin kazandırılması,

Faaliyet 9.1.2. :

- a) Bakanlığımız tarafından ilköğretim okullarından 31 adedine Bilgi teknolojisi sınıfı kurma çalışması 1 yıl içerisinde bitirilecektir.
- b) Bilgi Teknolojisi bulunmayan diğer okullarımız için bakanlığımızın açtığı ve vergi muafiyeti olan "Bilgisayarsız Okul Kalmasın" kampanyası çerçevesinde yerel yönetimler, gönüllü kuruluşlar, okul aile birlikleri vb. kurum ve kuruluşlarla işbirliği yapılacak ve kampanyalara hız verilecektir.
- c) Her okula en az 1 projeksiyon cihazı ve tv, vcd, dvd kurulması, baskı makinesi, fotokopi verilmesi için tüm imkanların kullanılması,

- d) Okul ve öğretmenlerle ilgili yapılacak iş ve işlemlerin internetten yapılması için teknolojik altyapının hazır hale getirilmesi çalışmalarına devam edilmesi,
- e) Öğretmen ve öğrencilere Teknoloji okur-yazarlığı becerilerinin kazandırılması, Öğretmenlere Bilgisayar, Tepegöz, Projeksiyon Cihazı, VCD player vb. kullanma ve bu teknolojileri öğretme-öğrenme süreçlerinde kullanabilme yeterliliklerinin kazandırılması konularında eğitimler verilmesi.

9.2.-Eğitim kademelerinde mevcut durum,stratejik amaç-hedef-faaliyetler

9.2. a) OKUL ÖNCESİ EĞİTİM

Eğitim Kademesi	Türkiye Plan Hedefi	Türkiye Okullaşma Oranı	Nevşehir Plan Hedefi	Nevşehir Okullaşma Oranı
Okul Öncesi	%25	%16	%50	%39

OKUL ÖNCESİNDE ÜLKEMİZİN GENEL DURUMU

- ✓ Gelişmiş ülkelerde okul öncesi eğitimdeki okullaşma oranı %36 - 100 arasındadır.
- ✓ Ülkemizde ise okul öncesi eğitimdeki okullaşma oranı 2004-2005 eğitim öğretim yılında %16.1'e yükselmiştir.
- ✓ VIII. Beş Yıllık Kalkınma Plânı sonunda (2005 yılı sonuna kadar) okullaşma oranı %25 olarak hedeflenmiştir

İLİMİZDEKİ MEVCUT DURUM

- ✓ 2001-2002 Öğretim yılında Okullaşma oranı %10 iken 2002-2003 öğretim yılında % 17, 2003-2004 yılında %25 , 2004-2005 yılında %32 2005-2006 öğretim yılında % 39' a ulaşarak Türkiye ortalamalarının üzerine çıkmış ve gelişmiş ülkeler seviyesi yakalanmıştır.

Hedef 9.2. a) :

- ✓ Mevcut 4 anaokulu sayısını, Merkez, Gülşehir ve Avanos ilçelerinde birer adet daha anaokulu yaparak 7'ye çıkarmak ve bunların tam kapasite eğitim-öğretimlerini sürdürebilmeleri için gerekli önlemleri almak, İlimiz okul öncesi okullaşma oranını beş yıl içerisinde %50 ye çıkarmaktır.
- ✓ Anasınıfı yaş grubunda %82 olan mevcut durumun, %95-100'e çıkarılması

Faaliyet 9.2. a) :

- a) Anaokulu bina ve donatımları ile anasınıflarının donatımlarının Bakanlığımız ödenekleri ile karşılanması,
- b) Özel İdare'den ayrılan kaynakların amacı doğrultusunda kullanılması.
- c) Öğrenci sayılarının artırılması için Valiliğimiz, Kaymakamlıklarımız ve Belediyelerimiz; Muhtarlıklarımızla işbirliğinin yürütülmesi,
- d) Velilerin bilgilendirilmesi.
- e) Mevcut anaokulları ve anasınıflarında yapılan faaliyetlerin ve sosyal etkinliklerin tanıtımının yapılarak buralara çocukların ve ailelerin özendirilmesi.
- f) Anaokulları ve anasınıflarına öğrencilerin devamını olumsuz etkileyen aidat ücretlerinin şu anda olduğu gibi Valiliğimizin desteği ile asgari seviyede tutulması.
- g) Daha önce açılan anasınıflarındaki malzeme ve donatım eksikliklerinin ve bundan sonra oluşacak eksikliklerin zamanında giderilmesi için önlemlerin alınması.
- h) Derslik yetersizliği nedeniyle anasınıflarına devamı sağlanamayan öğrencilerinde okulöncesi eğitime devamlarının sağlanması amacıyla uygulamaya konulmuş olan anasınıflarındaki ikili öğretime ihtiyaç duyulduğu sürece devam edilmesi.

9.2. b) İLKÖĞRETİM

Eğitim Kademesi	Türkiye Plan Hedefi	Türkiye Okullaşma	Nevşehir Plan Hedefi	Nevşehir Okullaşma
İlköğretim	%100	%97	%100	%99,47

İLİMİZDEKİ MEVCUT DURUM

- ✓ 2005-2006 Öğretim yılında ilköğretim okullaşma oranı ilimizde %99,47 dir.
- ✓ Bütün okullarımızda normal eğitim-öğretim yapılmaktadır.
- ✓ Bakanlığımızın hedeflediği derslik başına düşen öğrenci sayısı 30 olması gerekirken, İlimiz genelinde derslik başına düşen ortalama öğrenci sayımız 23'tür. Ancak bazı yerleşim birimlerinde öğrenci potansiyelinin fazla olması, yeni yerleşim yerlerinin açılması vb. durumlardan kaynaklanan Bakanlığımızın hedeflediği sayının üzerinde bulunmaktadır. Ayrıca Bakanlığımızın bütün okullarımızda hedeflediği bilgi teknoloji sınıflananın açılması durumunda yeni derslik ihtiyaçları ortaya çıkmaktadır.

- ✓ Okullarımızda görevli hizmetli sayısı sürekli azalmaktadır. Mevcut hizmetlilerin çoğunluğu emekli olmuş bir kısmı ise görevde yükselme sınavlarıyla genel idare hizmetlerine geçmişlerdir. Yerlerine görevlendirme yapılamamaktadır. Okulların temizlik işlerinde sıkıntılar yaşanmaktadır. Bu nedenle Nevşehir Merkez ilçede dört ilköğretim okulumuzda Temizlik hizmet alımı yapılmaktadır.

Hedef 9.2. b) :

- ✓ İlköğretimde okullaşma oranını %100'e ulaştırmaktır. (Bu konuda dezavantajımız, insanların buldukları yerde değil de doğdukları yerlerde sayılıp, sonra yaşadıkları yerlere gitmeleri nedeniyle İlimizin çağ nüfusu tam olarak gerçeği göstermemektedir. Dolayısıyla okullaşma oranındaki okul devam etmeyen öğrenci sayısı doğruyu tam olarak yansıtmamaktadır.)
- ✓ Gelecek beş yıl içerisinde öğrenci sayısının Bakanlığımızın hedeflediğinin üzerinde bulunan okullarda, 30 öğrenci seviyesine düşürülebilmesi için yeni derslikler yapılacaktır.
- ✓ Daha önce derslik dışı birim olarak kullanılan ve dersliğe dönüştürülen bölümlerin (Öğrt. Odası, kütüphane, laboratuvar vb.) tekrar amacına uygun ve işlevsel hale getirilmesi.
- ✓ İl genelindeki bütün ilköğretim okullarımızda temizlikle ilgili iş ve işlemlerin hizmet alımı yöntemiyle gerçekleştirilmesi,

Faaliyet 9.2. b) :

- a) Derslik ihtiyacının giderilmesi için bakanlığımız , özel idare, halk , hayırsever vatandaşlar, eğitime %100 destek kapsamında sağlanan katkıların amacına uygun planlanarak yeni dersliklerin öncelik sırasına göre yapılması,
- b) Mevcut okullarımızın ve yapılacak okulların çevre düzenlemelerinin özel idare, belediyelere, muhtarlıklar, okul aile birlikleri ve sivil toplum örgütleri ile olan işbirliğinin devam ettirilmesi,
- c) Boğaz ve İcik Köylerinde yapılan 8'er derslikli ek binalar 2005/2006 eğitim-öğretim yılı 2'inci kanaat dönemi içerisinde eğitim-öğretime açılacaktır.
- d) TOKİ içerisindeki 24 derslikli ilköğretim okulu ve Derinkuyu ilçesinde yapılan 8 derslikli ilköğretim okulu 2006-2007 eğitim-öğretim yılında hizmete açılacaktır.
- e) Temizlikle ilgili hizmet alımının gerçekleştirilebilmesi için yerel bütçe kaynaklarından azami ölçüde yararlanılacak, okul aile birlikleri ile kurum ve kuruluşlarla işbirliği yapılacaktır.

9.2. c) TAŞIMALI İLKÖĞRETİM

İlçe Sayısı	Merkez Okul Sayısı	Taşınan Okul Sayısı	ÖĞRENCİ SAYISI		
			Kız	Erkek	Toplam
8	41	95	1002	1072	2074

Hedef 9.2.c) : Okulu bulunmayan, nüfusu az ve dağınık yerleşim birimlerindeki ilköğretim çağına gelmiş çocuklar ile birleştirilmiş sınıf uygulaması yapan okullarda bulunan öğrencilerin, daha kaliteli eğitim-öğretim imkanına kavuşturulması, eğitimde fırsat ve olanak eşitliğinin sağlanması, sekiz yıllık zorunlu ve kesintisiz ilköğretimden herkesin eşit şekilde yararlanmasını sağlamaktır.

Faaliyet 9.2.c.1) :

- Taşıma ile ilgili planlamanın her yıl düzenli bir biçimde il ve ilçelerce yapılıp, kapsama alınacak veya kapsam dışına çıkarılacak olan okulların belirlenmesi.
- Taşımali eğitim kapsamındaki öğrencilerin daha sağlıklı eğitim alabilmeleri için taşıma merkezlerinin fiziki ve sosyal alt yapılarının iyileştirilmesi,
- İl genelinde verilen sıcak yemek uygulamasının devam ettirilmesi ve yemek kalitesinden ödün verilmemesi.
- Bakanlığımız emirleri doğrultusunda taşıma merkezi okulların öğretmen ihtiyaçlarının karşılanmasında öncelik verilmesi

9.2. d) ORTAÖĞRETİM

Eğitim Kademesi	Türkiye Plan Hedefi	Türkiye Okullaşma Oranı	Nevşehir Plan Hedefi	Nevşehir Okullaşma Oranı
Ortaöğretim(Çağ)	%80	%64	%85	%74
GenelOrtaöğretim	%35	%64	%35	%60
Mesleki ve Teknik Ortaöğretim	%65	%36	%65	%40

Genel Ortaöğretim:

İlimizdeki genel ortaöğretim okullaşma oranı %60 dır.

- Genel Liseler:** İl merkezindeki genel liselerde derslik başına düşen öğrenci sayısının yüksek olması, ayrıca 2000 Evler Lisesi'nin 2000 Evler Anadolu Lisesine dönüştürülmesi nedeniyle yeni binaya ihtiyaç duyulmaktadır.Acıgöl, Gülşehir ve Derinkuyu İlçelerindeki mevcut Lise binaları ihtiyacı karşılamamaktadır.

b) Anadolu türü Liseler: İlimizde 2005-2006 öğretim yılında merkez ilçede 1, Avanos ilçesinde 2, Kozaklı İlçesinde 1, Ürgüp ilçesinde 2 yeni Anadolu türünde lise açılmıştır.

Hedef 9.2.d) : Genel Ortaöğretimde okullaşma oranını %35 seviyelerinde tutarak, Mesleki ve Teknik ortaöğretime yönlendirme yapılması, İl merkezinde Derslik başına düşen ortalama öğrenci sayılarını standartlara ulaştırmaktır. Bu nedenle Merkez ilçe, Acıgöl, Gülşehir ve Derinkuyu İlçelerinde yeni okul binası yapımının gerçekleştirilmesi.

Mesleki ve Teknik Ortaöğretim:

Hedef 9.2.e) : İlimizde %40 olan mesleki ve teknik ortaöğretim okullaşma oranını %65'e ulaştırmaktır.

Faaliyet 9.2.e.1) :

- a) Merkez ilçe Anadolu Teknik, Teknik Lise ve Endüstri Meslek Lisesi Ek Binası 2005 yılı Bakanlık yatırım programından çıkmış olup, yıllara sari olarak ödenek ayrılmış olup, ihalenin inşaat sezonuna yetiştirilmesi için çalışmalar başlamıştır.
- b) İlköğretim öğrencilerinin ilgi, istek ve yeteneklerine göre etkili bir yöneltme sistemi ile mesleki ve teknik ortaöğretim kurumlarına yönlendirilmesi çalışmalarının daha etkili bir şekilde sürdürülmesi.
- c) İlköğretim öğrenci ve velilerine mesleki ve teknik ortaöğretim kurumlarının bizzat gezilerek mesleklerin ve bölümlerin yerinde tanıtılması.

OKS ve ÖSS

Hedef 9.2.f. : Ortaöğretim Kurumları Sınavı (OKS) kazandırmada 2003 yılında 34. sırada olan ilimiz yapılan çalışmalarla 2004 yılında 27. sıraya, 2005 yılında da 22. sıraya yükselmiştir. İlimizi Türkiye sıralamasında önce ilk 10'a çıkarmak daha sonra da ilk üç arasına yükseltmektir. ÖSS kazandırmada 2003 yılında 26. sırada olan ilimiz yapılan çalışmalarla 2004 yılında 14. sıraya, 2005 yılında da 4. sıraya yükselmiştir. Öğrencilerimize açılan ücretli ve ücretsiz kursların yaygınlaştırılarak mevcut durumumuzu koruyarak ilk sırada yer almasını sağlamaktır. Bu çalışmaları planlamak ve izlemek üzere ARGE , Toplam Kalite ve Rehberlik çalışmalarına öncelik vermek.

Faaliyet 9.2.f.1) :

OKS VE OSS

- a) Öğrencilerimize açılan ücretli ve ücretsiz kursların yaygınlaştırılması ve tespit edilen eksikliklerin giderilerek kalitesinin artırılacak.

- b) Sınavlara hazırlanma sürecinde öğrencilere aile desteğinin artırılması için aile bilgilendirilme toplantıları devam ettirilecek, rehberlik çalışmaları daha yoğun bir şekilde yapılacak,
- c) Öğrencilerin motivasyonunu artırıcı seminer ve faaliyetler devam ettirilecek, öğrencilere yönelik rehberlik çalışmaları yoğunlaştırılacak.
- d) Okul – aile işbirliği geliştirilecek ve okul – aile birliklerinin daha faal olarak çalışmaları için gerekli girişimler yapılacak,
- e) Daha çok sayıda deneme sınavları yapılacak,
- f) Özel dersaneler ile işbirliği daha da geliştirilecek ve okullar ile özel dersaneler arasındaki koordinasyon geliştirilecek,
- g) Fırsat eşitliğini sağlamak amacıyla fakir öğrencilerinde dersanelerden yararlandırılması için çalışmalar her geçen yıl artırılarak devam ettirilecek.(Bu çerçevede sadece merkeze bağlı köy ve kasabalardan yaklaşık 100 öğrencinin özel dersanelerden yararlandırılması sağlanmıştır)
- h) Mevcut Problemlerin giderilmesine ve mevcut durumu geliştirmeye yönelik anket çalışması yapılması ve sonuçlara göre gerekli önlemler alınıp çalışmalar yürütülecektir.

YÜKSEKÖĞRETİM

Hedef 9.2.g. : İlimizde yükseköğrenime ilişkin faaliyetleri desteklemek ve İlimize bir üniversite kurulmasını sağlamak.

Faaliyet 9.2.g.1. : İlimizde bir üniversite kurulmasını sağlamak için her türlü girişim ve faaliyetlerin içerisinde bulunmak ve çalışmalarını desteklemek.İlimiz dahilinde münferit yüksekokul, fakülte v.b. yükseköğrenime ilişkin özel ve resmi faaliyetleri desteklemek.

YAYGIN EĞİTİM

Okur-yazarlık

YETİŞKİNLERİN OKUR-YAZARLIK DURUMU

Eğitim Kademesi	Türkiye Plan Hedefi	Türkiye Okur-Yazar Oranı	Nevşehir Plan Hedefi	Nevşehir Okur-Yazar Oranı
Okur-Yazarlık Oranı	%100	%87,8	%95	%88,4

Hedef 9.2.h. : Yaygın Eğitim Kurumlarının çalışmalarıyla okur-yazar oranını %95-100 hedefine ulaştırmaktır.

Faaliyet 9.2.h.1. :

- a) Yurt genelinde başlatılmış ve halen devam etmekte olan okuma-yazma seferberliği çerçevesinde öğrenim çağı dışına çıkmış ve okuma-yazma bilmeyen her yaştan vatandaşların okuma-yazma öğrenmeleri için halk eğitim merkezi müdürlüğüne sürdürülen kurslarının devam ettirilmesi,
- b) Okuma-yazma bilmeyen vatandaşların tespit edilerek bu tür kursların teşvik edilmesi ve katılımın sağlanması.
- c) Bu çerçevede çalışmalar yapan diğer kurumlarla (belediyeler vb.) işbirliğinin sağlanması.

ÖZEL EĞİTİM

- ✓ Özel eğitim gerektiren bireylerin eğitim ihtiyaçlarını karşılamak için özel olarak yetiştirilmiş personel, geliştirilmiş eğitim programları ve yöntemleri ile onların özür ve özelliklerine uygun ortamlarda eğitim verilmektedir.
- ✓ Bu amaçla ilimizde 1 Eğitim uygulama okulu bulunmaktadır. Tüm ilçelerimizde ve merkez ilçede İlköğretim Okulları bünyesinde toplam 11 adet özel eğitim sınıfı oluşturulmuş ve eğitim öğretime devam etmektedir.

Hedef 9.2.1. :

- ✓ Özel eğitim hizmetlerinin , engel gruplarına göre oluşturulacak özel eğitim okullarında devam etmesi.
 - ✓ İlköğretim Okulunu bitiren öğrenciler için İş Okulu açılması çalışmaları başlatılmış bulunmaktadır.
 - ✓ Ayrıca, özel eğitim gerektiren öğrencilerin normal okullarda akranlarıyla birlikte eğitim görmelerinin de önemi nedeniyle "Kaynaştırma" olarak tanımlanan uygulamaların yaygınlaştırılması,
 - ✓ Beş yıl içerisinde üstün zekalı çocukların eğitimi için de ilimizde bir okul açılması,
 - ✓ Alanıyla ilgili uzman öğretmenlerin görevlendirilmesi ayrıca diğer öğretmenlerimizin de hizmetiçi kurslardan geçirilmesi,
-

Hedef 9.2.i. :

- a) İl genelinde Rehberlik hizmetlerini yaygınlaştırmak için Rehberlik Araştırma Merkezinin gezici hizmetlerini yaygınlaştırmak,
- b) Aile Rehberliğine önem vermek,
- c) İlköğretimde davranış bozukluklarını önleme çalışmalarını yaygınlaştırmak,
- d) Meslek Danışmanlığı Hizmetlerini diğer kurumlarla işbirliği yaparak yaygınlaştırmak,
- e) Gençlik sorunları ve koruyucu-önleyici rehberlik hizmetlerini yaygınlaştırmak,
- f) Gençleri suç ve şiddet , intihar, madde bağımlılığı, sapkın gruplara katılım gibi risklere karşı gelişimsel, koruyucu-önleyici rehberlik hizmetlerinin okula dayalı olarak yaygınlaştırılması,

Faaliyet 9.2.i.1 :

Riskteki çocuk ve gençler için iyileştirici etkinlikler, destekleyici eğitim-öğretim faaliyetleri, okul dışı zamanı zenginleştirme, tıbbi destek, madde kullanımı vb. için bilinçlendirme, gerekli hallerde istihdam eğitimi, sosyal güçlendirme, çalışmaları yapılacaktır.

PROJE ÇALIŞMALARI

İlimiz okullarının hazırlamış olduğu 19 projeden, 7 tanesi Avrupa Birliğince kabul edilmiştir.

SOSYAL-KÜLTÜREL VE SPORTİF FAALİYETLER

Hedef 9.2.j. :

- a) Okullar arası bilgi, şiir, kompozisyon, halk oyunları, saz ve ses yarışmaları etkinliklerine katılımın artırılarak, ilimizin ve okullarımızın tanıtımının yapılması,
- b) Okullarda matematik, fen, edebiyat, satranç, izcilik, çevre...vb. kulüp çalışmalarının yapılması, kültür - edebiyat dergisi ve gazetelerin çıkarılmasının teşvik edilmesi,
- c) Okullarda il içi ve il dışı tarihi-turistik yerlere ve üniversitelere tanıtım gezilerinin düzenlenmesi,
- d) İlimizin ülke genelindeki hatta ülkeler arasındaki sportif faaliyetlere katılımı ve iyi dereceler alması için çalışmaların yapılması;

e) Okullara spor alanları yapılması,

f) Okulumuzdaki spor tesislerinden halkın hizmet almasının sağlanması ve bu tesislere okullarımıza maddi gelir getirecek özellik kazandırılması;

Spor

MEVCUT DURUM

- 1- İlimizde toplam 43 spor kulübü bulunmaktadır. Bu kulüplerimiz toplam 33 Branşta faaliyetlerini sürdürmektedirler.
- 2- 01.02.2006 tarihi itibarıyla İlimizde bulunan Lisanslı sporcu sayısı ise 9.367 dir.

İLİMİZDE ;

- 1 ADET STAD (Gazi Stadı)
- 7 ADET ÇİM FUTBOL SAHASI
- 103 ADET TOPRAK FUTBOL SAHASI
- 5 ADET SPOR SALONU
- 1 ADET SENTETİK MİNİ FUTBOL SAHASI
- 1 ADET BOCCE SAHASI
- 1 ADET TENİS KORT
- 1 ADET SPORCU KAMP EĞİTİM MERKEZİ
- 2 ADET GENÇLİK MERKEZİ (Gülşehir ve Merkez) Bulunmaktadır.

STRATEJİK AMAÇ 10 :

Geleceğimizin teminatı gençleri, Türk kültür ve yapısına uygun şekilde yetiştirmek, ülkelerin gelişmişlik düzeyinin önemli ölçülerinden biri haline sporu ilerletmek için gençlerimizi eğitmek.

Hedef 10.1. : İl genelinde yaşayan tüm yaş gruplarından insanlarımızı spor yapmaya teşvik etmek, bunun için gerekli alt yapı çalışmaları yapmak.

Faaliyet 10.1.1. :

- a) İlimizde, merkez ve ilçelerde 8 adet çim futbol sahası bulunmasına rağmen, günümüz şartlarında ihtiyaca cevap vermemektedir. Spor Turizminin gelişmesi ve İl ekonomisine katkı sağlamak amacıyla, mevcut tesislerimize ilaveten, çim sahası bulunmayan Hacıbektaş, Kozaklı ve Acıgöl İlçelerimize çim futbol sahaları yapılacaktır.
- b) 2006 – 2010 yılları arasında Toplam 8 adet çim futbol sahası yapımı tamamlanacaktır.
- c) 2010 yılına kadar 3 adet Spor Salonu yapılacaktır.

- d) Yerel yönetimler ile iş birliği yapılarak, kasaba ve köylere, ihtiyaç durumuna göre Basketbol, Voleybol, Hentbol, Futbol ve Tenis Kortları yapılacaktır.
- e) Mevcut tesislerimizin, bakım ve onarımları devam etmekte olup, önümüzdeki yıllar içerisinde de bu tesislerimizin eksiklikleri giderilecek, sporseverlere ve halkımıza, daha iyi hizmetler verilecektir.
- f) Spor İl Müdürlüğüne bağlı, Gazi Stadının bakım ve onarımı çalışmaları devam etmekte olup, 5000 kişi olan seyirci kapasitesi, 7500-8000 civarlarına çıkarılacaktır.
- g) 2006 – 2010 dönemi içerisinde, Merkezde yapılması planlanan 2 adet yüzme havuzu projesi bulunmaktadır. Havuzlardan biri Açık ve Sportif faaliyetler ile halkımızın faydalanabileceği düzeyde diğeri ise Olimpik Kapalı Yüzme Havuzu olarak tasarlanıp, ulusal ve uluslararası yarışmalara ev sahipliği yapabilecek şekilde gerçekleştirilmeye çalışılacaktır.
- h) Atletizm sporunun geliştirilmesi, gençlerimizin bu yönde özendirilmesi ve İlimizde yaygınlaştırılması amacıyla Puanlı Atletizm yarışmaları yapılabilecek düzeyde, Tartan Pist yapılacaktır.
- i) Salon Sporlarının gelişmesi, gençlerimizin kötü alışkanlıklardan uzaklaştırılması amacıyla Spor İl Müdürlüğü Spor Kompleksi içerisinde bulunan Damat İbrahimpaşa Spor Salonuna ilaveten merkezde ikinci bir spor salonu yapılacaktır.

Hedef 10.2.1 : Gençlerimizin boş zamanlarını faydalı şekilde geçirebilmeleri ve kötü alışkanlıklar kazanmamaları için gerekli çalışmalar yapmak.

Faaliyet 10.2.1. :

- a) Gençlik Merkezinin şu an 500 olan faal üye sayısını 2010 yılına kadar 1200 e çıkarmak.
- b) Gençlik Merkezinde görev yapan liderlerin sayısını artırmak.
- c) İlimizde ve Gülşehir İlçesinde faaliyet gösteren Gençlik Merkezlerine ek olarak Ürgüp ve Avanos İlçelerinde de birer Gençlik Merkezi açarak İlimizdeki Gençlik Merkezi sayısının 4'e çıkmasını sağlamak.
- d) Gençlik Merkezindeki faaliyet, kurs, etkinlik, yarışma sayılarını artırmak

Faaliyet 10.2.2. :

- a) Mevcut 9.367 kişilik sporcu sayısını 2010 yılına kadar kademeli olarak 20 bin kişinin üzerine çıkarmak.
- b) Gençlik ve Spor İl Müdürlüğü olarak bu yıllar içerisinde okul spor kulüplerinin sayısını artırmak.
- c) Mevcut branşlarda yapılan tüm müsabakalara aktif bir şekilde katılmak.
- d) İlimizde branşlarında uzman olan antrenör sayısını artırmak
- e) Kulüplerimizi salon sporlarına yönlendirmek Beden Eğitim Öğretmenlerinin kulüplerimize yardımcı olmalarını sağlamak.

Mevcut Durum

Halen S.Y.D.V. tarafından uygulanmakta olan projeler hakkında özet bilgi :

UYGULANAN TOPLAM PROJE SAYISI.....	25
PROJELERDEN YARARLANAN KİŞİ SAYISI.....	15.000
TOPLAM PROJE MALİYETİ.....	1.452.761,00 YTL

Gelir Getirici Projeler	: 12 Adet
Sosyal Hizmet	: 10 Adet
İstihdam Eğitimi	: 3 Adet

Gelir Getirici Projeler :
SERA PROJESİ, ÇİLEK PROJESİ, DAMIZLIK KOYUNCULUĞU GELİŞTİRME PROJESİ (3 Adet) , BODUR ELMA PROJESİ, KÖKLÜ-TÜPLÜ CEVİZ PROJESİ, MANTAR PROJESİ, ÇİLEK PROJESİ, İKİ KİŞİYE İŞ YERİ AÇMA

Sosyal Hizmet Projeleri :
GÜVERCİN ÜRETİMİNİ GELİŞTİRME PROJESİ, NEVŞEHİR ERKEK YETİŞTİRME YURDU SPOR KOMPLEKSİ PROJESİ, NEVŞEHİR GENÇLİK MERKEZİ BİLGİSAYAR VE İNTERNET AĞI PROJESİ,

İstihdam Eğitimi Projeleri :
FOLKLORİK BEBEK YAPIMI PROJESİ, OKUL ÖNCESİ EĞİTİMİ YARDIMCI PERSONEL PROJESİ,

(Bu projelerden 2003 yılındaki Damızlık Koyuncululuğu Geliştirme, Öğrenci Yurdu Yapımı ve Güvercin Üretimini Geliştirme Projeleri S.Y.D.V. Genel Müdürlüğü kaynaklarınca , diğerleri ise Dünya Bankası fonlarınca desteklenmektedir.)

STRATEJİK AMAÇ 11 :

Gelirleri veya sermaye birikimleri yetersiz küçük girişimcilerin/grupların; mesleki, sanatsal birikimlerini ve yeteneklerini gelirlerini artırıcı faaliyetlere yönlendirmek amacıyla bunların mikro kredilerle desteklenmesini sağlamak ve işsizliğin azaltılmasına katkıda bulunmak.

Hedef 11.1: Hedef kitlenin gelirlerini artırmak ve işsizliği azaltmak için yöresel potansiyeli bulunan tarım, el sanatları, hayvancılık gibi alanlardaki girişimler desteklenecektir.

Faaliyet 11.1.1: Gelir getirici projelerin uygulanmasına devam edilecek ve bunların çeşitlendirilip daha fazla kişinin faydalanması sağlanacaktır.

Faaliyet 11.1.2: Mikro kredilerle üretilen ürünlerin pazarlanabilmesi için kooperatif veya üretici birlikleri oluşturulacaktır.

Faaliyet 11.1.3: Nevşehir Erkek Yetiştirme Yurdunun Ev Tipine Dönüştürülmesi, aile danışma merkezi kurulması, internet evi ve kültür evi kurulması, çini seramik eğitimi projeleri uygulanacaktır.

Faaliyet 11.1.4: Özel idareye bağlı birimler tarafından ilin tarım potansiyeli göz önüne alınarak, proje ekipleri kurulması ve kırsal alandaki projelerin NİÖİ tarafından mikro kredilerle desteklenmesi sağlanacaktır.

Faaliyet 11.1.5 : SYD Vakıflarında çalışan personelin özlük haklarına standart getirilmeye çalışılacaktır.

Hedef 11.2: Hedef kitlenin küçük sermaye gerektiren gelir artırıcı faaliyetlerini desteklemek amacıyla projeler üretilecek, gerçekleştirilmesi istenen projelerin tanıtımı yapılacaktır. Ev hanımlarının üretime katılımı sağlanacaktır.

Faaliyet 11.2.1. : Bölgede turizm aktiviteleri sonucu önemli bir potansiyeli bulunan el dokuması halıcılığı sektöründe ev hanımlarının üretim yapmaları için tezgah v.b teçhizat temini için kredi verilmesi.

Faaliyet 11.2.2. : Tarımda verimi yüksek, yatırım maliyetleri düşük ürünler için kredi verilmesi. Tarım ve hayvancılıkta diğer rantabl projelere kredi verilmesi.

Faaliyet 11.2.4. : Turizme yönelik el sanatlarının gelişimi için kredi verilmesi.

Strateji : Karşılıksız yardımlar yerine mümkün olduğunca kişilerin üretkenliklerini artırıcı politika uygulamaları tercih edilecektir.

Strateji : İlçe Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakıfları, KOSGEB, STK'lar, AB Proje Ofisi ve özel girişimcilerle işbirliğine gidilecektir.

V.2.3. SOSYAL HİZMETLER VE YARDIMLAR

Mevcut Durum

İlimizde sürdürülen sosyal hizmet modelleri dikkate alındığında SHÇEK Müdürlüğünün çocuk, genç, özürlü ve yaşlılara kurumsal bakım hizmeti verdiği görülmektedir. Bunun yanı sıra , evlat edindirme ve koruyucu aile gibi sosyal sorunları önleyici ve giderici hizmetler de müdürlük çalışma kapsamı içerisinde. Aynı ve nakdi yardım konusunda ise SHÇEK ve SYDV faaliyette bulunmaktadır.

SHÇEK'e bağılı kuruluşlar ;

- Ürgüp Çocuk Yuvası
- Erkek yetiştirme Yurdu
- 80. Yıl Hanife –Memiş Aksoy Rehabilitasyon Merkezi
- Gümüşkent Zihinsel Özürlüler Bakım ve Rehabilitasyon Merkezi
- Hacıbektaş Rıfat Kartal Huzurevi dir

STRATEJİK AMAÇ 12 :

Yoksulluğun azaltılması, muhtaç durumda bulunan kişi ve gruplara etkin sosyal koruma sağlanması amacıyla ilgili uluslararası kuruluşların; proje, finansman yardımı gibi imkanlarından da yararlanarak sosyal hizmetlerin ihtiyaç sahiplerine yaygın, etkili ve sürekli bir şekilde ulaştırılmasını sağlamak, değişen toplum yapısı ile oluşabilecek sosyal sorunlara karşı yeni hizmet modelleri geliştirmektir.

Hedef 12.1. : Ekonomik-sosyal ve sağlık yönünden yoksunluk içinde bulunan kişi ve grupların (yoksullar, yaşlılar, kadınlar, zihinsel ve bedensel engelliler, kimsesizler ve sokakta çalışan-dilenen çocuklar) kimlik bilgileri, adresleri, dezavantaj durumları ve gereksinimleri belirlenerek, gerekli yardımlar yapılacaktır.

Faaliyet 12.1.1.: Dezavantajlı kişi ve gruplara ilişkin bilgiler 2006 yılının ilk yarısında belirlenerek kayıt altına alınacaktır.

Faaliyet 12.1.2. : Dezavantajlı kişi ve grupların ihtiyaçlarının karşılanmasına yönelik kaynaklar ve kriterler 2006 yılının ikinci yarısında belirlenecektir.

Faaliyet 12.1.3. : Ayni ve nakdi yardımların gereksinim sahiplerine etkili bir şekilde ulaştırılabilmesi için çeşitli kişi, kurum ve kuruluşlarca dağınık halde yapılan ayni ve nakdi yardımlar 2007 yılına kadar tek bir çatı altında toplanarak, fonksiyonelliği ve miktarları arttırılacaktır.

Faaliyet 12.1.4. : Dezavantajlı kişi ve grupların gereksinimlerinin karşılanmasına, kaynaklara ve belirlenen kriterlere göre önceliklendirmenin ve takvimlendirmenin de yer aldığı bir plan çerçevesinde 2007 yılında çalışmalara başlanacaktır.

Faaliyet 12.1.5. : Çalışmalar NİÖİ tarafından sürekli izlenerek, her yılın sonunda yıllık rapor halinde, yardım yapılanların isimleri belirtilmeden, NİÖİ web sayfasında yayınlanacaktır.

Strateji : Dezavantajlı kişi ve gruplara yönelik çalışmalar muhtarlar, kaymakamlar, İlçe Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakıfları, belediyeler, milli eğitim ve sağlık il müdürlükleri, sivil toplum kuruluşları ve hayırseverlerle işbirliği içinde gerçekleştirilecektir.

Hedef 12.2. : Koruma altında bulunan çocuğun topluma ve çevreye sağlıklı bir birey olarak uyum sağlayabilmesi için bedensel, zihinsel, ahlaki, sosyal,duygusal gelişimini sağlıklı bir şekilde sürdürebilmesine yönelik gerekli araştırma ve uygulama çalışmalarını yaygınlaştırmak.

Faaliyet 12.2.1. :

- a) Koruma altında olan çocuklara yönelik toplumun ilgi ve haberdarlığının yaygınlaştırılması için tüm kamu kurumu ve özel kuruluşlar, STÖ'ler ile işbirliği yapılarak ilimizde yerel yazılı ve görsel basın aracılığı ile seminer, panel gibi halka açık eğitim ve yayın programları hazırlanacaktır.
- b) Yapılacak olan eğitim ve yayın programlarının hazırlanması için uzman kadrolar belirlenecek, plan ve programlarının alt yapısı oluşturulacaktır.
- c) Uygulanması düşünülen plan ve programların hayata geçirilebilmesi için işbirliğine gidilecek kamu kurum ve kuruluşları, özel - tüzel kurumlar, STÖ'lerin tespiti ve bilgilendirme süreci başlatılacaktır.
- d) Plan, program ve projelerin gerekli alt yapıları oluşturulduktan sonra raporlaştırılması yazılı-görsel basın yayın yolu ile topluma sunulabilecek hazırlıkların tamamlanması, eğitim-seminer-panellerinin tarih, yer ve zamanlarının tespiti yapılarak çalışmaların sunum süreci başlatılacaktır.

Hedef 12.3. :Yuva ve yurtlarda kalan çocukların Aileye dönüş projesinin etkin bir biçimde yürütülebilmesi için gerekli müracaatçı gruplarının tespiti ve bu proje ile elde edilecek yeni kazanımların çocukların ailelerine bilgilendirme süreci başlatılacaktır

Faaliyet 12.3.1.

- a) Aileye dönüş projesi ile yuva ve yurtlarda kalan anne ve/veya babası hayatta olan ve çocukları ile iletişim bağı kaybetmemiş ebeveynlerin tespitinin yapılması, aileyi proje hakkında bilgilendirici görüşme çalışmaları sonucu azami düzeyde çocukların kurum bakımından evlerine dönmesi sağlanacaktır.
- b) Aileye dönüş projesinin istenilen düzeyde gerçekleştirilmesi için toplumu ve aileleri bilgilendirici sosyal kaynaklar harekete geçirilecektir.
- c) Mevcut ailelerin belirlenmesi ve ailelerle bireysel – grup görüşmeleri gerçekleştirecek uzmanların, çocuğun koruma altına alınmasını gerektiren nedenlerin kaldırılmasına, maddi ve manevi desteklerin belirlenmesine yönelik mülakatlarını gerçekleştirmesi, bilgilendirici çalışmalar yapmasıyla aileler proje amacı doğrultusunda yönlendirilecektir.

Hedef 12.4. :Kurum bakımı altında olan çocukların bedensel,ruhsal ve zihinsel gelişimlerini, sağlıklı gelişimlerini sürdürmek amacıyla kurum bakımı yerine sevgi evlerinin yaygınlaştırılmasına yönelik çalışmalar gerçekleştirilecektir.

Faaliyet 12.4.1. :

- a) İlimizde sevgi evlerini ivedilikle hayata geçirilmesi ve buna yönelik alt yapı için gerekli maddi kaynakları sağlayıcı araştırma çalışmaları yapılacak ve ilimizde sevgi evleri kısa süre içerisinde hayata geçirilecektir.
- b) Sevgi evlerini ilimizde yaygınlaştırılabilecek sosyal bilinci geliştirici tanıtım çalışmaları başlatılacaktır.
- c) Sevgi evlerinin kurulacağı semtlerin belirlenmesine yönelik araştırma çalışmaları başlatılacak, çocukların ve gençlerin kurulacak sevgi evlerinin dekorasyonlarında doğrudan görüşlerinin alınmasıyla bir ev ortamı oluşturulmaya çalışılacaktır.
- d) Sevgi evleri için gerekli maddi kaynakların belirlenmesi, kurulacak evlerin niteliği ve niceliği hakkında proje çalışmaları başlatılacaktır.

Hedef 12.5. :İlimizde sokakta çalışan-dilenen çocukların gün geçtikçe artmalarının önlenmesi için gerekli araştırma, inceleme ve önleyici tedbirlerin belirlenmesi ve ivedilikle hayata geçirilmesine yönelik çalışmalar yapılarak sorun önlenmeye çalışılacaktır.

Faaliyet 12.5.1.

- a) İlimizdeki sokakta çalışan-dilenen çocukların sayılarının tespiti, çocukların aileleri ile irtibata geçilerek sorunun nedenlerinin belirlenmesi ve gerekli tedbirlerin alınması sağlanacaktır.
- b) Sokakta çalışan-dilenen çocukların tespitinin yapılabilmesi için saha çalışması gerçekleştirilecektir.
- c) Çocukların aileleri ile irtibata geçilerek sorunun nedenlerinin belirlenmesi ve aileyi bilgilendirme sürecinin başlatılması gerekli hallerde koruma kararı çıkartılmasına yönelik incelemeler başlatılacaktır.

Strateji : Bu faaliyetler Belediyeler,Emniyet,Sağlık,Eğitim Müdürlüğü ve STK'lar ile işbirliği içinde yapılacaktır.

Hedef 12.6. : İlimizde özellikle özürlü nüfusunun fazla olması, mevcut kuruluşların talebi karşılayamaması ve bunun sonucu olarak özürhüleri bakım ve rehabilitasyon hizmetinden mahrum kalması sonucu doğan sorunlar ortadan kaldırılacaktır

Faaliyet 11.6.1.

- a) İlimizde bulunan 0-18 yaş grubu karma (zihinsel, ortopedik ve spastik) özürhüleri için bakım ve rehabilitasyon merkezi kurulacaktır.
- b) İlimizdeki bakım ve rehabilitasyon hizmeti almayan özürhüleri özür grup ve derecelerinin tespiti yapılacaktır.
- c) Kurulacak olan 0-18 yaş bakım ve rehabilitasyon merkezinin alt yapısı için gerekli maddi kaynağın sağlanması için toplumun aydınlatılması, bağış yolunun açık tutulması ve bu konuda ilgili mercilere bilgi sunulması sağlanacaktır.

Hedef 12.7. : Yaşlılarımızın evde bakım hizmetlerini geliştirici alt yapıların oluşturulmasına ve sosyo-ekonomik yoksunluk içinde yaşamlarını sürdürmek zorunda olanların yaşam kalitelerinin iyileştirilmesine çalışılacaktır.

Faaliyet 12.7.1.

- a) Sosyal-ekonomik yoksunluklardan dolayı sürekli olarak risk altında yaşayan yaşlılarımızın, yaşamlarının geri kalan kısmını huzurlu geçirmeleri için hizmet vermeye çalışılacaktır.
- b) Zihinsel ve fiziksel kapasiteleri uygun yaşlıların kaliteli bir yaşam sürdürülebilmeleri için okuma yazma kursu düzenlenecektir.
- c) Bayan yaşlıların örgü, dikiş-nakış çalışmalarıyla bir sergi düzenlenecektir. Erkek yaşlılara yönelik ahşap boyama , resim ve el yapımı ürünlerin hazırlanması ve bunlara yönelik sergi düzenlenecektir.
- d) Yaşlıların fiziksel sağlık durumlarının korunmasına yönelik olarak fizik ve egzersiz ünitesinin açılmasına yönelik proje hazırlanacaktır.
- e) Yaşlılarımızın yakınları ile iletişim halinde olması, evde bakım hizmet modelinin geliştirilmesi ve bu konuda yaşlı yakınlarının bilgilendirilmesi için gerekli alt yapı oluşturulacaktır.
- f) Evde bakımı yapılamayan yaşlılarımız için huzurevi, yaşlı bakım ve rehabilitasyon merkezi kurulacaktır.

Hedef 12.8 : Eğitim ve sağlık alanlarının yanı sıra, 2007 yılına kadar hayırseverlerin yardım yapabilecekleri diğer alanların tespitine yönelik bir çalışma yapılarak yardım alanlarının çeşitlendirilmesi sağlanacaktır.

Faaliyet 12.8.1: Hayırseverlerin yaptıkları yardımları duyuran yayınlar yapılacaktır.

Faaliyet 12.8.2: Hayırseverlere toplumda sosyal statü kazandırılması için resmi törenlerde ve kamuya açık toplantılarda onore edilmesi sağlanacaktır.

Hedef 12.9. : Sosyal ve ekonomik yoksunluk içerisinde olup, barınma ve bakım ihtiyacı bulunan 18-60 yaş arası muhtaç bireylere bakım hizmeti sunulması.

Faaliyet 12.9.1. : 18-60 yaş arası muhtaç bireyler için bakım merkezi kurulacaktır.

Strateji : Yaşlılara, kadın ve çocuklara, özürlülere, yoksul ve düşkünlere yönelik hizmetlerin yapılmasında ilde gönüllü kişilerin dayanışma ve katılımı artırılacaktır.

Strateji : Halkımızın mağdur kesimlere yardımı konusundaki hassasiyetlerini harekete geçirmek için, halkın dikkatini bu kesimler üzerine çekecek faaliyetler tasarlamak.

İlin sosyal yaşantısını etkileyen önemli günler :

		Yapıldığı Yer	Başladığı Yıl	Kutlama Tarihi	Kaç Gün Devam Ettiği
	Toplam 9				Toplam 28
ÖZEL KUTLAMA GÜNLERİ	HACİBEKTAŞ VELİ ANMA TÖRENLERİ	Hacıbektaş	1964	16-18 Ağustos	3
	KALABA YOĞURT VE TÜRKMEN ŞÖLENİ	Kalaba/Avanos	2001	25 ağus	1
	KÜLTÜR	Hacıbektaş	1964	16-17 Ağustos	3
	KÜTÜPHANELER HAFTASI		1965	31 Mart 6 Nisan	7
	MÜZELER HAFTASI			18-24 Mayıs	7
	ÖZKONAK PİLAV ŞENLİĞİ	Özkonak/Avanos	1998	4 Ağus	1
	TÜRKMEN SOFRASI ŞÖLENİ	Nevşehir	1995	20 Eylül	1
	ULUSLARARASI TURİZM VE EL SANATLARI FESTİVALİ	Avanos	1986	31 Ağus 2 Eylül	3
	ÜRGÜP BAĞ BOZUMU ŞENLİKLERİ	Ürgüp		13-14 Eylül	2

Kültür Hizmetleri :

MATBAA SAYISI	3
YEREL YAYIN YAPAN TV SAYISI	2
YEREL RADYO	6
SİT ALANI SAYISI	92
MÜZE SAYISI	4
SİNEMA/TİYATRO SALONU SAYISI	2 Sinema
KÜTÜPHANE SAYISI	38
GEZİCİ KÜTÜPHANE SAYISI	-
KİTAP SAYISI	403.584
OKUYUCU SAYISI	322.500
ÜYE SAYISI	11.456
ÖDÜNÇ VERİLEN KİTAP SAYISI	112.721

STRATEJİK AMAÇ 13 :

İldeki kültür ve sanat faaliyetlerine her türlü destek sağlanarak ilin sosyal, kültürel ve sanat yaşamını çeşitlendirmek ve zenginleştirmektir

Hedef 13.1. : Somut ve somut olmayan kültürel varlıklarımızın tespiti yapılarak, halkımızın bunları tanınması ve yararlanması sağlanacaktır.

Faaliyet 13.1.1. : 2006 yılı içinde geleneksel el sanatlarının tespitine ve bunların envanterinin çıkarılmasına yönelik çalışma gerçekleştirilecektir.

Faaliyet 13.1.2. : İldeki tüm okullara kültürel değerlerimizi tanıtan afiş, broşür ve CD dağıtılacaktır.

Faaliyet 13.1.3. : İl Milli Eğitim Müdürlüğü ve STK'lar ile işbirliği yapılarak hazırlanacak program kapsamında okullarda ilin kültür varlıklarının tanıtımına yönelik geziler düzenlenecektir.

Faaliyet 13.1.4. : İl Özel İdaresinin katkılarıyla gerçekleştirilen ilçe ve kasabalardaki yerel festivaller birleştirilerek ilin tamamını kapsayan ulusal ve uluslararası alanda daha etkin ve tanıtıcı festivaller yapılması sağlanacaktır.

Strateji : İl, ilçe belediyeleri, köyler ve ilgili STK'lar ile koordineli çalışılacaktır.

Faaliyet 13.1.5. : Halkın kültür, sanat ve spor etkinliklerine katılımını sağlamak amacıyla, konser, tiyatro vb etkinlikler desteklenecek, bu faaliyetlerin sayısının artması teşvik edilecektir. Halkın bilgi ve görgüsünün artırılması için projeler üretilecektir.

Faaliyet 13.1.6. : Kırsal kesimde yaşayan halkın sanatsal etkinliklerden faydalanmaları için kamu kurumları ve özel kuruluşlarca yapılan faaliyetlere destek verilecektir.

Faaliyet 13.1.7. : İlimizde kurulacak amatör tiyatro gruplarının köy ve kasabalardaki okullarda çocuk oyunlarına yönelik gösteriler yapmaları sağlanacaktır.

Strateji : Yerel idarelerle işbirliği yapılarak gerçekleştirilecek etkinlikler için uygun mekanların tahsis edilmesi sağlanacaktır.

V.2.5. HALK EĞİTİMİ VE HALKIN BİLİNÇLENDİRİLMESİ

2004-2005 ÖĞRETİM YILINDA AÇILAN KURLAR

KURSUN ADI	SAYISI	KURSİYER SAYISI
MESLEKİ-SOSYAL VE KÜLTÜREL KURLAR	332	15.700
OKS VE ÖSS KURLARI	81	5.398
TOPLAM	413	21.098

STRATEJİK AMAÇ 14 :

Halk eğitiminde toplumun tüm kesimlerini beceri, yaş, öğrenim düzeyi ve ihtiyaçlarına uygun biçimde eğitim, öğretim, rehberlik ve uygulama faaliyetleri yoluyla eğitmek ve bilinçlendirmektir.

Hedef 14.1 : Çiftçilere yönelik olarak tarım ve hayvancılık alanında entansif üretimi hedef alan anlayışı yaygınlaştırmak için gerekli eğitim çalışmaları yapılacaktır.

Faaliyet 14.1.1. : Tarımsal faaliyette bulunan üreticilerin mahallinde bilinçlenmesini sağlamak için gerekli projeler uygulanarak eğitim toplantıları, kurs ve seminerler düzenlenecektir.

Faaliyet 14.1.2. : Enformasyon çalışmaları kapsamında Tarla Günleri düzenlenip görsel ve basılı yayınlar (afiş, broşür, çiftçi mektubu vs.) hazırlanarak eğitim çalışmalarında bulunulacaktır.

Faaliyet 14.1.4. : Süt ve besi sığırcılığı, küçükbaş hayvan yetiştiriciliği, arıcılık, organik tarım, bağcılık, ve tarımsal mekanizasyon konularında her yıl eğitim ve bilgilendirme çalışmalarında bulunulacak, talep olması halinde de kurslar düzenlenecektir.

Hedef 14.2. : Aile planlaması, ilk yardım, ana-çocuk sağlığı, bulaşıcı hastalıklar, çevre sağlığı ve madde bağımlılığı konularında halk eğitimleri daha etkin hale getirilecektir

Faaliyet 14.2.1. : Koruyucu hekimlikle ilgili afiş, broşür, el ilanları v.s bastırılıp sağlık ocakları, devlet hastaneleri, özel hastaneler, eczaneler, okullar, büyük mağaza ve marketlerde halka dağıtımını sürekli yapılacaktır.

Faaliyet 14.2.2. : Sağlık İl Müdürlüğünün web sayfası çok yönlü bilgi ve hizmet vermek üzere 2006 yılında aktif hale getirilecektir.

Faaliyet 14.2.3. : Kırsal kesimde öncelikli olmak üzere, sağlık ocaklarında ayda bir halk eğitimi seminerleri düzenlenecektir.

Faaliyet 14.2.4. : 2006 yılından başlayarak itfaiyecilere, polisler, sanayi tesislerindeki ilgili sorumlulara düzenli ve sürekli olmak üzere ilkyardım kursu düzenlenerek, eğitim verilecektir. Ayrıca NRP, acil-ilkyardım, bebek dostu, anne sütü ve beslenme, aile planlaması v.b. konularda sağlık çalışanlarına eğitim verilecektir.

Faaliyet 14.2.5. : İlköğretim ve lise öğrencilerine sağlık konularında okullarda sürekli bilgilendirme çalışmaları yapılacaktır.

Faaliyet 14.2.6. : Ergen problemlerinin çözümü ve evlilik öncesi genetik danışmanlık hizmetlerinin yürütülmesi sağlanacaktır.

Faaliyet 14.2.7. : Ailelerin istedikleri zaman ve bakabilecekleri sayıda çocuk sahibi olmalarını sağlamak amacıyla mevcut aile planlaması eğitimi ve uygulama çalışmalarının geliştirilmesi sağlanacaktır.

Faaliyet 14.2.8. : Bulaşıcı hastalıklar, toplum beslenmesi, hijyen, AÇS ve aile planlaması, kanser, cinsel yolla bulaşan hastalıklar, AIDS, verem, uyuşturucu ve bağımlılık yapan maddeler gibi tüm halk sağlığı sorunları hakkında bölgemizdeki tüm halka ulaşarak; hastalıklardan korunma ve tedavileri konusunda bilgi edinmelerini sağlayarak, toplumda görülen veya görülebilecek sağlık sorunlarının görülme sıklığı en alt seviyeye indirilmeye çalışılacaktır.

Faaliyet 14.2.9. : Halkın sağlığını yakından ilgilendiren alanlarda üretim yapan ve bunları pazarlayan kesimlere yönelik sürekli ve düzenli eğitim verilecektir.

Hedef 14.3. : İlimizde her yaştan insana yönelik eğitim-öğretim faaliyetleri sürdürülecek, çalışan ve çalışmayan her yaştaki insanımıza ilgi duydukları alanlarda mesleki eğitim verilecek, içinde yaşadığımız toplumun değerleri göz önünde bulundurularak ihtiyaçların tespiti yapılacak ve ihtiyaçlar doğrultusunda eğitici-öğretici kurslar açılacaktır.Halk Eğitim Merkezlerinde gerçekleştirilen beceri edinme kurslarının sayısı artırılacak ve kurslar çeşitlendirilecektir.

Faaliyet 14.3.1. :

- a) Kursiyerlere sadece beceri eğitimi değil , sağlık kuruluşlarıyla işbirliği yapılarak hijyen, halk sağlığı, çevre sağlığı, çocuk sağlığı, aşılama, dengeli beslenme konularında da eğitim verilecektir
- b) Bazı kurslarda kursiyerlere SYD fonundan gıda ve yakacak yardımı yapılacaktır.
- c) Aile ekonomisine katkı sağlama amaçlı kurslar düzenlenecektir.
- d) Güncel, gelir getirici ve istihdama yönelik alanlara öncelik tanınacaktır.

Faaliyet 14.3.2. : Köylerde geleneksel el sanatlarının geliştirilmesine yönelik kurslar açılacaktır.

Strateji : Kurslar düzenlenmeden önce kursiyerlerin iş bulma olanaklarının tespiti için ön araştırma yapmak.

ANNE ÇOCUK EĞİTİMİ PROJESİ (AÇEP) (37 ADET KURS - 594 ANNE)

Bu kurslar Milli Eğitim Bakanlığı ve UNICEF işbirliği çerçevesinde Türkiye genelinde sınırlı sayıda açılmış olup en kapsamlı olarak İlimizde devam etmektedir; Merkez İlçe, Avanos, Acıgöl, Gülşehir, Ürgüp ilçe merkezlerinde açılmıştır. Çat Kasabası ve Alacaşar Köyünde de uygulanıp geliştirilmek üzere kurslar açılmıştır.

Hedef 14.3.3. : Mevcut kursların; İstek ve ihtiyaçlar doğrultusunda mevzuat çerçevesinde il geneline yaygınlaştırılması

EKONOMİK DURUM :

Nevşehir ekonomisi tarım ve turizme dayalıdır.Nüfusun çoğunluğu tarım alanında çalışmaktadır.İl Merkezinde ticaret; Ürgüp, Avanos, Göreme yörelerinde turizm önde gelen bir istihdam alanıdır.İl merkezinde ikinci el araç,gıda, giyim ticareti ağırlıktadır.

İl'de; kişi başına milli gelirin, 1990-2001 yılları arası verilere bakıldığında sürekli düşüş gösterdiği, 1990 yılında 2.820 \$ olan Kişi Başına Düşen Milli Gelirin 2001 yılında 2.117 \$'a gerilediği görülmüştür.

İlimizde 2003 yılı itibariyle kişi başına milli gelir 2.117 Dolarla ulusal sıralamada 23. il durumundadır.Ayrıca İl DPT nin 2003 yılı eknomik-sosyal gelişmişlik sıralamasında 34. sıradadır.Nevşehir Kalkınmada 1. derecede öncelikli iller arasındadır ve 5084 sayılı Yatırımların ve İstihdamın Teşviki Hakkında Kanun'a gore teşvik alan illerden biridir.

İl'de 12 yaş ve üstü nüfus 2000 Yılı Genel Nüfus Sayımına göre 240.133 olup, bu rakam toplam nüfusun % 77,4'ünü oluşturmaktadır,

Toplam işgücü 153.202, istihdam 145.903, işsiz sayısı 7.300'dür.(DİE 2000)

İşgücünün sektörel dağılımı ise;

- Tarımdaki pay % 70,
- İmalat Sanayi İşkolundaki pay % 4,
- İnşaat İş Kolundaki pay % 2,
- Hizmetler İşkolundaki pay % 9,
- Diğer %15'dir.

1990-2000 döneminde istihdamın sektörel dağılımı incelendiğinde; imalat ve inşaat sektörlerindeki istihdamda bir azalış mevcuttur.

İl'de halen devam eden kamu yatırımları baraj ve karayolları yapım projeleridir ancak yatırımların yürütülmesi sürecinde ödenek yetersizliği sorunu bulunmaktadır.

İhtiyaç duyulan Organize Sanayi Bölgesinin (Acıgöl) yatırım programına alınmadığı ancak altyapısının kısmen tamamlandığı, faaliyete geçtiği takdirde ilin ekonomik gelişimine ve işsizlik sorununa faydalı olacağı anlaşılmaktadır.

Ekonominin sektörel payları :

Hizmet sektörü 47.2,(Ticaret 25.1,Ulaştırma-Haberleşme 22.1)

Tarım 26,7,

Diğer 26.1 dir.

İl ekonomisine istihdam yönünden tarım, sektör yönden ise hizmetler hakimdir.

İl'de faaliyette olan 7, inşaa halinde 3 Küçük Sanayi Sitesi bulunmaktadır ve bunların toplam işyeri sayısı 1.600 dür.Acıgöl'de ise inşaa halinde 1 Organize Sanayi Bölgesi bulunmaktadır. İhtiyaç duyulan Organize Sanayi Bölgesinin (Acıgöl) yatırım programına alınmadığı ancak altyapısının kısmen tamamlandığı, faaliyete geçtiği takdirde ilin ekonomik gelişimine ve işsizlik sorununa faydalı olacağı anlaşılmaktadır.

Nevşehir İlinde 1 adeti kamu (kooperatif), diğerleri özel sektörde olmak üzere toplam 126 adet küçük ve orta ölçekli faal sanayi tesisinin bulunduğu; bunlardan 70'adentinin gıda (54 adet un ve kepek , 6 adet içki-içecek, 4 adet süt ürünleri,3 adet ekmek fabrikası, 2 adet hayvancılık,1 adet patates mamulleri) , 22 adentinin inşaat malzemeleri,4 adentinin madencilik, 22 adentinin imalat (4 adet karoser-dorse),4 adentinin tekstil,2 adentinin yem, 2 adentinin el sanatları alanında faaliyet gösterdiği; tesislerde çalışanların 60'ı kamu ve 2.681'i de özel sektör sanayi tesislerinde olmak üzere toplam 2.741 kişinin istihdam edildiği incelenmiştir.

Nevşehir İli sanayi ve ticaret sektörünün içinde bulunduğu en önemli sorunun, il içinde yatırıma dönüştürülebilir sermaye birikimi bulunmasına rağmen, girişimcilik ruhu bulunmaması, mevcut birikimlerin de genellikle İl dışında değerlendirilmesidir.

İl genelinde sanayi ve hizmet sektörlerinde üretime ve istihdama yönelik yatırım tercihleri "Uygun Yatırım Alanları Kriterleri" açısından değerlendirildiğinde tarıma dayalı sanayi yatırımları ağırlıklı olacaktır.Bunlar ise :

Tarım sektöründe : Bağcılık,Baklagil üretimi,Et ve yumurta tavukçuluğu,Mantar

İmalat sanayiinde yapılabilecek yatırımlar : Patates ürünleri entegre tesisleri,Pekmez-sirke-üzüm suyu tesisi,Dondurulmuş sebze-meyve tesisi,Et/mantar paketleme tesisi,Soğutucu imalatı

Talebi Karşılamaya Yönelik Yatırımlar:

Zirai aletler imalatı,Tarım ilaçları,Karton/viol üretimi,Gübre,Soğuk hava deposu,Prefabrik yapı elemanı,Seramik,Turizm uygulama okulu,Toprak analiz laboratuvarıdır.

İl deki M A L İ Durum

Gerçek Usulde Gelir Vergisi Mükellefi sayısı:	8.882
Basit Usulde Gelir Vergisi Mükellefi sayısı :	4.922
Kurumlar Vergisi Mükellef sayısı :	1.840
Katma Değer Vergisi Mükellefi sayısı :	8.464
Toplam Vergi Mükellefi sayısı :	24.108

Vergi Gelirleri YTL (2005 sonu itibariyle)

Vergi Türü	Tahakkuk	Tahsilat	Tahsilat Oranı %
Gelir Vergisi	48.892.956	38.303.175	78
<i>Kurumlar Vergisi</i>	<i>3.782.455</i>	<i>2.412.117</i>	<i>63</i>
<i>KDV</i>	<i>12.443.952</i>	<i>7.429.489</i>	<i>59</i>
<i>Diğer Vergiler</i>	<i>72.549.354</i>	<i>45.150.359</i>	<i>62</i>

Vergi Tahakkuk Miktarı : 137.668.717 YTL

Vergi Tahsilat Miktarı : 93.295.140 YTL

ŞİRKETLER

	Anonim Şirket Sayısı	Limited Şirket sayısı
Nevşehir Tic. ve San. Od.	144	1.004
Ürgüp Tic. ve San. Od.	44	163
Toplam	188	1.167

Sanayi Sicil Belgesi Alan Kuruluş Sayısı 124

2004 yılı göstergeleri

İl Bazında Seçilmiş Göstergeler

	Nüfus (Kişi)	Şube Sayısı	Banka Sayısı	Mevduat (Trilyon TL)	Kredi (Trilyon TL)
Nevşehir	325.894 (% 0.5)	29 (%0.5)	11	405 (%0.2)	133 (%0.2)

Mevduat Türlerinin İllere ve Bölgelere Göre % Dağılımı

Tasarruf Mevduatı	Resmî Kuruluşlar Mevduatı	Ticari Kuruluşlar Mevduatı	Bankalararası Mevduat	Döviz Tevdiat Hesabı	Diğer Kuruluşlar Mevduatı	Kıymetli Madenler Depo Hesapları	Toplam
----------------------	---------------------------------	----------------------------------	--------------------------	----------------------------	---------------------------------	---	--------

28,9 2,1 4,6 0,0 63,3 1,2 0,0 100

Enerji Tüketimi:

2005 yılı elektrik enerjisi tüketimi 442.238.758 kwh tir. Tüketim birimi olarak ağırlıklı paylar ise tarımsal sulama, mesken ve küçük sanayiden oluşmaktadır.

Nevşehir İli Maden Envanteri

1. Metalik Maden Yatak ve Zuhurları

1.1. Boyalı Manganlı Demir Zuhuru

İlçe : Ürgüp-İncesu

Rezerv : Görünür+Muhtemel+Mümkün : 15.000 ton

1.2. Boksit Zuhuru

İlçe : Avanos

Rezerv : Görünür+Muhtemel : 505.000 ton

2.Endüstriyel Hammadde Yatak ve Zuhurları

Kaolen Zuhuru

İlçe : Avanos

Rezerv : Görünür+Muhtemel : 1.000.000 ton

Perlit Zuhuru

İlçe : Acıgöl

Rezerv : Görünür+Muhtemel : 456.000.000 ton (İşleniyor)

İlçe : Ürgüp

Rezerv : 10.000.000 ton

İlçe : Derinkuyu

Rezerv : Görünür+Muhtemel : 350.000.000 ton (İşleniyor)

Pomza Zuhuru

İlçe : Derinkuyu

Rezerv : Jeolojik rezerv 8.000.000 ton (İşleniyor)

Tuz Zuhuru

İlçe : Gülşehir

Rezerv : 960.000.000 ton (İşleniyor)

3. Enerji Hammadde Yatak ve Zuhurları

Kömür Zuhuru (linyit)

İlçe : Gülşehir

Rezerv : 3.000.000 ton

4. Jeotermal Envanteri

İlçe : Kozaklı

Özellik : Sıcaklık : 93 °C

Debi : 95 lt/sn

(İşletiliyor)

İlçe : Acıgöl

Özellik : Sıcaklık : 24-27 °C

Debi : 6,5 lt/sn

İlçe : Ürgüp

Özellik : Sıcaklık : 21 °C

Debi : 2,5 lt/sn

STRATEJİK AMAÇ 15 :

İlin Türkiye genelindeki sosyo-ekonomik gelişmişlik sıralamasının üst seviyelere çıkmasına ve kişi başına gelir seviyesinin yükselmesine katkıda bulunmak.

Hedef 15.1. : Özel girişimciler ve ilgili resmi kurumların ; Nevşehir İlinin ekonomik gelişimini hızlandırmak, yönlendirmek, potansiyelleri değerlendirmek ve istihdam yaratmak amacıyla işbirliği içinde hareket etmesini sağlamak.

Faaliyet 15.1.1. : Bu ve benzer hedeflere ulaşmak için Özel İdare bünyesinde Ar-Ge Şubesi kurulacaktır.Yatırım alanları ile ilgili sektör araştırmaları yapılacaktır.Özel İdareye ek gelir sağlayabilecek yatırımlar veya değerlendirilebilecek kaynaklar araştırılacak, projelendirilecek gerekirse Özel İdare bizzat girişimci olarak yatırımda bulunacaktır.

Faaliyet 15.1.2. : Darboğazda bulunan işletmeler tesbit edilecek, sorunun çözümleri araştırılacaktır.

Faaliyet 15.1.3. : Henüz faaliyete geçmeyen Organize Sanayi Bölgesinin projelendirilmesi yapılacak ve muhtemel etkinliği ölçülmeye çalışılacaktır.

Faaliyet 15.1.4. : Turizmde ulaşımı çeşitlendirmek için turizm bölgelerine yakın bir güzergahtan demiryolu hattı geçme imkanı araştırılacaktır.

Faaliyet 15.1.5. : İlimiz genelindeki ticari faaliyetleri yönetme ve yönlendirme konumundaki kişilerden oluşacak bir üst yönetim komisyonu oluşturularak mutad aralıklarla istişari toplantılar yapılacaktır.

Faaliyet 15.1.6. : Henüz değerlendirilmeyen veya verimli işletilmeyen maden yataklarının işletmeye açılma ve değerlendirme durumu araştırılacak, projelendirilecektir.Bu konuda MTA dan yardım alınabilir.

Faaliyet 15.1.7. : Karoser ve dorse imalatının tekrar canlandırılması için gerekli araştırma doğrultusunda imalatçılara destek sağlanacaktır.Bu alan ikinci el araç ticaretiyle ilişkilidir.Ek olarak faal işletmelerin tren vagonu üretme ve pazarlama imkanları araştırılacaktır.

Faaliyet 15.1.8. : Verilen teşvikler sayesinde daha karlı üretim yapılabildiğinden, ihrac edilebilecek ürünler araştırılacaktır.İlimiz Ürgüp İlçesinde 3. sınıf gümrük müdürlüğü bulunmaktadır.Nevşehir de bazı işletmeler Kayseri Gümrük Müdürlüğü üzerinden pomza, limon, patates, briket gibi ürün çeşitlerinde küçük değerde ihracat yapmaktadır.

Faaliyet 15.1.9. : İlimizin patates üretiminde ulusal payı % 18 civarında ve düşmektedir.Üreticinin doğru şekilde üretim yapması, gelir kaybına uğramaması, pazarlama sorununa çözüm bulunması için gerekli projeler oluşturulacaktır.Üretilen patatesin % 40 ı pazarlanamaz durumdadır.Aşırı sulama ve gübreleme toprağa,su kaynaklarına zarar vermekte, üretici kötü mahsul alıp kendi zarar etmekte, sulama amaçlı elektrik kullanımı kamuyu zarara uğratmaktadır.Tüm bu sorunların çözümü doğru üretim tekniği ve patatese dayalı yan ürün sanayisinin gerçekleştirilmesine bağlıdır.

V.3. TURİZMİN GELİŞTİRİLMESİ, KÜLTÜR VE TABİAT VARLIKLARININ KORUNMASI

Ekonomik sosyal ve doğal çevre ile sürekli iletişim içerisinde çok yönlü bir faaliyet olan ve bünyesinde ulaşım, konaklama, yeme-içme, alış-veriş ve seyahat organizasyonu gibi hizmetlerin tümünü içeren turizm sektörünü tüm yönleriyle ilde görmek mümkündür.

BÖLGEDEKİ TESİS, YATAK KAPASİTESİ

TESİS TÜRÜ	TESİS SAYISI	YATAK KAPASİTESİ
BELEDİYE BELGELİ	261	8.700
TURİZM BELGELİ	40	7.553
BUTİK OTEL	71	2.043
TOPLAM	372	18.296

TURİZM SEYAHAT ACENTASI SAYISI

61

YABANCI VE YURT DIŞINDA İKAMET EDEN TÜRK VATANDAŞLARININ KONAKLAMA TÜRLERİNE GÖRE KİŞİ SAYILARININ DAĞILIMI

	2003			2004		
	TÜRKİYE	NEVŞEHİR	ORAN	TÜRKİYE	NEVŞEHİR	ORAN
OTEL	11.672.704	187.751	1.61	13.305.646	248.338	1.87
MOTEL	151.289	7.127	4.71	162.849	6.663	4.09
TATİL KÖYÜ	272.625	1.341	0.49	371.685	2.570	0.69
PANSİYON	198.910	13.756	6.92	234.544	22.531	9.61
KAMP-KARAVAN	95.446	8.801	9.22	87.900	6.591	7.50
HOTEL-GENÇLİK VE TATİL KAMPI	132.742	11.731	8.84	140.985	14.371	10.19
KENDİ EVİ	1.589.296	9.065	0.57	323.849	1.427	0.44
KİRALIK EV	179.354	745	0.42	185.297	46	0.03
ARKADAŞ VE AKRABA EVİ	2.378.106	14.274	0.60	1.942.203	5.955	0.31
ULAŞIM ARACINDA	481.978	1.166	0.24	540.775	1.460	0.27
DİĞERLERİ	127.877	1.783	1.39	154.635	1.095	0.71
TOPLAM	17.280.326	257.540	1.49	17.450.369	311.048	1.78

İl doğal güzellikleri, kültürel zenginlikleri, coğrafi konumu itibariyle ayrıcalıklı bir konumda bulunmaktadır. Turizm alanında ortaya çıkan tüm yeni beklentilere cevap verebilecek bir potansiyele sahiptir.

Kapadokya'daki dünyaca ünlü peribacalarının, yeraltı şehirlerinin, 400'ün üzerinde kilise ve şapelin, sayısız mağara evlerinin ve eşsiz doğal manzaranın büyük çoğunluğunun ilin sınırları içerisinde olması, ilin ayırıcı özelliklerindedir.

Bölgeyi ziyarete gelen yerli ve özellikle yabancı misafirlerin çoğunluğu belli bir acentaya bağlı olarak ortalama iki günlüğüne geldiğinden, gezilebilecek yerlerin ancak önemli kısımlarını ziyaret etmekte.

Özellikle son yıllarda önemi yadsınamaz olan kongre turizmi ile kaplıca turizmi imkanları da mevcut olup, bu imkanlarda büyük ölçüde kullanılmaktadır.

İlimizde ziyarete açık 5 adet Müze, 13 adet örenyeri mevcuttur. Müze ve ören yerlerimizin son üç yıllık ziyaretçi sayısı ve TÜRSAB indirimli bilet geliri de dahil toplam gelir aşağıya çıkarılmıştır.

NEVŞEHİR MÜZE VE ÖRENYERLERİ ZİYARETÇİ VE GELİR DURUMU

YIL	YERLİ	YABANCI	TOPLAM	GELİR
2003	1.260.393	468.113	1.728.506	4.005.600.000.000.-TL
2004	819.783	571.846	1.391.629	4.426.636.500.000.-TL
2005	954.042	860.239	1.814.281	6.034.629,00.-YTL

STRATEJİK AMAÇ 16 :

Bölge turizminin nicelik ve nitelik yönünden geliştirilmesi, turizm çeşitliliğinin artırılması, ülke turizminden alınan payın yükseltilmesi sağlanacaktır.

Hedef 16.1. : İlimizdeki yüksek turizm potansiyelini harekete geçirerek alternatif turizm türlerini geliştirmek, ilin turizm kaynaklarının ulusal ve uluslararası düzeyde tanıtımını yaparak ve sürdürülebilir kullanımla her mevsim turizme hizmet verilmesini sağlayarak 5 yıl içinde müze ve örenyerlerimizi gezen turist sayısını %50 artırarak 2.500.000 kişinin müze ve örenyerlerimizi gezmelerini sağlamak, 1,8 olan konaklama kişi sayısını 2,5'e yükseltmek.

Faaliyet 16.1.1 :

TANITIM

- a) İlimizin turizm değerlerini (tarihi ve doğal) ulusal ve uluslararası alanda tanıtmak amacıyla, belediyelerin, sivil toplum kuruluşlarının, turizm sektörünün ve ilgili diğer kurumların katılımı ile ulusal ve uluslararası düzeyde etkin bir tanıtım ve pazarlama faaliyeti yürütülecektir.
- b) Ulusal ve uluslararası alanda açılan turizm fuarlarına, KAPTİD, PADOK ve özel turizm firmaları ile birlikte katılım sağlanarak, stand açılacak; ilin turizm ve kültür değerlerinin tanıtımı ve pazarlaması yapılacaktır.
- c) Çeşitli dillerde İlimizin tarihi ve doğal zenginliklerinin tanıtımı için yapılan afiş, broşür, kitapçık ve tanıtım CD'lerinin yeniden basılarak dağıtımını sağlanacak ve bu faaliyetlerin sürekliliği sağlanacaktır.
- d) Bölgenin etkin tanıtımı için TRT, Kültür ve Turizm Bakanlığı, Başbakanlık tanıtma fonu, yerel kuruluşlar ve sponsor firmaların katılımıyla uluslararası üne sahip sanatçıların da yer aldığı bir dizi film çekilerek bütün ülkelerde yayınlanmasının sağlanması.
- e) Bölgede nitelikli iç turizmin canlandırılması için ülke çapında üne sahip sanatçıların bölgede yerleşmeleri ve/veya gayrimenkul edinmelerinin teşvik edilmesi ve bu konuda yöntemler geliştirilerek ulusal medyanın bölgeye ilgisinin artırılması.

Faaliyet 16.1.2. :

TURİZMİN ÇEŞİTLENDİRİLMESİ

- a) İlimizde golf turizminin geliştirilmesi için Kültür ve Turizm Bakanlığınca Golf sahası yapmaya müsait olan 4 alan belirlenmiştir. Bu dört alandan Avanos Çavuşin Köyü sınırları içindeki 1.000.000.M² lik alan, Kültür ve Turizm Bakanlığının 2005/1 nolu Kamu Arazisi Tahsis Duyurusu ile ilan edilmiştir. Çavuşin köyündeki Golf sahası, Çat Kasabasında kurulma çalışmaları yürütülen golf sahası ve Mustafa Paşa Kasabasında tespit edilen golf sahalarının tamamlanarak hizmete girmesi için gerekli çalışmalar yapılacaktır.
- b) Kapadokya bölgesinin tam ortasından geçen ve ülkemizin en uzun, büyük ırmaklarından biri olan Kızılıрмаğa katı ve sıvı atıklarını bırakan il ve ilçelerde arıtma tesislerinin kurularak, ırmağın kirlilikten kurtarılması ve akıntısının yavaş olmasından dolayı uygun alanlarda bot ve tekne gezinti alanlarının oluşturulması için gerekli çalışmalar yapılacaktır.

- c) Kozaklı ilçemizde bulunan termal kaynak 93 santigrat derecede olup, kaplıca turizmi açısından çok büyük bir potansiyeldir.Kozaklı ilçesinde Turizm ve Belediye belgeli 19 adet otel ve motelde bulunan 2946 yatağın uluslararası standartlara kavuşturulması ve artırılması için termal kaynağın bulunduğu alanda çevre düzenleme projesinin yaptırılarak, daha nitelikli tesislerin yapımı teşvik edilecek konaklama sayısının artırılması için gerekli çalışmalar yapılacaktır.
- d) Bölgemizde turizmin dört mevsime yayılması için özellikle kış aylarında kongre turizminin yaygınlaştırılması gerekmektedir.Bu gün bazı 4 ve 5 yıldızlı otellerimizde küçük çaplı kongreler yapılmaktadır (bayii toplantıları, tıp kongreleri, sempozyum ve paneller).Büyük çaplı uluslararası kongrelerin yapılabilmesi için, ilimizde en az 3000 kişilik büyük bir kongre merkezine ihtiyaç vardır.İlk etapta Ürgüp'te Kültür ve Turizm Bakanlığınca yapımı başlatılan 1000 kişilik kongre merkezinin bitirilerek hizmete sokulması, ikinci planda da 3000 kişilik uluslararası bir kongre merkezinin yapılması sağlanacaktır.
- e) Ulusal ve uluslararası faaliyet ve organizasyon sayısının artırılması.
- f) Kapadokya Turizminin geliştirilmesi için Kapadokya Havalimanının aktif olarak kullanılması alternatiflerinin araştırılması.
- g) Balon turizminin geliştirilmesi için her yıl düzenli bir şekilde Kapadokya Balon Festivalinin düzenlenmesi.
- h) Spor turizmin geliştirilmesi için mevcut saha ve altyapı tesislerine ilave olarak yeni tesislerin yapımının sağlanması.
- i) Bölgemizdeki vadilerin daha iyi tanıtımı için doğa yürüyüşü ve trekking turizminin geliştirilmesi.
- j) Erciyes Kayak-Kozaklı Termal ve Kapadokya kültür turizminin birbirini desteklemesi için yeni alternatifler araştırılması.

Hedef 16.2. : Kaynak değerlerin bölgeye gelen turistlere daha etkin tanıtılması.

Faaliyet 16.2.1. : Turizmin istifadesine sunulamamış yerlerin ulaşımının geliştirilmesi.

- a) Ortahisar-Ürgüp arasındaki panoramik seyir imkanı olan eski yolun ulaşımına açılması.
- b) Ortahisar-Pancarlık Kilisesi arasındaki yolun ihya edilmesi.
- c) İbrahim Paşa-Gomeda Vadisi güzergahına yeni bir yol açılması.

Faaliyet 16.2.2. : Bölgemiz özelliklerinin gelen ziyaretçilere daha iyi tanıtılması için bölgedeki bütün tarihi ve turistik değerlerin bir arada gösterildiği minyatür bir Kapadokya alanı oluşturmak.

Faaliyet 16.3. :

KALİTENİN ARTIRILMASI

- a) İlimize gelen turistlere kaliteli hizmet verebilmek için Tur Operatörlüğü, Turizm Acenteliği ve Turizm Rehberliği faaliyetleri geliştirilip yeterli hale getirilerek, turizm belgeli otel ve restoranlar ile turizm seyahat acentaları etkin bir şekilde denetlenecektir.
- b) Turistlerin daha fazla döviz bırakmalarının sağlanması için satın alabilecekleri kaliteli ürünlerin üretilmesi, çeşitlendirilmesi ve pazarlanması faaliyetlerine destek sağlanacaktır.
- c) Turistlere yönelik spor, eğlence, alış-veriş merkezleri gibi hizmet tesislerine yönelik yatırımlara destek verilecektir.
- d) Turizme yönelik yöresel el sanatlarının geliştirilmesi, tanıtımı ve pazarlanması için özel sektör faaliyetlerine destek sağlanacaktır.
- e) İlimizde gerçekleştirilen Kültür Envanteri kapsamında tespiti yapılan sivil mimarlık örneği yapıların turizme kazandırılması ve gelecek kuşaklara aktarılması için bunların korunmasına yönelik çalışmaların yapılması sağlanacaktır.
- f) Özel sektörün turizm eğitimine etkin desteğinin sağlanması.

DOĞAL ve KÜLTÜREL VARLIKLARIN KORUNMASI

MEVCUT SİT ALANI VE TESCİLLİ TAŞINMAZLAR

SİT ALANI, ANIT VE SİVİL MİMARLIK ÖRNEKLERİ SAYISI					
DOĞAL SİT	ARKEOLOJİK SİT	KENTSEL SİT	TOPLAM	ANIT	SİVİL MİMARLIK
9	71	12	92	206	631

STRATEJİK AMAÇ 17 :

İlimizdeki doğal ve kültürel varlıklar ile UNESCO tarafından Dünya Miras Listesine alınan Göreme Açık hava Müzesi ve diğer örenyerlerimizi korumak ve gelecek kuşaklara aktarmaktır.

Hedef 17.1. : İlimizde mevcut korunması gerekli kültür ve tabiat varlıklarının plan ve proje çerçevesinde koruma tedbirlerinin alınması.

Faaliyet 17.1.1. :

PLANLAMA

Bölgemizdeki yatırımların, Kültür ve Tabiat Varlıklarının korunmasına yönelik planlamaların yapılabilmesi için yapımına başlanılan 1/25.000 ölçekli Kapadokya Çevre Düzenleme Projesi ve 1/5000 ve 1/1000 ölçekli Nazım İmar planları hazırlanarak, turizm teşvik ve yatırım alanlarının tespitinin yapılması çalışmalarının bitirilmesi sağlanacaktır.

Faaliyet 17.1.2:

PROJE BÜROLARININ VE KUDEB'İN KURULMASI

5226 sayılı yasa gereği, Kültür Varlıkları ile ilgili işlemleri ve uygulamaları yürütmek üzere İl Özel İdareleri bünyesinde sanat tarihi, mimarlık, şehir plânlama, mühendislik, arkeoloji gibi meslek alanlarında uzmanların görev alacağı Koruma, Uygulama ve Denetim Büroları(KUDEB) ile, Kültür Varlıklarının korunmasına yönelik rölöve, restitüsyon, restorasyon projelerini hazırlayacak ve uygulayacak proje büroları ve sertifikalı yapı ustalarını yetiştirecek eğitim birimlerinin kurulması için çalışmalar yapılacaktır.

Faaliyet 17.1.3. :

ÇEVRE DÜZENİ VE KORUMA ÇALIŞMALARI

- a) İlimizde inanç turizmine yönelik olarak restorasyonuna başlanılan Derinkuyu Ortodoks Kilisesinde başlatılan çalışmalar tamamlanarak Kilisenin ziyarete açılması sağlanacak,
- b) 1999 yılında ihalesi yapılarak bir bölümü tamamlanan Derinkuyu Yer altı Şehri Çevre Düzeni Projesinin 2006 yılında tamamlanarak çevredeki çirkin görüntü önlenecek ve proje kapsamında tamamlanacak olan 16 adet satış ünitesi faaliyete geçirilerek Derinkuyu halkına yeni istihdam sahaları yaratılacaktır.
- c) Kültür Bakanlığınca kamulaştırılarak 1996 yılında projesi yaptırılan, Paşabağı ve Zelve Örenyeri Çevre Düzenleme Projesi tamamlanarak örenyerindeki seyyar satıcılar tarafından meydana getirilen çevre kirliliğinin önüne geçilecek, daha temiz ve düzenli bir örenyerinde ziyaretçilerin gezmesi sağlanacaktır.
- d) Kültür Bakanlığınca kamulaştırılarak projesi yaptırılan Özkonak Yer altı Şehri Çevre Düzenleme projesi tamamlanarak yer altı şehri üzerindeki otoparkın yer altı şehrin üzerinden uzaklaştırılması ve diğer alt yapı tesislerinin yaptırılması sağlanacaktır.
- e) 2005 yılında ihale edilip, projesi yaptırılmakta olan Ortahisar Kalesi Yapısal Sağlama ve Çevre Düzenleme Projesi tamamlanarak, Ortahisar Kalesinin korunması ve ziyaretçi sayısının artırılması sağlanacaktır.
- f) Ürgüp ilçesine bağlı Mazı Yer altı Şehri Yapısal Sağlama ve Çevre Düzenleme Projesi yaptırılarak, yer altı şehirde daha güvenli ve düzenli bir çevrede ziyarete açılması sağlanacaktır.
- g) Acıgöl İlçesi Tatların Kasabasında bulunan Yeraltı Şehri ve Kiliselerin içinde bulunduğu kaya kütlelerinde Yapısal Sağlama ve Çevre Düzenleme Projesi yaptırılarak, ziyaretçiler için daha güvenli bir ziyaret ortamı sağlanacaktır.
- h) Gülşehir İlçesi Gökçetoprak Köyünde bulunan ve Nevşehir Müze müdürlüğünce temizlik çalışmaları yapılan Gökçetoprak Yeraltı şehrinin ışıklandırılması ve Çevre Düzenleme çalışmalarının yapılması sağlanacaktır.

- i)** 2005 yılında proje ihalesi yapılan Ürgüp ilçesi Mustafapaşa Kasabasında bulunan Aios Nikolas Manastırı Restorasyon ve Çevre Düzenleme Projesi tamamlanarak manastırın restorasyonu ve çevre düzenlemesi yapılacaktır.
- j)** 2005 yılında proje ihalesi yapılan Hacıbektaş Veli Külliyesinin Röleve, Restorasyon ve Restitüsyon Projeleri tamamlanarak, Külliyeinin restore edilmesi sağlanacaktır.
- k)** Bölgemizdeki Uçhisar Cevizli Bağ, Göreme Esentepe, Devrent Vadisi ve Ürgüp Üç Güzeller Peri Bacalarının bulunduğu alanlarda bulunan seyyar satıcılar tarafından meydana getirilen görüntü ve çevre kirliliğinin önüne geçilmesi için bu alanlarda da çevre düzenleme çalışmalarının yapılması sağlanacaktır.
- l)** İlimizde Göreme ve Uçhisar da Kentsel Sit alanı içinde kalan ve şahıslarca konut, depo ve başka amaçla kullanılan peribacalarının korunabilmesi için koruma kullanma ilkeleri kapsamında buraların turizm amaçlı kullanılmak üzere kiralanması için gerekli çalışmalar yapılacaktır.
- m)** Nevşehir Ürgüp İlçesi Şahinefendi Köyü'nde Nevşehir Müze Müdürlüğünce 2002 yılında kazı çalışmalarına başlanan ve Roma Dönemine ait Hamam ve Toplantı Salonu ile erken Bizans Dönemine ait Şapel ve çok sayıda mezar barındıran geç Sobesos antik kentinin ortaya çıkarılarak Türk ve dünya turizminin hizmetine sunulması için kazı çalışmaları ve ortaya çıkan Kültür Varlıklarının korunması için gerekli çalışmalar yapılacaktır.
- n)** 2002 yılında restorasyon çalışmalarına başlanılan ve yarım kalan Göreme Kılıçlar Kilisesinin Restorasyonunun tamamlanması, Göreme Meryem Ana, Göreme Eustathios, Göreme Saklı, Göreme Durmuş Kadir, Göreme Yusuf Koç, Ürgüp Şahinefendi Kırkşehitler, Ürgüp Cemil Keşlik Manastırı, Ürgüp Mustafapaşa Aios Vasilios Kilisesi, Ürgüp Yeşilöz Tağar Kilisesi ve Gülşehir Ortodoks Kilisesinin restorasyonu için gerekli çalışmalar yapılacaktır.
- o)** Nevşehir tarihi için önemli bir eser olan Damat İbrahim Paşa Külliyesinin çevre düzenleme projesinin yaptırılarak Külliyeinin bütün birimleriyle ortaya çıkarılmasının sağlanması.
- p)** İlimizde bulunan ve göçmeye yüz tutan Yuva Köyü Hasan Dede Türbesi, Taşkın Paşa Kesikbaş Türbesi ve İcik Hicim Baba Türbelerinin restorasyonlarının yapılması.
- q)** İlimiz Derinkuyu ilçesi Doğala Köyünde bulunan Doğala Han ve Til Köyünde bulunan Dolay Han'ın restorasyonlarının yapılmasının sağlanması,
- r)** 1.Derece SİT alanı kapsamında olup kamulaştırılmayan ve kesin inşaat yasağı getirilen taşınmazların Hazineye ait taşınmazlar ile takas edilebilmeleri için Koruma Amaçlı İmar Planlarının yapılmasına öncelik verilecektir.

V.4. ÇEVRESEL VE MEKÂNSAL GELİŞME

ÇevreNedir?

Çevre; insanların ve diğer canlıların yaşamları boyunca ilişkilerini sürdürdükleri ve karşılıklı olarak etkileşim içinde buldukları fiziki, biyolojik, sosyal, ekonomik ve kültürel ortamdır.

Bir başka ifade ile çevre, bir organizmanın var olduğu ortam ya da şartlardır ve yeryüzünde ilk canlı ile birlikte var olmuştur.Sağlıklı bir yaşamın sürdürülmesi ancak sağlıklı bir çevre ile mümkündür.

Bir ilişkiler sistemi olan çevrenin bozulması ve çevre sorunlarının ortaya çıkması, genellikle insan kaynaklı etkenlerin doğal dengeleri bozmasıyla başlamıştır.

İnsan yaşamı çeşitli dengeler üzerine kurulmuştur.İnsanın çevresiyle oluşturduğu doğal dengeyi meydana getiren zincirin halkalarında meydana gelen kopmalar, zincirin tümünü etkileyip, bu dengenin bozulmasına sebep olmakta ve çevre sorunlarını oluşturmaktadır. Çevre ve mekansal yapı ile ilgili temel strateji, ekonomik ve sosyal gelişmeyi gerçekleştirirken insan sağlığını ve çevre düzenini gözetmek ve eko-sistemi korumaktır.

İnsanların çevre açısından karşı karşıya kaldığı başlıca problemler şöyle özetlenebilir:

1. Hava, su ve topraklarımızın her geçen gün artan oranlarda kirlenmesi ve önemli bir kısmının kullanılamaz hale gelmesi,
2. Özellikle büyükşehir ve sanayi bölgelerinin çevre kirliliği sebebiyle yaşanamaz hale gelmesi,
3. Ozon tabakasının delinmesi,
4. Yerkürenin giderek ısınması,
5. Kanser ve benzeri hastalıkların artması,
6. Doğal kaynakların hızla tüketilmesi.

İLİMİZİN MEVCUT ÇEVRE DURUMU

1.1- HAVA KİRLİLİĞİ DURUMU

Çevresel Etki Değerlendirme açısından Nevşehir İli Merkez ve İlçelerinde toplam 115(Yüzonbeş) Adet sanayi tesisi vardır.Bunlardan ; 47Adedi "Un Fabrikası" , 10(On) Adedi "Süt Yağ ve Peynir Fabrikası", 4(Dört) Adedi "Metal Sanayi", 6(Altı) Adedi "Maden Sanayi", 11(Onbir) Adedi "İçki-içecek Sanayi" , 4(Dört) Adedi "Kimya Sanayi" 7(Yedi) Adedi "Tekstil Sanayi" , 6(Altı) Adedi "Seri Makina İmalatı ve Tamirhanesi" 3(Üç) Adedi "Kömür Hazırlama İşletmesi" dir.

İlimizde endüstriyel emisyonlardan oluşan kirlilik çok yoğun yaşanmamakla birlikte ısınma amaçlı yakıtlar ve trafikten kaynaklanan emisyonlar nedeni ile özellikle kış döneminde hava kirliliği yaşanmaktadır.

1.2- ATIK SU ve SU KİRLİLİĞİ DURUMU

Nevşehir İli toplam 309.914 Kişiden oluşan nüfusu, Merkez dahil 8 İlçe, 37 Kasaba, 133 Köy yerleşimi ile orta ölçekli bir il konumundadır.

Mevcut yerleşim yerlerinden Merkez ilçe dahil 7 İlçede kanalizasyon sistemi tamamlanmış, 1 İlçede (Derinkuyu) ise tamamlanmaya çalışılmaktadır.37 kasabanın 19 adetinde kanalizasyon sistemi mevcut olup 6 belediyede % 50 seviyesindedir ve çalışmalar devam etmektedir.12 belediyemizde henüz kanalizasyon sistemi yoktur.Köylerimizden 35 köyün kanalizasyon sistemi tamamlanmıştır, 98 Köyde ise hiçbir kanalizasyon ve alt yapı tesisi mevcut değildir.

Atıksu altyapısı (kanalizasyon) tamamlanan ilçe belediyelerimizden Avanos ve Ürgüp'te atıksu arıtma tesisi mevcut olup düzenli olarak çalıştırılmasada atıksuların büyük bir kısmı arıtılarak deşarj edilebilmektedir.

Yine ilimizdeki 7 adet işletmede de paket ve biyolojik arıtma tekniği ile kurulu bağımsız arıtma tesisleri mevcuttur.

Genel olarak tüm yerleşim yerlerinden ve çeşitli işletmelerden üretilen evsel ve endüstriyel nitelikli atıksuların son varış noktası Kızılırmak olmak üzere, çeşitli kuru ve sulu derelere deşarj yapılmaktadırlar.İlimizdeki en büyük akarsu kaynağı Kızılırmak'tır. Kızılırmak ilimizin tam ortasından geçmekte ve birçok yerleşim biriminden (Sivas, Kayseri gibi) aldığı kirlilik yükünün yanında ilimizin kirlilik yükünü de alarak Kırşehir iline taşımaktadır.Sözkonusu kirlilik nedeniyle zaman zaman balık ölümleri yaşanmakta,ırmak suyu sulama suyu olarak kullanıldığında tarım arazileri zarar görmektedir.İlimizdeki diğer akarsular, göletler, yer altı ve yüzey suları ile ilgili ciddi bir çalışma ne yazıkki yapılmamış varsa su kirliliği ile ilgili problemlerin boyutu net olarak ortaya konmamıştır.Keza tarımsal faaliyetlerle sularda oluşan kirlilik konusunda da ilimizde yapılmış bir çalışma sözkonusu değildir.

1.3.- KATI ATIK, AMBALAJ ATIKLARI DURUMU

İlimizin sınırları içerisinde Merkez Belediye dahil 45 Belediyenin hiç birisinde düzenli katı atık depolama tesisi mevcut değildir.Her bir belediye kendi imkanları ile topladıkları evsel nitelikli katı atıkları belli alanlarda "Şahsi Depolama" tekniği ile depolamaktadır.Kasaba ve köylerde de durum farklı değildir.İlimizde kurulması planlanan ve "Kapadokya İl Özel İdaresi ve Belediyeler Birliği" çatısı altında projesi yürütülen "Düzenli Depolama Tesisine" ilişkin çalışmalar son aşamada olup Çevre ve Orman Bakanlığınca da finansal destek sağlanmaktadır.Düzenli depolama tesisi Merkeze 8 Km. mesafede Sulusaray Kasabası içmece mevkiinde yaklaşık 66 Ha'lık bir alanda kurulacak olup, tesis işletmeye açıldığında yaklaşık 34 Belediye ile depo alanına uzaklığı 40-50 Km. arası olan 25 Köyün evsel nitelikli katı atıkları bu alanda düzenli olarak depolanabilecektir. Keza ambalaj atıkları da değerlendirilecektir.

1.4.- Tıbbi Atıklar

İlimiz merkezinde her türlü sağlık tesisinden çıkan tıbbi atıklar 2005 yılından beri ayrı olarak toplanmakta ve diğer atıklardan ayrı olarak bertaraf edilmektedir.

1.5.- Tehlikeli Atıklar

Endüstriden kaynaklanan ve süreklilik arz eden tehlikeli atık fazla değildir. Ancak tehlikeli atıklar sınıfındaki kullanılmış yemeklik yağlar, atık motor yağları, atık pil ve akümülatörler potansiyel tehlikedir.

1.6.- TOPRAK KİRLİLİĞİ DURUMU

İlimizdeki mevcut arazilerin % 62'den fazlası ekilebilir, %20'ye yakını da çayır-mera vasıflı tarım arazisi durumundadır. Tarımsal faaliyetlerin büyük bir çoğunluğunu tek yıllık bitkiler yani tahıllar oluşturmakta ve bu alanlarda da yoğun olarak kimyasal gübre kullanılmaktadır. Keza mevcut ekilebilir arazinin % 15'i sulanabilmekte özellikle patates ve pancar tarımının yapıldığı alanlarda hem sulama, hem gübreleme bilinçsizce yapılmaktadır. Henüz ciddi bir çalışma yapılmasada ilimiz tarım topraklarının büyük çoğunluğunda yanlış gübreleme, kimyasal ilaç kullanımı, aşırı sulama ve benzeri gibi uygulamalarda meydana gelen toprak kirlenmesi sözkonusudur.

1.7.- GÜRÜLTÜ ve GÖRÜNTÜ KİRLİLİKLERİ İLE İLGİLİ DURUM

İlimiz turistik ve tarihi değerlerinin getirdiği avantajlar kadar bu tarihi ve turistik değerlerden kaynaklanan olumsuzluklara da sahiptir. Turizmin getirdiği bir takım talepler bazı çarpık yapılaşmalara düzensiz ve çirkin görüntüler oluşturan bir takım unsurların da ortaya çıkmasına sebep olmuştur. Yine turizmden kaynaklanan ve tanıtım maksatlı düşünülmesine rağmen çok yoğun ve görsel olarak estetikten uzak olması nedeni ile kirlilik olarak değerlendirilecek reklam ve tanıtım tabelaları da bu kategoride ele alınabilir.

Bunların yanı sıra İlimizin özellikle Ürgüp, Avanos gibi turizmin yoğunlaştığı ilçelerde Uçhisar, Ortahisar, Göreme gibi kasabalarda bulunan müzikli eğlence merkezlerinin çokluğu zaman zaman gürültü ile ilgili problemlerin ortaya çıkmasına neden olmaktadır. Özellikle müzik eğlence merkezlerinin ruhsatlandırma aşamasında ve faaliyetleri süresince (çevresel gürültünün değerlendirilmesi ve yönetimi) yönetmeliği doğrultusunda denetimler yapılmakta, gürültü kontrol monitörleri taktırılarak önlem alınmaya çalışılmaktadır. İlimizde yoğun bir sanayi olmadığı için endüstriyel gürültü kirliliği sözkonusu değildir.

1.8.- ÇEVRESEL ETKİ DEĞERLENDİRME ve PLANLAMA İLE İLGİLİ DURUM

İlimizde yapılacak ve ÇED Yönetmeliği kapsamında olan tüm faaliyetler (tarım, turizm, sanayi v.b.) ÇED Yönetmeliği doğrultusunda yapılmakta, Çevre Bakanlığı ve Çevre İl Müdürlüğü tarafından takip ve kontrol altında tutulmaktadır. İlimizin 1/100.000 Ölçekli Çevre Düzeni Planı 2005 Yılı içerisinde ihale edilmiş ve 2006 Yılı içerisinde bitirilecektir. Çevre düzeni planının yürürlüğe girmesini müteakip birçok iş ve işlem daha sağlıklı yapılabilir hale gelecektir. Şu anda yürürlükteki mevzuat dahilinde özellikle arazi kullanımına yönelik planlamalar (İmar Planı, İlave Planlar, Yeni Yerleşim Yerleri açılması v.b.) Çevre Bakanlığından alınan görüşe göre yürütülebilmektedir.

2. İLİMİZİN MEVCUT ORMANCILIK FAALİYETLERİ İLE İLGİLİ DURUMU

2.1-İLİMİZİN MEVCUT ORMAN DURUMU

İlimizdeki mevcut orman varlığı daha çok yüksek dağların kuzey yamaçlarında ve binlerce yıllık tahribattan geriye kalmış çoğunluğu meşe türlerinin oluşturduğu "Bozuk Meşe Baltalık" ormanları olarak görülmektedir. Meşe türlerinin yanında yer yer bazı Ardıç türleri ve çok az bir alanda da Karaçam bu orman parçalarına karışmaktadır. Bu tür doğal orman alanlarının yanısıra 1980'li yıllardan sonra yapılan ağaçlandırma çalışmaları ile elde edilen ve insan eliyle yetiştirilen "Plantasyon" sahaları da mevcut orman varlığı içerisindedir. Nevşehir Orman İşletme Şefliği Orman Maneajman Planı verilerine göre; İlimizdeki orman varlığı şu şekildedir.

Normal Koru Ormanı :	3030,0 Ha.
Bozuk Koru Ormanı :	142,0 Ha.
Normal Baltalık Orman :	563,0 Ha.
Bozuk Baltalık Orman :	3320,5 Ha.
Toplam Orman Alanı :	7055,5 Ha.

2.2- İLİMİZİN AĞAÇLANDIRMA ve EROZYONLA MÜCADELE DURUMU

Nevşehir İli özellikle eski çağlarda yaşanan su ve devamındaki rüzgar erozyonu ile bugünkü doğal güzelliklerden olan "peri bacaları" ve bunların bulunduğu derin vadilere sahip olmuştur. İlimizde yaşanan erozyon bir taraftan bizlere nimet olarak bazı oluşumları verirken bir taraftan da verimli topraklarımızın sürüklenip Kızılırmak'a ve oradan da Karadeniz'e taşınmasına sebep olmaktadır. Bugün özellikle tarım arazilerimizde, meralarımızda, bozuk ormanlık arazilerimizde ve tarım dışı diğer arazilerimizde yoğun bir şekilde hem yüzey hem de oyuntu erozyonları yaşanmaktadır. İlimizin bazı bölgelerinde (özellikle Derinkuyu, Kaymaklı, Çardak, Güvercinlik gibi yerleşimlerin bulunduğu havza) zaman zaman yaşanan sel ve taşkınlarda bu tür erozyonu daha da artmaktadır. Bugüne kadar Avanos Ağaçlandırma Projesi kapsamında 2.250 Ha., Hırkadağı Erozyon Kontrolü Projesi kapsamında 1.000 Ha., Hırkadağı erozyon Kontrolü Projesi-2 kapsamında da son 2 Yılda 150 Ha. ağaçlandırma ve erozyonla mücadeleye yönelik faaliyet sürdürülmüş ve devam etmektedir.

Çevre Bakanlığı taşra teşkilatlarının yıllık programları doğrultusunda yapılan bu çalışmalara paralel olarak 1990'lı yıllardan itibaren Valiliğimiz, İlçe Kaymakamlıkları, Belediyeler ve Köy Muhtarlıkları da ağaçlandırma çalışmalarına 4122 Sayılı Yasa çerçevesinde katkı sağlamakta, özellikle son yıllarda Valiliğimizce İl Özel İdare Bütçesine bu konuda konulan ödenekler ile her yıl 20-30 Yerleşim yerinde küçük korulukların tesisine yönelik ağaçlandırma çalışmaları yürütülmekte ve yıllık 100 Hektar'a yakın bir sahanın ağaçlandırılması sağlanmaktadır. Ancak bütün bu çalışmalara rağmen İlimizdeki orman varlığı genel alanın ancak % 2'si civarındadır. Yaptığımız hesaplamalara göre yaklaşık 100.000 Ha ağaçlandırılabilir alan olmasına rağmen imkansızlık nedeniyle bu alanlar, erozyon tehdidi ile karşı karşıyadır.

2.3.- İLİMİZDEKİ DOĞA KORUMA AV ve YABAN HAYATI İLE İLGİLİ DURUM

İl Çevre Müdürlüğünün 2003 Yılı'nın Ağustos ayından itibaren sorumluluk alanına giren av - yaban hayatının korunmasına yönelik faaliyetler kısıtlı imkanlarla son iki yıldır sürdürülmekte, bu konuda ciddi problemler yaşanmaktadır. İlimiz genelindeki doğal hayata ve Av-Yaban Hayatı potansiyeline ilişkin herhangi bir envanter çalışması yapılamamıştır. Şu an korumaya yönelik faaliyetler İl Müdürlüğümüz personelleri, fahri av müfettişleri, avcı dernekleri, köy muhtarlıkları ve jandarma güçlerinin destekleri ile yürütülmeye çalışılsa da çok yetersizdir.

2.4.- İLİMİZDEKİ MİLLİ PARK FAALİYETLERİ İLE İLGİLİ DURUM

Göreme Tarihi Milli Parkı 30.10.1986 Tarih ve 86/11135 Sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile 'İlimiz Merkez ilçe, Uçhisar ve Göreme Kasabaları, Ürgüp İlçesi, Ortahisar Kasabası, Avanos İlçesi, Çavuşin ve Aktepe Köyleri sınırları içerisinde kurulmuş, 2003 yılına kadar müstakil müdürlük olarak faaliyetlerine devam etmiş, 2003 Yılında ise Çevre ve Orman Bakanlığının birleştirilmesi sonucunda Nevşehir Çevre ve Orman İl Müdürlüğü içerisinde "Göreme Tarihi Milli Parkı Mühendisliği" adıyla yeni bir birim olarak teşkilat yapısında yerini almıştır.

2873 Sayılı Milli Parklar Kanunu çerçevesinde kuruluşundan beri faaliyetlerini sürdürmeye çalışan birimin ve Milli Park olarak ilan edilen 9.572 ha. büyüklüğündeki alanın bir çok sorunu bugüne kadar çözülememiştir. Yasa gereği alan yönetimine yönelik tüm aktivitelerde söz sahibi olması gereken birim; alandaki diğer yönetimlerin de (Yerel İdareler, Kültür ve Turizm Bakanlığı birimleri) yasal uygulamaları nedeniyle aktif görev yapamamaktadır. 2002 Yılında revize edilen "Uzun Devreli Gelişme Planı" henüz yürürlüğe girmemiş olduğundan bir çok yatırım ve faaliyet yapılamamaktadır. Keza personel yokluğu alandaki koruma faaliyetlerini dahi etkilemektedir.

2873 Sayılı yasa gereği kurulan ve hem doğal ve hemde tarihi kaynak değerleri ile Dünyanın Mirası konumunda bulunan Göreme Tarihi Milli Parkı ne yazık ki benzeri Milli Parkların hiç birisinde yaşanmayan olaylarla karşı karşıya olup, sıradan bir milli park olarak idare edilmektedir.

2.5. İLİMİZDEKİ ORMAN KÖYLERİ ve OR-KÖY FAALİYETLERİ İLE İLGİLİ DURUM

Nevşehir ili sınırları içerisinde ve Ürgüp, Gülşehir, Avanos, Merkez, Derinkuyu, Acıgöl ilçelerinde bulunan ormanlara bitişik yaşayan bazı köyler ormanla olan bu ilişkilerinden dolayı 6831 Sayılı yasa gereği Orman Köyü olarak tesbit edilmiş ancak bugüne kadar Orköl Genel Müdürlüğünün hiçbir programından yararlandırılmamıştır. Toplam sayısı 24 olan bu köylerle ilgili çalışmalara 2006 Yılından itibaren İlçe kalkınma planlarının hazırlanmasıyla başlanacak ve sonraki yıllarda Orköl programlarından faydalandırılmaları sağlanacaktır.

STRATEJİK AMAÇ 18 :

İl çapında hava kirliliğine sebep olan her türlü karbon kökenli yakıtların kullanımına standart getirip, hava kirliliği konusunda AB standartlarını yakalamak.

Hedef 18.1. : Isınmadan kaynaklanan ve hava kirliliğine sebep olan karbon kökenli katı ve sıvı yakıtların standartlara uygun tüketiminin sağlanması.

Faaliyet 18.1.1 : İl genelinde tüm kurum, kuruluşlar ve kişilerin mevzuat dahilinde belirlenen ve kişi başına seviyeyi asgariyeye indirecek yakıtları kullanmasını sağlamak üzere her yıl düzenleme ve denetimler yapmak.

Faaliyet 18.1.2 : Hava kirliliği ile mücadele kapsamında her türlü basın-yayın ve eğitim araçlarını kullanarak tüm kişi, kurum ve kuruluşların bilinç düzeyini yükseltmek.

Faaliyet 18.1.3 : Yeni yapılacak binalarda her türlü ısı ve ses izolasyonunu sağlayan tedbirler yanında ısınma sistemlerinin TSE şartlarında olması ve her tür ısınma kaynağından çıkabilecek emisyonların izne tabi olmasını sağlamak.

Faaliyet 18.1.4 : Yakılması yasak olan her türlü yağların, lastiklerin, pvc, poliüretan, naylon, pet, plastik vb. malzemelerin toplatılıp geri kazanımını sağlamak ve yakılarak tüketiminin önüne geçmek için her türlü tedbiri almak.

Hedef 18.2. : Endüstriden kaynaklanan hava kirliliğini mevzuat dahilinde asgari seviyeye çekip uluslararası sözleşmelere uygun hale getirmek.

Faaliyet 18.2.1 : Tüm sektörlerin denetimini artırmak ve endüstriyel kaynaklı hava kirliliği yönetmeliği kapsamında emisyon izni almak zorunda olan her tür tesis ve işletmelerin izin almalarını sağlamak.

Faaliyet 18.2.2 : Endüstriyel hava kirliliği oluşturan sektörlerde gerekli eğitim ve izleme çalışmalarını yapmak.

Faaliyet 18.2.3. : Lastik, atık motor yağı, atık plastik vb. malzemelerin yakılmasını engelleyici tedbirler almak.

Hedef 18.3. : Trafikteki araçların egzoz-emisyonlarından kaynaklanan hava kirliliğini önleyici tedbirler almak konusunda ortak bir platform oluşturmak.

Faaliyet 18.3.1. : Egzoz-emisyon ile ilgili denetimlerde Çevre İl Müdürlüğü ekipleri yanısıra Jandarma, Polis ve Belediye Trafik Zabıtalaları ile işbirliği yapılarak emisyon standartları uygun olmayan araçların trafikten men edilmesini sağlamak.

Faaliyet 18.3.2. : Özellikle şehiriçi trafikde seyreden araçların, hava kirliliğinin yoğun olduğu günlerde tek-çift plaka uygulamaları ile sürekli trafikte seyretmelerini engellemek.

Hedef 18.4. : İl genelinde ısınma ve endüstriyel amaçlı yakıt olarak doğalgaz kullanımına geçişi sağlamak.

Faaliyet 18.4.1. : Halen güzergah çalışmaları devam eden doğalgaz hattının bir an önce getirilmesini sağlamak.

Faaliyet 18.4.2 : Doğalgazın kullanımını yaygınlaştırılması için her türlü altyapı ve tüketime yönelik çalışmalarda teknik destek sağlamak, belediyelerle işbirliği yapmak, halkı bilgilendirmek.

STRATEJİK AMAÇ -19 :

İl genelinde hertürlü faaliyetten kaynaklanan, tüm su kaynakları ve toprağın kirlenmesine sebep olan evsel ve endüstriyel atık su problemini çözmek.

Hedef 19.1. : Tüm yerleşim birimlerinde atıksu altyapı tesislerinin (kanalizasyon, arıtma tesisi vb.) bir an önce yaptırılmasını sağlayarak yönetmelik doğrultusunda deşarj izinlerini vermek ve takibini yapmak.

Faaliyet 19.1.1. : Atıksu altyapı tesisleri konusunda belediyelerle koordineli çalışmalar devam etmekte olup, her bir belediyeden alınan iş termin planları doğrultusunda ençok yedi (7) Yıl içerisinde inşaatların bitirilmesi ve tesislerin işletmeye açılması sağlanacaktır.

Faaliyet 19.1.2. : İl Özel İdaresi ile işbirliği içerisinde çalışılıp köy yerleşim yerlerindeki atıksu altyapı tesisleri tamamlanacak, doğal arıtma sistemleri ile köylerin atıksu problemleri çözülecektir.

Hedef 19.2. : Tüm Endüstriyel Tesisler ve yerleşim birimlerinin atıksu altyapı tesislerine bağlanmayan nitelikte atıksu üreten birimlerde bağımsız arıtma ünitelerinin kurdurulması ve işletilmesi sağlanacaktır.

Faaliyet 19.2.1. : İlimizde mevcut otel, motel, işyeri, petrol istasyonları ya da atıksularının içeriği nedeni ile bağımsız arıtma ünitelerini kurmak zorunda olan hertürlü işletme, tesis, fabrika, atölye vb.leri Yönetmelik dahilinde denetlenecek ve beş (5) Yıl içerisinde standartlara uygun atık su deşarj etmeleri sağlanıp izne tabi tutulacaktır.

Faaliyet 19.2.2. : Katı Atıkların Kontrolü Yönetmeliği, Ambalaj Atıklarının Kontrolü Yönetmeliği, Hafriyat ve İnşaat atıklarının Kontrolü Yönetmeliği ve Tıbbi Atıklarının Kontrolü Yönetmeliği doğrultusunda her tür katı atığın bertarafının öncelikle düzenli depolama tesislerinde daha sonra gelişen teknolojilere uygun yapılabilecek tesislerle sağlanması.

Hedef 19.3. : İlimiz Merkez İlçe Sulusaray Kasabası, İçmece Mevkii sınırları içerisinde Kapadokya Belediyeler Birliği ve İl Özel İdaresince inşaatına başlanan düzenli depolama tesisinin 2006 Yılı içerisinde işletmeye açılmasını ve tüm yerleşim birimlerinden toplanacak katı atıkların öncelikle "Kaynağında Ayrıştırma" işlemine tabi tutularak, geri kazanılabilen katı atıkların geri kazanımını sağlamak, geri kazanılamayan katı atıkların ise düzenli depolama tekniği ile bertarafını sağlamak.

Faaliyet 19.3.1. : Öncelikle Kapadokya Belediyeler Birliği, İl Özel İdaresi ile Çevre Bakanlığı işbirliğinde yürütülen "Nevşehir Düzenli Depolama Tesisi" inşaatının 2006 yılında bitirilmesi için her birimle koordineli olarak çalışmalar hızlandırılacaktır.

Faaliyet 19.3.2. : Düzenli depolama tesisinin işletmeye açılmasına müteakip Belediyeler ve İl Özel İdaresi ile işbirliği içerisinde tüm yerleşim yerlerinde "Kaynağında Ayrıştırma" ve "Geri Kazanım" konularında eğitimler verilerek tüm halkın geri kazanım konusunda bilinçlendirilmesi sağlanacaktır.

Faaliyet 19.3.3. : Nevşehir düzenli depolama tesisine uzak ilçe (Hacıbektaş, Kozaklı gibi) ve bu ilçelerimize bağlı belde, köylerdeki çöplerin ara transfer istasyonlarında toplanıp daha ekonomik olarak taşınabilmesi için uygun mevkilere ara transfer istasyonlarının kurulmasını sağlamak.

Faaliyet 19.3.4. : Ambalaj atıklarının kontrolü, hafriyat ve inşaat atıklarının kontrolü, tıbbi atıkların kontrolü yönetmelikleri çerçevesinde her tür yaptırım kullanılarak tüm sorumlu kurum ve kuruluşlarca uygulama birliğini sağlamak.

STRATEJİK AMAÇ - 20 :

İl genelinde üretilen tehlikeli atıkların uygun teknolojilerle ve yönetmelikler çerçevesinde bertaraf edilmesi.

Hedef 20.1. : Atık yağların , piller ve akümülatörlerin, kimyasal tehlikeli atıkların lisanslı firmalarca toplanması, taşınması ve bertarafını sağlamak.

Faaliyet 20.1.1. : Atık motor ve yemek yağlarının toplanması için ilimizde uygun firmalara lisans verilecektir.

Faaliyet 20.1.2. : Akümülatörler ve pillerin ayrı toplanması ve depolanması için yasal prosedürler doğrultusunda uygulamalar takip edilecektir.

Faaliyet 20.1.3. : Tehlikeli kimyasal atıklar; uluslararası atık toplama, taşıma ve bertaraf standartlarında uygun kaplarda lisanslı firmalarca ve kayıtları sıkı takip edilerek taşınıp bertaraf edilecektir.

STRATEJİK AMAÇ - 21 :

İl genelinde kurulacak ve kurulmuş her tür endüstriyel işletme, tesis, fabrika, maden ocağı, toplu yerleşim ve ikametgahlar ve benzeri çevreye olumsuz etkileri olabilecek faaliyetlerde bulunan tüm projeler kuruluşun önce ÇED Yönetmeliği kapsamında değerlendirilecek ve izinli hale getirilecektir. İlin Genel Çevre Düzeni Planının yapımı sağlanacak her tür uygulama bu plan dahilinde denetlenecektir.

Hedef 21.1. : Faaliyete geçmiş ya da yeni kurulması düşünülen her tür projenin ÇED Yönetmeliği kapsamında "Çevresel Etki Değerlendirmesi Gerekli Değildir" veya "Çevresel Etki Değerlendirmesi Gereklidir" kararının alınması sağlanacaktır.

Faaliyet 21.1.1. : ÇED Yönetmeliği kapsamında hertür projenin rutin ve anlık kontrolleri sağlanacak, taahhütlere uyulup-uyulmadığı kontrol edilecektir.

Faaliyet 21.1.2. : Çevre Düzeni Planı 2007 Yılında yürürlüğe sokularak bundan sonra düşünülen her tür projenin bu plana uygun yürütülmesi sağlanacaktır.

STRATEJİK AMAÇ - 22 :

Çevre ve Orman Bakanlığının görev ve sorumlulukları doğrultusunda çıkarttığı yasa ve yönetmeliklerin diğer kurum, kuruluş ve sivil toplum örgütleri ile koordineli bir şekilde uygulanmasını sağlamak.

Hedef 22.1. : Tarımsal faaliyetler sonucu oluşan su ve toprak kirliliğinin önlenmesi için Tarım ve Köyişleri Bakanlığı Teşkilatları ile müşterek uygulamalar yapmak.

Faaliyet 22.1.1. : Aşırı gübre ve kimyasal ilaç kullanımı denetlenecek, kirlilik boyutuna paralel önleyici tedbirler alınacaktır. Özellikle yoğun sulu tarım yapılan Derinkuyu, Acıgöl, Kaymaklı havzaları incelenecektir.

Faaliyet 22.1.2. : Yer altı ve yüzey sularının durumu, müşterek yapılan tarımsal faaliyetlerden ortaya çıkan nitrat kirliliği izlenecektir.

Hedef 22.2. : Çevresel gürültünün değerlendirilmesi ve yönetimi yönetmeliği kapsamında belediyelerle işbirliği içerisinde çalışmak.

Faaliyet 22.2.1. : Her birimde çevresel gürültünün ölçüm ve izlemelerini yapabilmek için üniversitelerimizde ve Bakanlıkta açılacak eğitim çalışmalarına katılınacak, gürültüye kaynak teşkil eden hertür faaliyet için Gürültü Kontrol İzin Belgeleri verilecektir.

STRATEJİK AMAÇ - 23 :

İlimizde ormanlık arazinin artmasını sağlamak.Özel ağaçlandırmayı teşvik etmek, toplumun tüm kesimlerinde fidan ağaç ve orman sevgisini yükseltmek.

Hedef 23.1. : İl genelinde 4.000 ha. Ağaçlandırma çalışması yaparak orman varlığını % 2'lerden ilk 5 yılda % 1 arttırarak, % 3'ler seviyesine çıkartmak için tüm kamu kurum ve kuruluşlarıyla birlikte müşterek ağaçlandırma çalışmaları yapmak.

Faaliyet 23.1.1: İl Müdürlüğünce her yıl yürütülen ağaçlandırma ve erozyon kontrolüne yönelik çalışmalarda Bakanlık programı yıllık 400 Hektar'a çıkarılacak ve 5 Yılda 2.000 ha. saha ağaçlandırılacaktır.

Faaliyet 23.1.2. : İl Özel İdaresi aracılığıyla yapılan çalışmalarda hedef, yılda 200 ha. sahanın ağaçlandırılması olacak bunun için her yıl 5 köyde 40 ha'lık köy koruları tesis edilecektir.

Faaliyet 23.1.3. : Diğer kamu kurum ve kuruluşları ve STÖ İle 4122 Sayılı yasa kapsamında ağaçlandırma çalışmalarına hız verilecek, yılda 100 ha. sahanın ağaçlandırması belediyeler, okullar, STÖ temsilcileri, askeri birliklerle yapılacaktır.

Faaliyet 23.1.4. : İl Müdürlüğümüze verilen yıllık 50 ha.'lık Özel Ağaçlandırma Programları, talip kimse olmaması nedeniyle tamamlanamamaktadır.Program seviyesinin yıllık 100 ha'a çıkarılması için tüm köy ve kasabalarda konu hakkında eğitim yapılacak ve uygulamaların başarıyla yürütülmesi sağlanacaktır.

Faaliyet 23.1.5. : İl genelinde çevre ve ormana yönelik bilinçli bir toplum oluşturmak adına eğitim çalışmaları ilkokullardan başlatılıp, liselere kadar verilecektir.Özellikle görsel yayın araçları kullanılarak toplumun diğer kesimlerine de hitap edilecektir

STRATEJİK AMAÇ - 24 :

Yıllarca bilinçsiz uygulamalarla tahrip edilen doğal hayat içerisinde yok olmaya yüz tutmuş av ve yaban hayatının etkin bir koruma anlayışı ile geliştirilmesini sağlamak, avcılığın düzenlenmesi maksadıyla kurs ve eğitimler yapmak, tüm avcılarının kayıt altına alınması için eğitim sertifikası alan kimselere yasal avcılık belgesi düzenlemek, yok olmaya yüz tutmuş ya da nesli azalmış türleri koruma altına almak gerektiğinde alana yeniden yerleştirmek.

Hedef 24.1. : Ekosistem içerisinde var olması gereken her bir canlı türünü mevcut olumsuz etkenlerden korumak, ekosistem dengesi lehine her tür müdahalede bulunmak.

Faaliyet 24.1.1. : Kara Avcılığı Kanunu ve Merkez Av Komisyonu Kararları doğrultusunda ildeki tüm av ve yaban hayatına ilişkin envanter çıkarılacak ve mevcut durum ortaya konacaktır.

Faaliyet 24.1.2. : Av hayvanı potansiyeli yüksek yerlerde avlakların kurulması ve işletilmesi sağlanacaktır.

Faaliyet 24.1.3. : 2005 yılında başlatılan ve henüz 2 bölgede sürdürülen doğaya yaban hayvanı yerleştirme çalışmaları yaygınlaştırılarak her yıl en az 5 alanda değişik yaban hayvanı türleri üretimhanelerden alınıp uygun şartlarda doğal alana bırakılacak ve bu alanlar 3 - 5 yıl süreyle koruma altında tutulacaktır.

STRATEJİK AMAÇ - 25 :

Göreme Tarihi Milli Parkı UNESCO'ca "Dünya Tarihi Miras Listesine" kaydolmuş bir alandır.Söz konusu alanı uluslararası düzeyde önemine sahip bir yere getirmek, her türlü alan düzenlemesi ve alt yapı tesislerini oluşturmak, mevcut ziyaretçi potansiyelini iki katına çıkarmak.

Hedef 25.1. : Göreme Tarihi Milli Parkı'nın 2873 sayılı yasa çerçevesinde yönetilmesi için her türlü yasal, idari ve altyapı hizmetlerini yapmak.

Faaliyet 25.1.1. : Göreme Tarihi Milli Parkı Uzun Devreli Gelişim Planı'nın onaylanması sağlanıp uygulanacak ve alan yönetimine ilişkin bir çok düzenlemeye başlanacaktır.

Faaliyet 25.1.2. : Göreme Tarihi Milli Parkı İdare ve Ziyaretçi Merkezi aktif hale getirilip ziyaretçilerin bu merkezden bilgilendirilmesi sağlanacaktır.

Faaliyet 25.1.3. : Alan Kılavuzları yetiştirilip ziyaretlerin bilinen noktalar dışına, vadilere, açık arazilere yapılması sağlanacak, park içerisindeki her tür doğal ve tarihi kaynak tanıtılacaktır.

Faaliyet 25.1.4. : Park alanı içerisindeki hazine arazilerinin tahsisleri yaptırılıp ihtiyaç duyulan her tür alt yapı ve tesisler (yürüyüş yolları, otoparklar, manzara seyir noktaları, satış üniteleri) düzenli bir hale getirilecektir.

Faaliyet 25.1.5. : Alan içerisindeki her tür çirkin görüntü oluşturan tesis ve yapılara müdahale edilecek, atık su ve katı atık problemi çözülecektir.

STRATEJİK AMAÇ - 26 :

Mevcut ormanlarla bitişik olması sebebiyle or-köy kapsamında ele alınması gereken ve 6831 Sayılı Yasaya göre "Orman Köyü" statüsünde olan yerlerin, mevcut ormanlar üzerindeki baskısını azaltan yatırımların yapılarak ilgili köylerin kalkınmalarını sağlamak.

Hedef 26.1. : Şimdiye kadar Or-Köy kapsamında hiçbir değerlendirmeye tabi olmamış 24 adet köyün Or-Köy kapsamına alınması.

Faaliyet 26.1.1. : Sınırları içerisinde orman köyü olan ilçelerimizdeki köylerle ilgili tüm envanter ve planlamaya yönelik tesbitler yapılarak 2006 yılında "İlçe Kalkınma Planları" oluşturulacaktır.

Faaliyet 26.1.2. : İlçe Kalkınma Planları doğrultusunda 2007 yılından itibaren orman köylerinde Or-Köy Kredi ve Yatırımları ile yöreye uygun tarımsal aktiviteler getirilecektir.

Faaliyet 26.1.3. : Orman Köylerinde, orman üzerindeki baskıyı azaltacak tarımsal faaliyetler ve hayvancılığa yönelik eğitim çalışmalarına paralel olarak çeşitli teşvik ve hibelerle fakir köylerin yerinde kalkındırılması sağlanacaktır.

Faaliyet 26.1.4. : Orman köylerinde kooperatifçiliğin geliştirilmesine yönelik her tür idari ve mali destek sağlanacaktır.

V.4.3. İMAR ve YAPILAŞMA

STRATEJİK AMAÇ 27 :

İlimizde meydana gelebilecek olası doğal afetlerin yol açacağı can ve mal kayıplarını en aza indirmek için afet bilinci, teknik bilgi, donanım ve koordinasyonun kent kültüründe altyapısını hazırlamaktır.

Hedef 27.1. : İlimizde yapılacak resmi ve sivil altyapı çalışmalarına teknik destek verilerek yatırımların etkin olmasının sağlanması, düzgün imarlaşma, sağlıklı ve teknik yapılaşmanın gerçekleştirilmesi, fiziksel yapıların standartlarının yükseltilmesi sağlanacaktır.

Faaliyet 27.1.1. :

- a) 3. ve 4. derece deprem bölgesi olan ilimizde, büyümenin ve modernize olmanın göstergesi olacak her türlü kamu yapılarında iyi bir zemin etüt çalışması üzerine çözümlenmiş projelerle çağımız inşaat teknolojisinden yararlanarak kalıcı eser bırakılacaktır.
- b) Önümüzdeki 5 yıl içinde düzenli imarlaşma ve mevzuata uygun yapılaşma çerçevesinde il genelindeki tüm köylerin yerleşik alan tespiti ile ilgili çalışmalara devam edilecektir.
- c) Sivil Savunma ve Afet Planları uygulanabilir hale getirilecek, güncelleştirmeler ile uygulamalı eğitim tatbikatlarını yapılacaktır
- d) Bayındırlık Müdürlüğü bünyesinde yeni kurulmakta olan Laboratuvar çalışır vaziyete getirilerek il genelinde her türlü araştırma ve test işlemleri yapılacaktır,

- e) İlimizde bulunmayan Zemin Etüd Laboratuvarı Bayındırlık Müdürlüğü bünyesinde kurulacaktır.
- f) Uygulama için merkezden gönderilen tip projelerin yerine kentin mimari dokusuna uygun olarak yeni tasarım çalışmaları önerilecektir.
- g) İlimiz doğal taş cenneti olduğundan, Bayındırlık Müdürlüğü denetimi altındaki kamu ve özel sektör konutları ve inşaatlarında yöresel taşların kullanımına öncelik tanınacaktır.
- h) Gülşehir -Tuzköy Kasabasında meydana gelen kanser vakaları nedeniyle haksahibi olan afetzedelere yapılan afet konutları tamamlattırılarak hak sahiplerine teslim edilecektir. Aynı çalışmalar Ürgüp - Karain içinde devam edecektir.

Hedef 27.2. : NİÖİ'nin görev alanına giren kamu binalarının yeterli afet güvenliğine kavuşturulması için gerekli çalışmalar stratejik plan dönemi içinde tamamlanacaktır.

Faaliyet 27.2.1. : Kamu hizmet binalarının depreme karşı dayanıklılık, test ve inceleme çalışmaları tamamlanacak, gerekli görülenlerin güçlendirilmesi için projeler hazırlanacaktır.

Hedef 27.3. : Afetlere dayanıklı yapı tasarımı uzmanlık gerektirdiğinden, yetkin mühendislerin görev yapacağı Yapı Değerlendirme Merkezi oluşturulacak, ilgili kurum ve kuruluşlarla işbirliği yapılarak inşaat sektöründe çalışan usta ve işçilerin eğitilmesi sağlanacaktır.

Faaliyet 27.3.1. : İlgili meslek odaları ile görüşerek öncelikle inşaat ustalarına olmak üzere 6 aylık mesleki (proje okuma, kalıp, donatı vs.) kurslar açılacaktır.

V.5. KURUMSAL YENİDEN YAPILANMA VE YÖNETSEL GELİŞME

İlimizde gelişmenin uzun dönemde sürdürülebilmesi gelişmenin kurumsal odaklı olmasına bağlıdır. Planın öncelik alanlarından birisi kurumsal kapasitenin geliştirilmesidir. İlin sürdürülebilir gelişmesi ile ilgili program ve projeleri yerelde uygulayacak kurumsal mekanizmaların ve yerel kalkınma inisiyatiflerini destekleyecek kurumsal işbirliklerinin oluşturulması büyük önem taşımaktadır.

Yeniden Yapılanma

STRATEJİK AMAÇ 28:

İl genelinde etkin ve verimli hizmet sunumu doğrultusunda, ilin ihtiyaçlarının belirlenmesinde ve kaynak kullanımında diğer resmi-özel kurumlarla, halkla işbirliği ve koordinasyon içerisinde, rasyonel ve çağdaş bir yönetsel yapı oluşturmaktır.

Hedef 28.1. : 5302 sayılı yasa doğrultusunda ve Stratejik Planın etkin şekilde uygulanması amacıyla yeniden örgütlenmeye gidilecektir.

Faaliyet 28.1.1. :

- a) Özel İdare yeni görev ve sorumluluklarını gerçekleştirmek ve genel olarak daha verimli çalışabilmek için yeni yasaya ve bundan sonra çıkması muhtemel yasa-yönetmeliklerle uyumlu şekilde, hedefleri doğrultusunda örgütlenme durumunu gözden geçirecek, yeniden yapılanacaktır. Fonksiyonel ve esnek örgütlenme ilke kabul edilecektir.
- b) Stratejik Planın uygulanma aşamasına geçilmeden önce ; takip, performans değerlendirme ve bütçeleme, faaliyet raporlama konularında gerekli çalışmalar ilgililerce yapılacaktır. Ayrıca planın Öneriler kısmı değerlendirilecek ve plan doğrultusunda bunlarda gerçekleştirilmeye çalışılacaktır.
- c) Kamu hizmetlerinde öncelikle ulusal, daha sonra uluslararası standartlara uyum sağlanacak ve kurumlara kalite belgesi alınmasına çalışılacaktır.
- d) Diğer kamu kurumları ve sivil toplum örgütleri ile eşgüdüm sağlanarak müşterek proje ve çalışmalar gerçekleştirilecektir.

Strateji : İş tanımları yapılacak, yeni yapılanmadaki tüm şubelerin görev ve yetkileri belirlenecek, bu işleri yürütebilecek nitelikli kişilerin göreve getirilmesi sağlanacak (gerekirse diğer resmi dairelerden geçici görevlendirme yapılacak), Özel İdare Personelinin bu tanımlanmış işin niteliğine göre istihdam edilmesine özen gösterilecektir.

Strateji: : Mümkün olduğu kadar geri dönüşü hukuken mümkün olmayan pozisyon değişikliklerinden imtina edilmesi,

Hedef 28.2 : İlde verilen hizmetlerin yürütülmesinde etkinliği sağlamak için ilin tüm envanter ve bilgilerinin toplanacağı ve bu verilerin analizinin yapılacağı bir merkez oluşturulacaktır.

Faaliyet 28.2.1. :

a) Özel İdare bünyesinde koordinasyon birimi oluşturulacak: Gerekli tüm veriler toplanarak bilgi bankası meydana getirilecek. Böylece sürekli durum değerlendirmesi ve oto kontrol yapılması sağlanacaktır.

b) İl düzeyinde yapılacak bütün faaliyetlerin geliştirilmesi, fikir ve proje üretilmesi amacıyla Ar-Ge birimi oluşturulacaktır.

Strateji : Kurum faaliyetleri ve sunulan hizmetler hakkında İldeki tüm kurum, kuruluşlar ve kamuoyunun yeterince bilgilenmesini sağlayan ve onların ihtiyaçlarını ve eğilimlerini belirlemeye yarayan mekanizmalar oluşturulacaktır.

Strateji : İle yönelik yapılan bölgesel planlar ve belediyelerin planları ile Kurumun stratejik planı arasında işbirliği ve bilgi alışverişi sağlanacaktır.

Etkin Personel Yönetimi

STRATEJİK AMAÇ 29 :

Personelin, norm kadro çalışmaları çerçevesinde performans, kariyer ve liyakatine göre istihdamı sağlanarak, özlük hakları iyileştirilmek suretiyle iş verimliliği, çalışma ve yaşam standartlarını yükseltmektir.

Hedef 29.1 : Kamu çalışanlarını hem mesleki hem de kişisel olarak daha nitelikli hale getirmek.

Faaliyet 29.1.1. : Her görev için, görev yapan personelin yerini doldurabilecek yedek personel yetiştirilmesine çalışılacaktır.

Faaliyet 29.1.2 :

a) İlgili tüm personele 2006 yılı içerisinde yasal mevzuat ve yeni düzenlemelerle ilgili hizmet içi eğitim verilecektir.

b) Personelin hizmet içi eğitiminin sağlanması için teknik ve idari kurs, seminer v.b. program düzenlenmesi ve başka kurum ve kuruluşlarca düzenlenen programlara katılınması sağlanacaktır.

c) Personelin bilgi ve görgülerinin artırılması ve kendilerini geliştirmeleri için yurtiçi-yurtdışı teknik geziler düzenlenmesi sağlanacaktır.

Strateji : Hizmet içi eğitim, Kurum Stratejik Planı ile uyumlu ve yıllık hedeflere göre programlanıp yürütülecektir.

Hedef 29.2. : Personelin, etkin ve verimli çalışmasını sağlamak.

Faaliyet 29.2.1. : Personelin eğitilerek konusunda uzman hale getirilmesi ve motive edilmesi suretiyle verimliliğin artırılması sağlanacaktır.

Faaliyet 29.2.2. :

a) Mevcut yasalar çerçevesinde ücretlerin dengelenmesi suretiyle verimin artırılmasına çalışılacaktır

b) Personel giderleri çok yüksek olması nedeniyle personel azaltılması (İşçi çıkarma yerine emeklilik, işten ayrılma gibi doğal süreçler) benimsenirken diğer taraftan kurumun ilave iş gücü ihtiyacı mevcuttur. Gelecekte yeniden personel alımı sürecini geciktirmek veya aza indirmek için personel görev dağılımı organize edilmek suretiyle lojistikte ve büroda çalışan personelden azami istifade edilmesine çalışılacaktır.

c) Önemli kararlar verme, yüksek meblağ tutan işleri yönetmekle görevli yetkililerin işlerini en iyi şekilde yapmaları için çalışma şartları iyileştirilecektir.

STRATEJİK AMAÇ 30 :

İlimizi her alanda AB standartlarına uyumlu hale getirmek.

Hedef 30.1. : Nevşehir İlinin AB uyum sürecinde pilot il olmasını sağlamak.

Faaliyet 30.1.1. : Merkezi idarenin AB ilişkilerini yürüten birimleriyle temasa geçilerek, Nevşehirin pilot il seçilmesi için girişimlerde bulunmak.